

////////////////////////////////////

Evaluatierapport waterschaarste en droogte 2025

////////////////////////////////////

5.3.5 Havens	48
6. Aanbevelingen en actiepunten naar aanleiding van de droogte 2025	50
6.1 Aanbevelingen	50
6.2 Overzicht actiepunten en actie-eigenaar.....	52
7. Bijlages	54
7.1 Bijdrage provinciaal droogte-overleg evaluatie droogte zomer 2025	54
7.1.1 Provincie West-Vlaanderen	54
7.1.2 Provincie Oost-Vlaanderen	59
7.1.3 Provincie Antwerpen	67
7.1.1 Provincie Vlaams-Brabant.....	71
7.1.2 Provincie Limburg	71
7.1.3 Polders en Wateringen	72

1. INLEIDING

Dit evaluatierapport geeft een samenvattend overzicht van de waterschaarste- en droogteperiode vanaf het voorjaar 2025 t.e.m. eind oktober 2025.

Het evaluatierapport van de waterschaarste en droogte in 2025 schetst eerst het algemeen kader waarbinnen het waterschaarste- en droogterisicobeheer in Vlaanderen wordt vormgegeven. Na de toestandsbeschrijving gaat het rapport dieper in op de impact van de droogte op de verschillende sectoren en de crisiscoördinatie. Het rapport eindigt met aanbevelingen die verder zullen worden uitgewerkt.

Ook na de waterschaarste en droogte in 2017, 2018, 2019, 2020 en 2022 werden evaluatierapporten opgesteld.

Deze zijn te raadplegen op de CIW-website via www.opdehoogtevandroogte.be.

2. ALGEMEEN KADER

Om Vlaanderen minder kwetsbaar te maken voor de effecten van waterschaarste en droogte is een **gemeenschappelijke strategie voor het beheersen en het duurzaam verminderen van waterschaarste- en droogterisico's** uitgewerkt en geïntegreerd in de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 en ook geïntegreerd in de Blue Deal nota. Risicobeheersing heeft betrekking op het geheel van maatregelen en voorzieningen die genomen worden. Dit steunt op twee pijlers:

- ✓ De **proactieve pijler** omvat de (beleids)maatregelen die nodig zijn om de goede (kwantitatieve) toestand te bereiken en bijgevolg de kans op een crisis zoveel mogelijk te verminderen.
- ✓ De **reactieve pijler** omvat de maatregelen die vóór en tijdens een crisis nodig zijn om de schadelijke gevolgen van de crisis zo veel mogelijk te beperken.

Naar analogie met het overstromingsbeleid wordt voor het beheersen van de waterschaarste- en droogterisico's uitgegaan van:

- ✓ Een meerlaagse waterveiligheid (MLWV). Dit is een **meerlaagse benadering**, waarbij ingezet wordt op de **pijlers preventie, protectie en paraatheid**.
 - Met protectieve maatregelen wordt ervoor gezorgd dat de kans op waterschaarste vermindert, terwijl preventieve (of adaptieve) en paraatheidsverhogende maatregelen de economische en ecologische schade verminderen als er waterschaarste optreedt. Ook al kan de onderverdeling niet strikt gemaakt worden, grosso modo kan men stellen dat paraatheidsverhogende maatregelen vallen onder het reactieve luik en protectieve en preventieve maatregelen onder het proactieve luik.
- ✓ Een **gedeelde verantwoordelijkheid** van waterbeheerders, waterbedrijven, andere overheidsdiensten, sectoren en burgers die hun verantwoordelijkheid opnemen en samenwerken om huidige en toekomstige risico's te verminderen.

Het waterschaarste- en droogterisicobeheerplan beoogt om de **watervraag en het wateraanbod in evenwicht te houden**. De focus ligt in eerste instantie op het voorkomen dat de watervraag het wateraanbod overtreft. Daarbij wordt enerzijds ingezet op maatregelen om het wateraanbod te behouden en te vergroten en wordt anderzijds ingezet op maatregelen om de watervraag te verkleinen.

Wanneer de watervraag het wateraanbod overtreft of dreigt te overtreffen, worden maatregelen getroffen om de ecologische, sociale en economische schade zoveel mogelijk te minimaliseren. Om veerkrachtig te kunnen reageren op een waterschaarste werkte de Vlaamse Overheid met de maatschappelijk betrokken actoren een beslissingsondersteunend instrument uit dat voorzorgsmaatregelen en prioritair watergebruik kan bepalen in aanloop naar of tijdens een waterschaarste dit is het zogenaamde **reactief afwegingkader prioritair watergebruik**.

De eerste versie werd ingezet bij de onderbouwing van de te nemen maatregelen tijdens de droogte in 2022. Intussen werd dit kader verder verfijnd en geoperationaliseerd.

3. WATERSCHAARSTE EN DROOGTE PERIODE 2025

3.1 Toestandsbeschrijving

3.1.1 Meteorologie

De lente van 2025 was het eerste droge seizoen na een reeks van acht opeenvolgende seizoenen met meer neerslag dan gemiddeld. De lente van 2025 was meteen ook de droogste lente voor de huidige referentieperiode. In Ukkel viel in de lente van 2025 54,4 mm neerslag, dit is maar 33% van de normale hoeveelheid (165,6 mm). Hoewel alle drie de lentemaanden van 2025 veel droger waren dan gemiddeld, valt vooral de maand maart op: met slechts 7,8 mm neerslag viel er in Ukkel 13% van de normale hoeveelheid (59,3 mm). Ook in de rest van Vlaanderen waren de neerslagtotalen vergelijkbaar laag. In april en mei viel er in Ukkel respectievelijk 43% en 45% van de normale hoeveelheid neerslag. April werd daarbij gekenmerkt door een duidelijke oost-west gradiënt, met in het westen zeer lage minima van slechts 5 tot 7 mm en in het uiterste oosten eerder normale neerslagtotalen tot 46 mm.

De gemiddelde temperatuur van de lentemaanden van 2025 was telkens warmer dan gemiddeld, evenwel zonder recordcijfers te behalen.

Ook de zomer van 2025 was zeer droog en warmer dan gemiddeld. Er viel slechts 130 mm neerslag in Ukkel, wat overeenkomt met 56% van het klimatologisch gemiddelde (234,2 mm). Dit maakt de zomer van 2025 tot de tweede droogste zomer van de huidige referentieperiode. Juli was met 105% van de normale hoeveelheid neerslag normaal. Het is vooral de maand augustus 2025 die in het oog springt met maar 17,8 mm in Ukkel (21% van de normale hoeveelheid neerslag van 86,5 mm); de oostelijke helft van Vlaanderen tekende zich daarbij nog droger af dan de westelijke helft. September 2025 werd gekenmerkt door een grote variatie aan neerslaghoeveelheid: de droogste regio's waren deze van het Dijlebekken en de centrale kust; de meeste neerslag viel in het uiterste oosten van Vlaanderen. In Ukkel viel in september 29,4 mm (45% van de normale hoeveelheid van 65,3 mm), in Rotselaar viel 21,2 mm (32%) terwijl in Herentals 100,3 mm (154% van de normale hoeveelheid) gemeten werd.

De opeenvolging van deze zeer droge lente en zomer maakt van de periode van 1 maart 2025 t.e.m. 31 augustus 2025 de droogste van de referentieperiode: er viel in die periode in Ukkel slechts 46% van de normale hoeveelheid neerslag.

De zomerperiode sloot af met een sombere en natter dan normale maand oktober, waarin in Ukkel 83,6 mm neerslag viel (123% van de normale hoeveelheid van 67,8 mm).

De chronologie van de neerslaghoeveelheden zoals hierboven geschetst, weerspiegelt zich ook in het verloop van de SPI3 indicator¹. Begin maart kleurde die SPI-3 indicator nog normaal tot zelfs matig nat, maar tegen begin april zien we hoe de noordelijke helft van Vlaanderen en de kuststreek al matig tot zeer droog beginnen te verkleuren. Tegen begin mei is de SPI-3 indicator voor drie kwart van

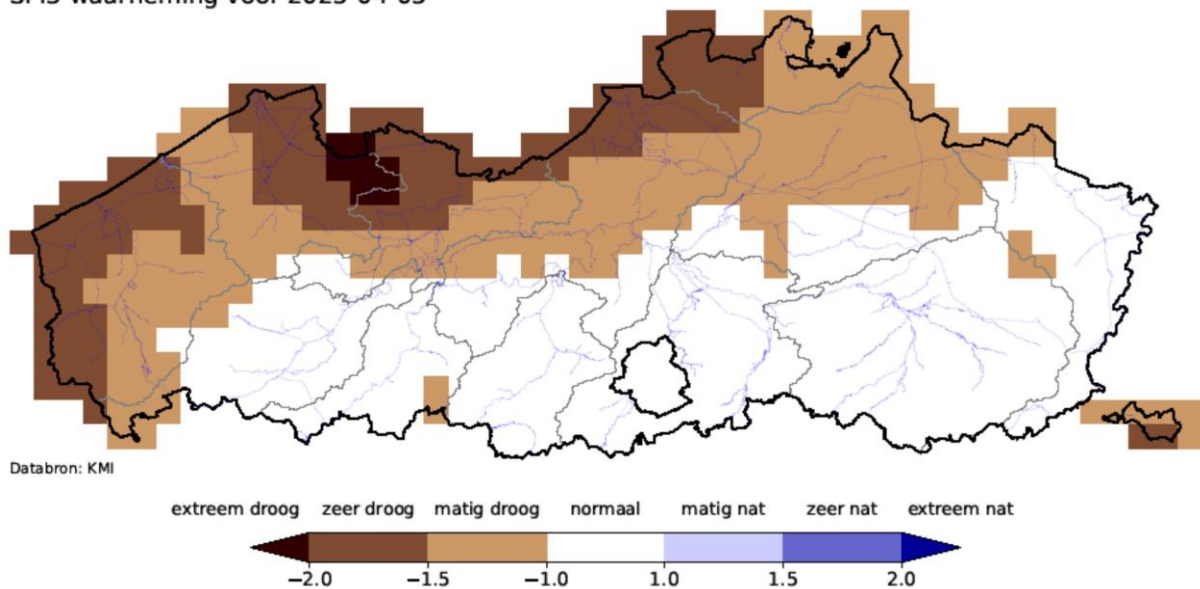
¹ De Standardised Precipitation Index (SPI) geeft de afwijking van de voorbije neerslag t.o.v. het historische normaal weer. SPI-1 (korte termijn) en SPI-3 (lange termijn) geven aan hoe droog of nat de voorbije maand (30 dagen) en 3 maanden (90 dagen) waren t.o.v. dezelfde periode op de desbetreffende locatie in de voorbije 30 jaar.

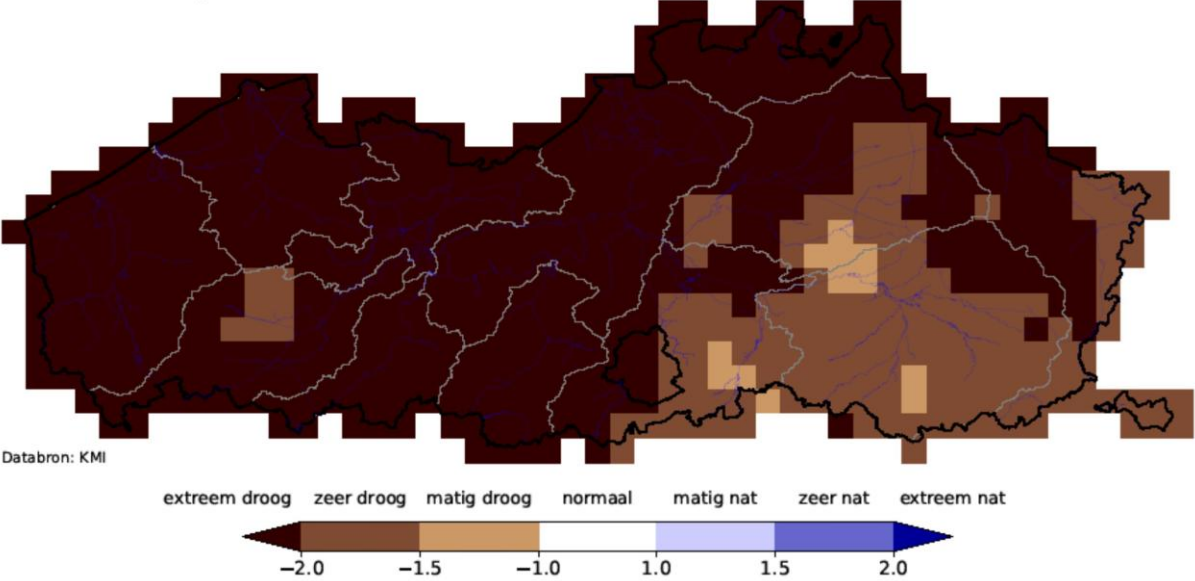
Vlaanderen extreem droog, enkel in het oosten zien we 'nog maar' zeer droge waarden. Begin juni kleurt nog meer grondgebied extreem droog. Einde mei en in juni viel toch iets meer neerslag dan in april, waardoor tegen begin juli de extreem droge waarden van de SPI-3 indicator wat opgebroken worden: het oosten van Vlaanderen kleurt dan voornamelijk matig tot zeer droog (met in het uiterste oosten zelfs normale waarden), in de westelijke helft van Vlaanderen kleurt de kustregio nog extreem droog, maar in de rest van de regio scoort de SPI-3 indicator nog voornamelijk zeer droog. In juli viel een normale hoeveelheid neerslag, waardoor het SPI-3 beeld van begin augustus een stuk opgeklaard was en hoofdzakelijk normale waarden toonde. Voornamelijk in het noorden van Vlaanderen en aan de kust zagen we nog matig droge waarden. Het variabele ruimtelijke patroon van de neerslag in september resulteerde eveneens in een gevarieerd SPI-3 beeld met waarden die variëren tussen normaal en extreem droog. De oostelijke helft van Vlaanderen kleurde begin september overwegend zeer droog en scoorde daarmee droger dan de westelijke helft. Ook begin oktober werd SPI-3 kaart gekenmerkt door een grote variatie aan waarden.

Figuur 1 : Kaarten-evolutie van de SPI-3 indicatoren voor Vlaanderen voor de lente en zomer 2025. Situaties met een SPI3 < -2 (extreem droog) zouden normaal slechts 1x om de ~44 jaar mogen voorkomen. Onderstaande kaarten tonen resp. de situatie van april t.e.m. oktober.

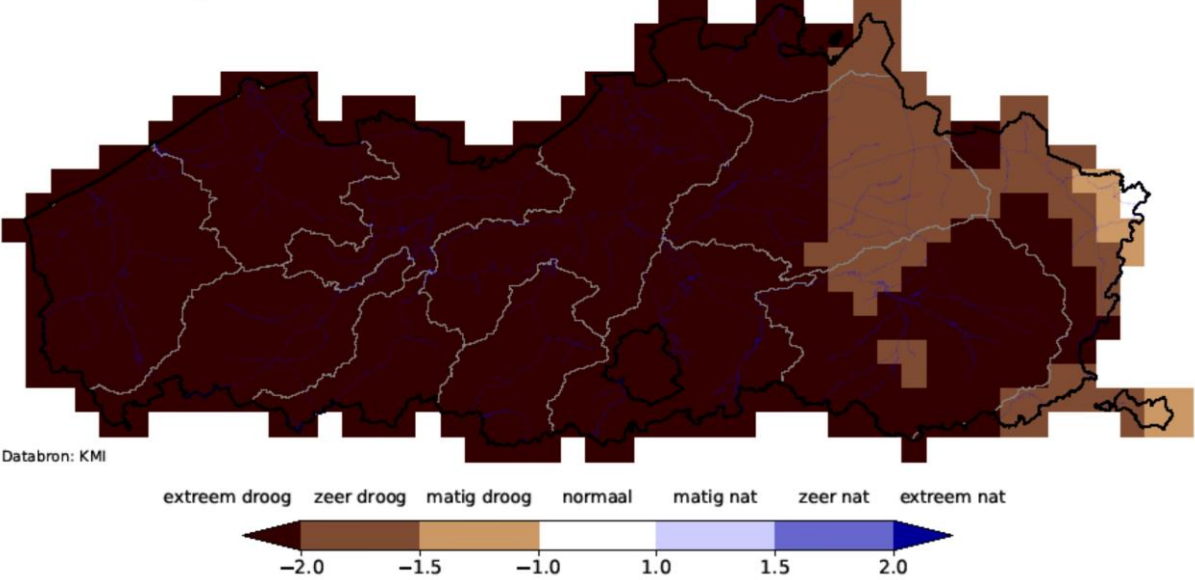
SPI3 waarneming voor 2025-04-05

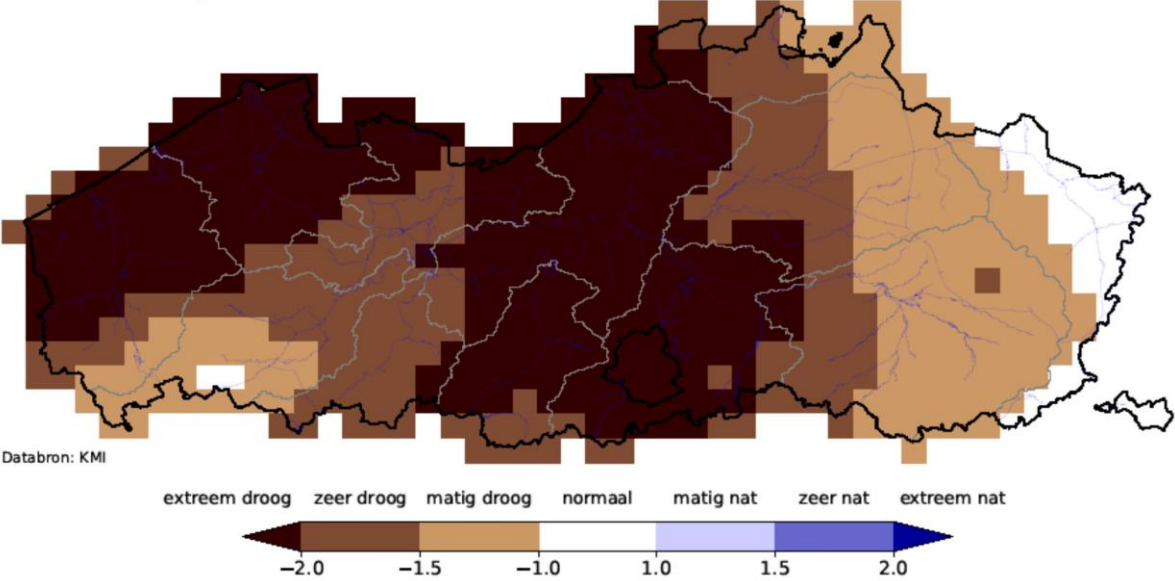
SPI3 waarneming voor 2025-05-04

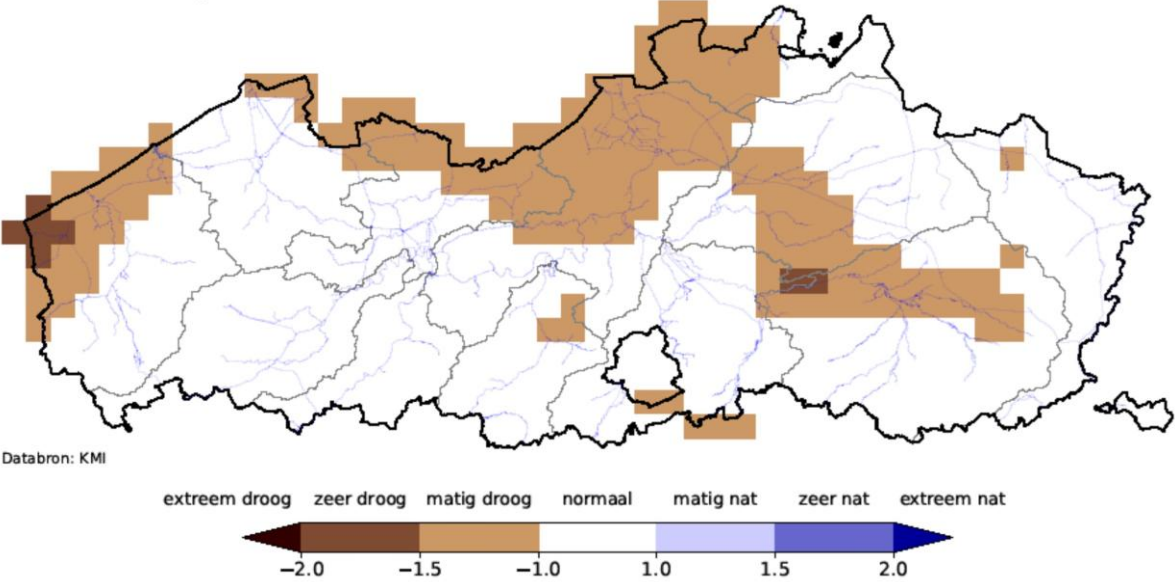
SPI3 waarneming voor 2025-06-01

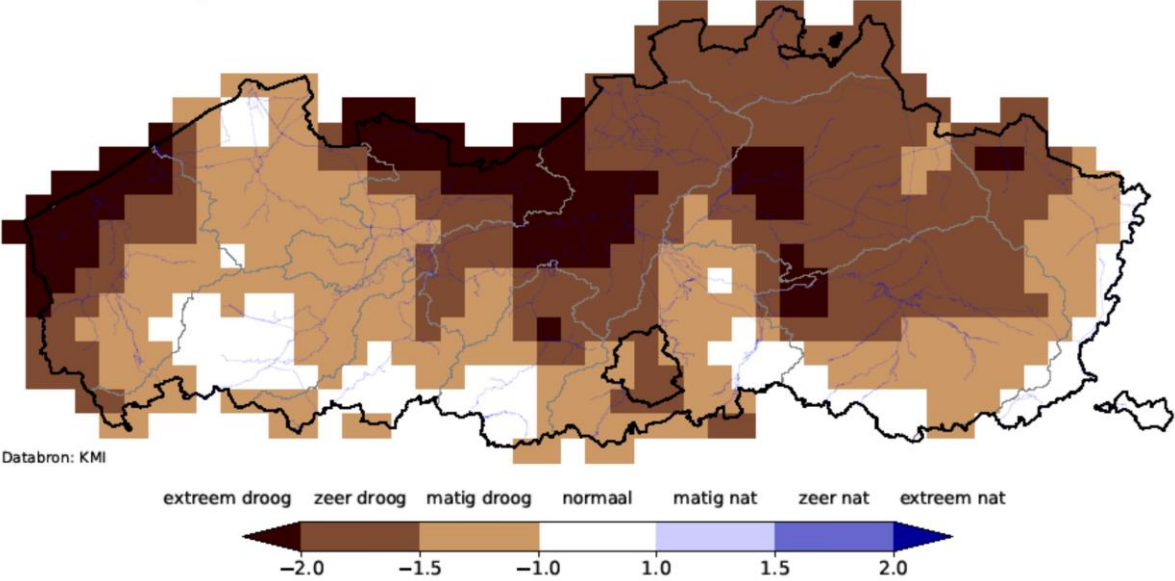
SPI3 waarneming voor 2025-07-01

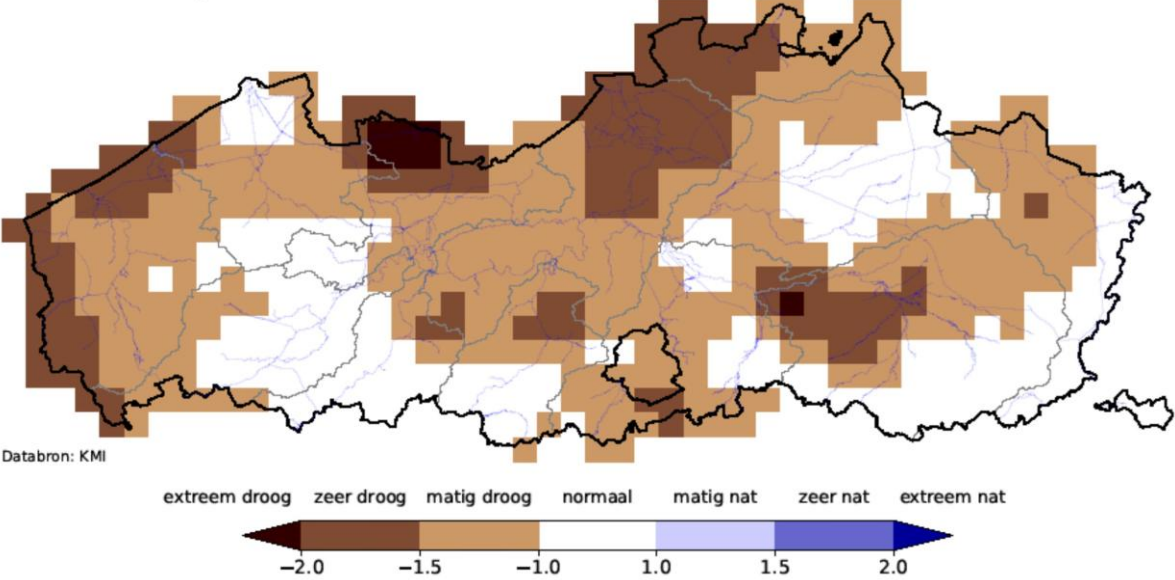
SPI3 waarneming voor 2025-08-02

SPI3 waarneming voor 2025-09-01

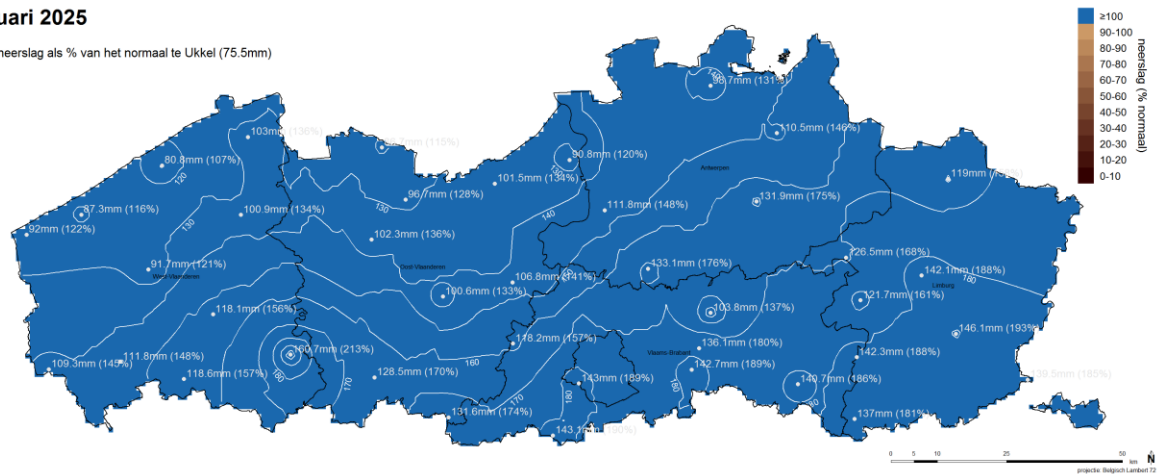
SPI3 waarneming voor 2025-10-01

Figuur 2: Neerslagverdeling over Vlaanderen per maand in 2025 t.o.v. het normaal te Ukkel (bron: VMM)

januari 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (75.5mm)

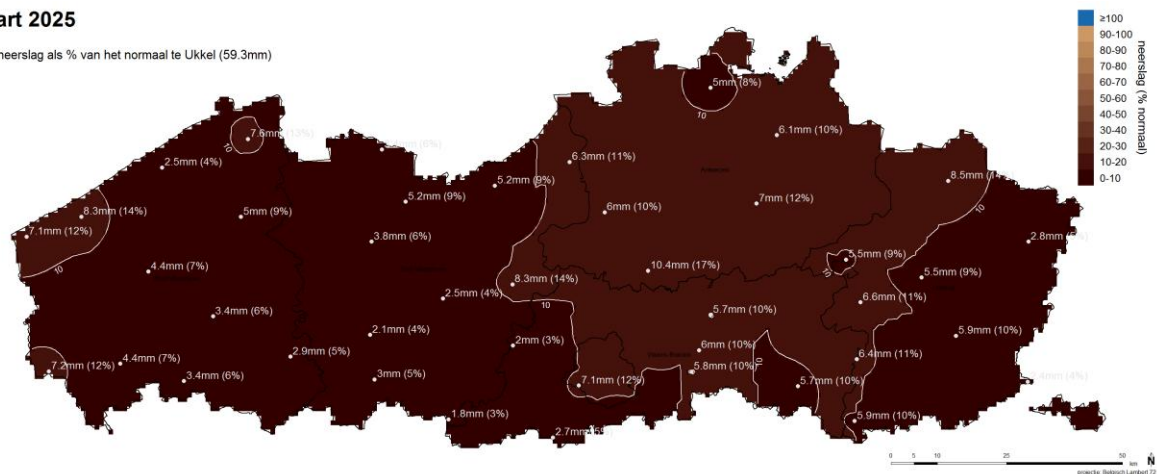
februari 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (65.1mm)

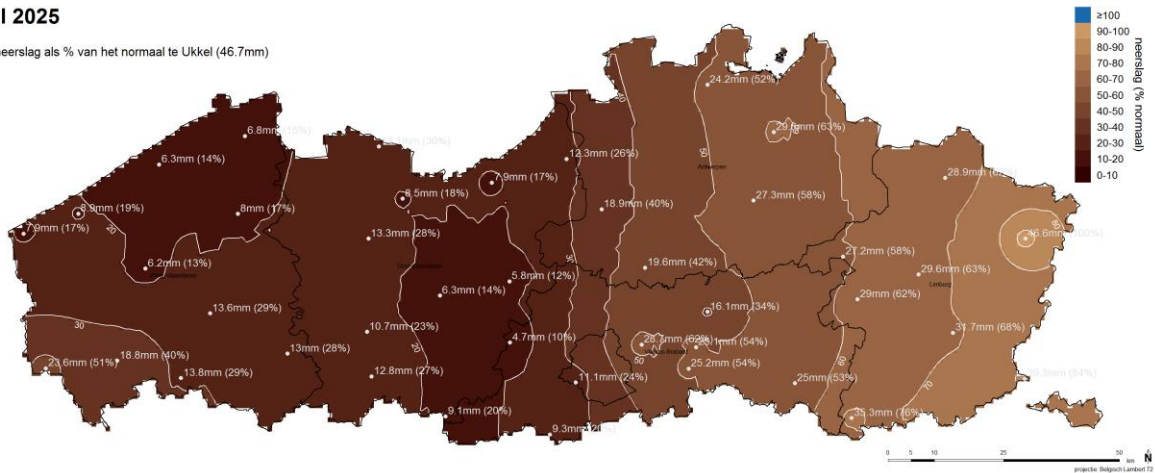
maart 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (59.3mm)

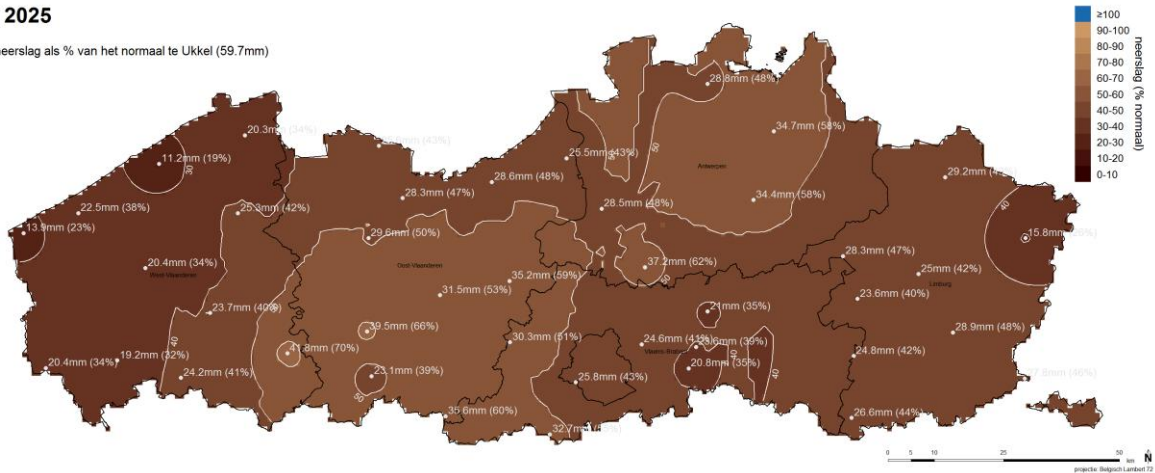
april 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (46.7mm)

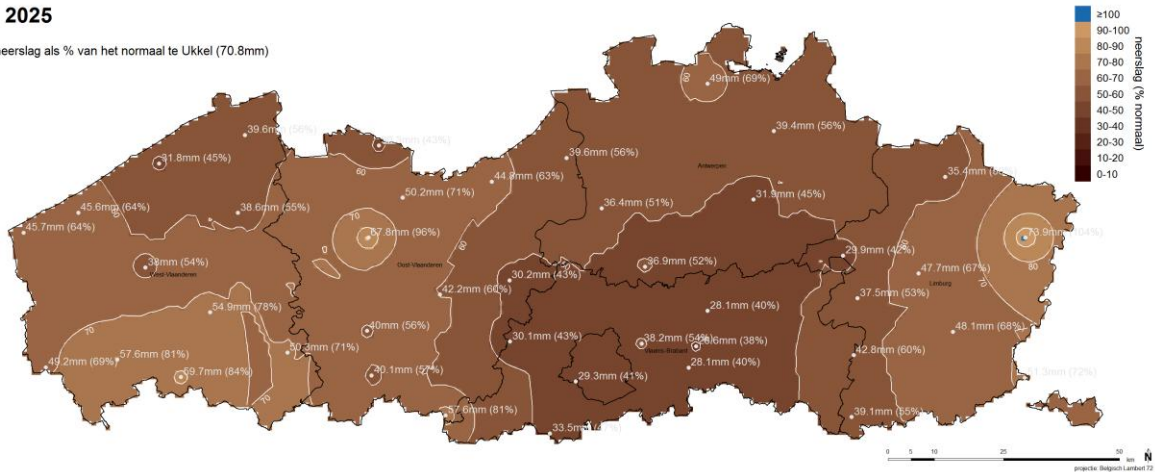
mei 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (59.7mm)

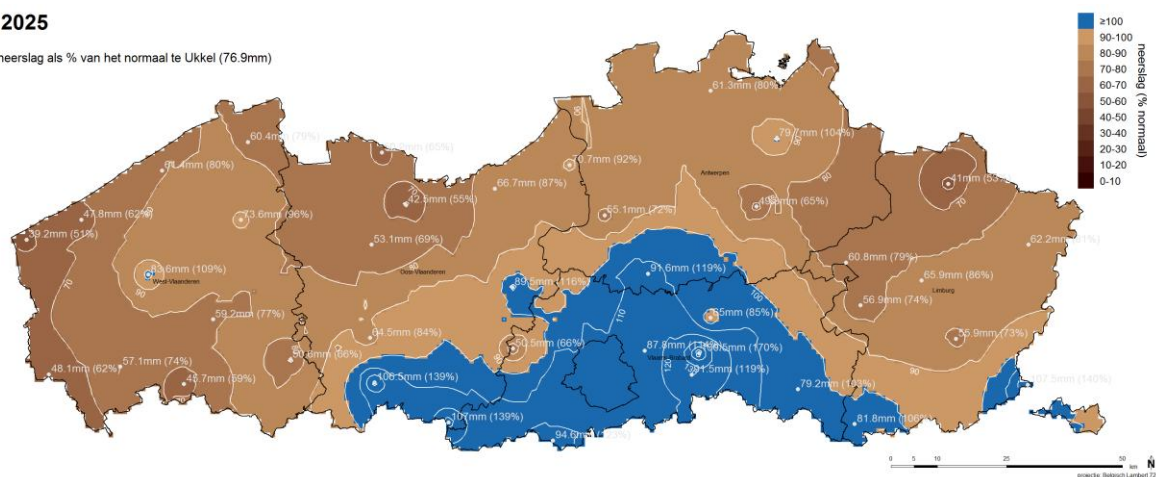
juni 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (70.8mm)

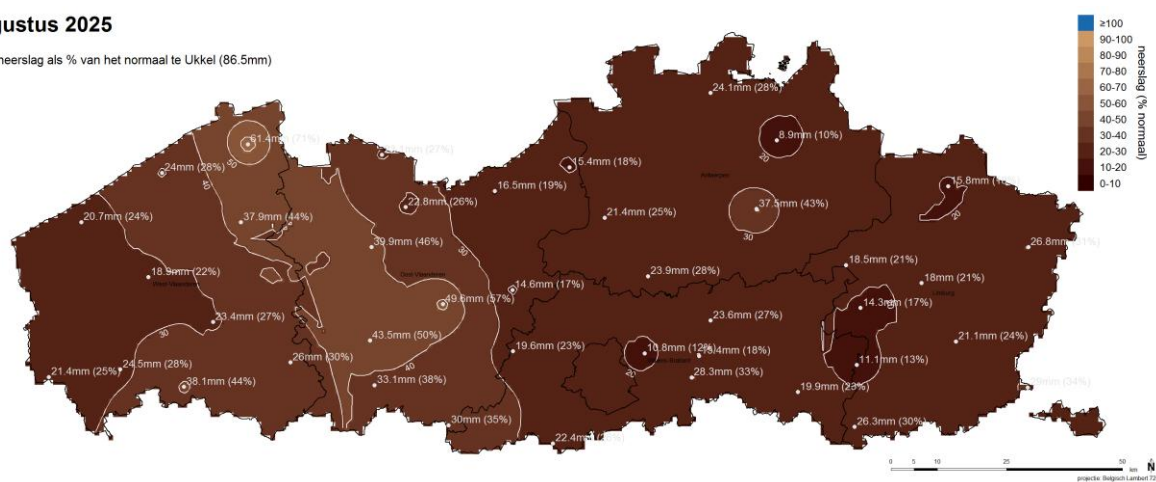
juli 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (76.9mm)

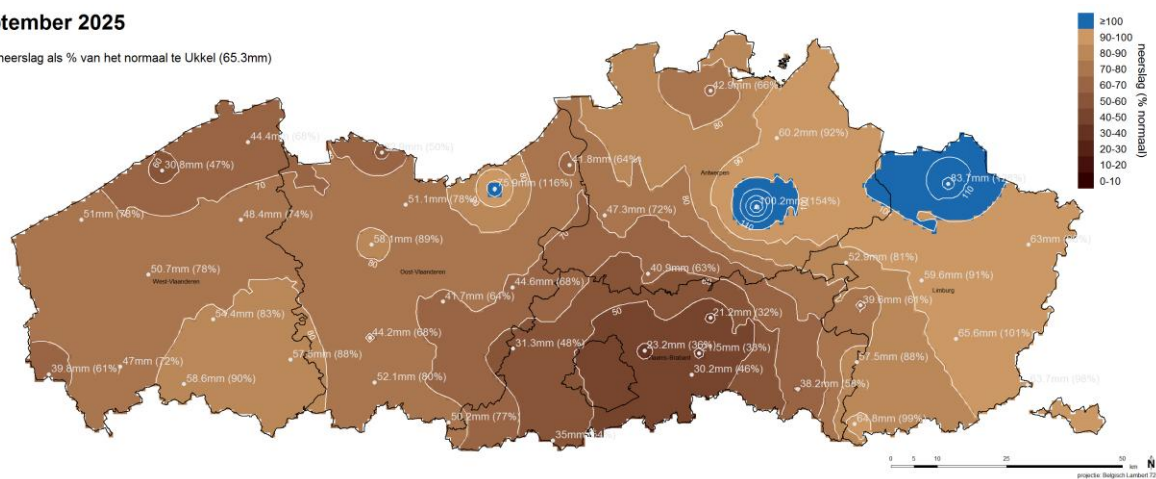
augustus 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (86.5mm)

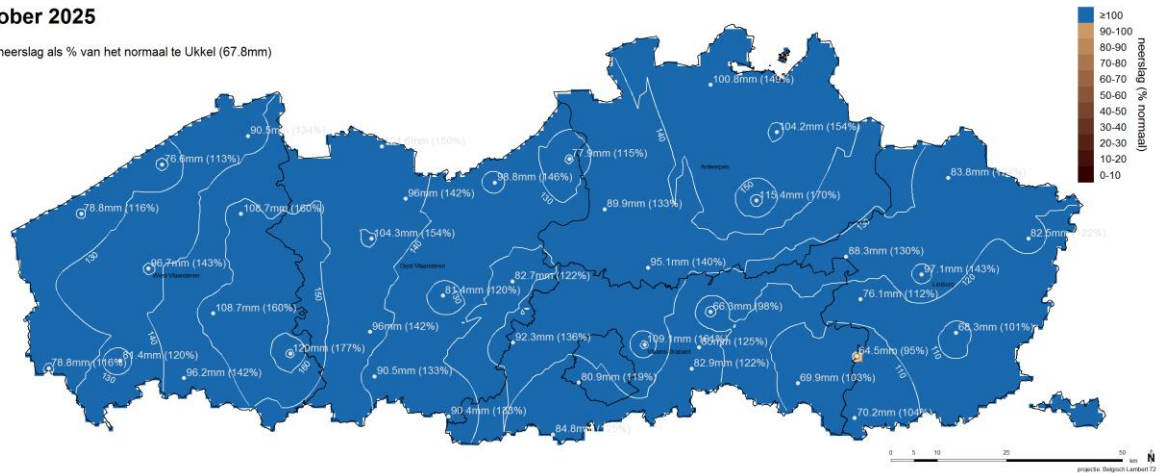
september 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (65.3mm)

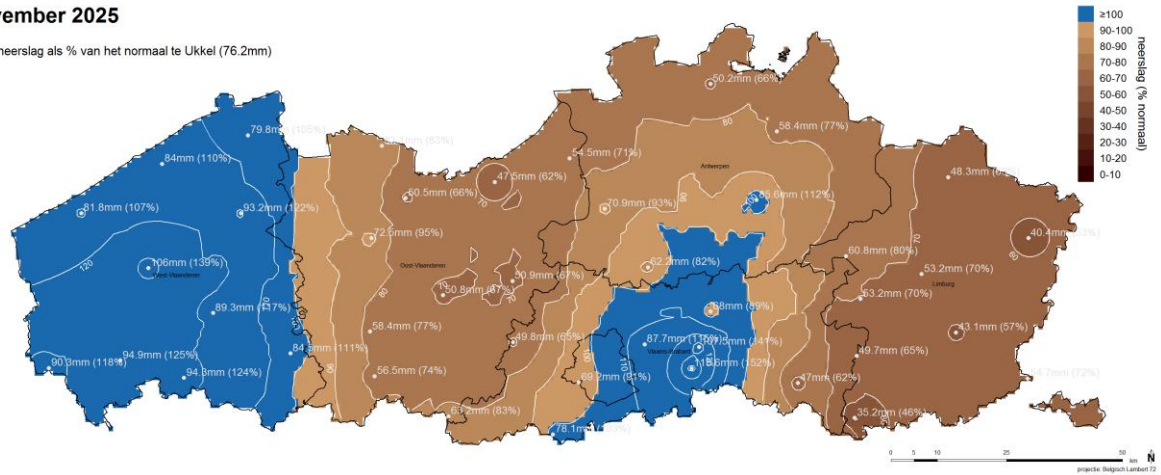
oktober 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (67.8mm)

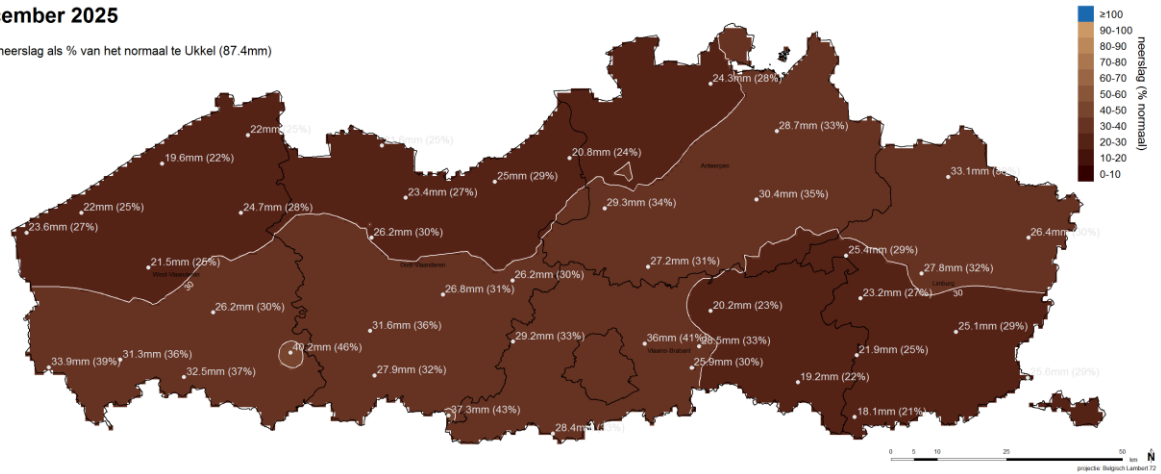
november 2025

totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (76.2mm)

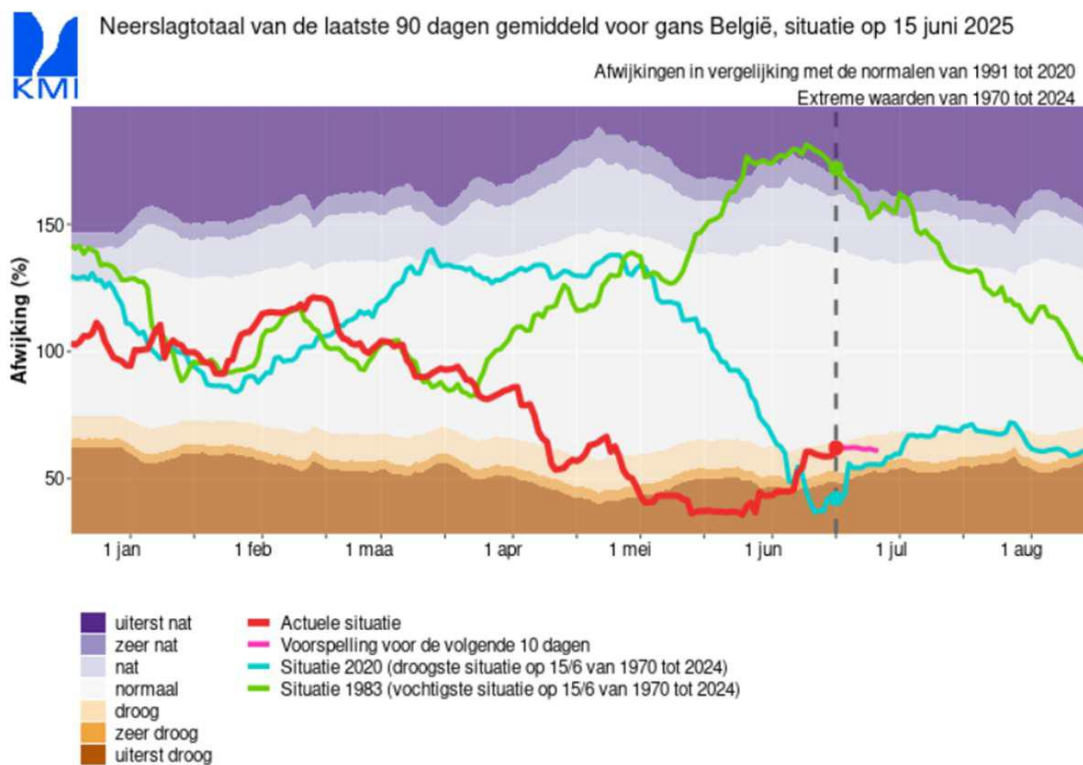

december 2025

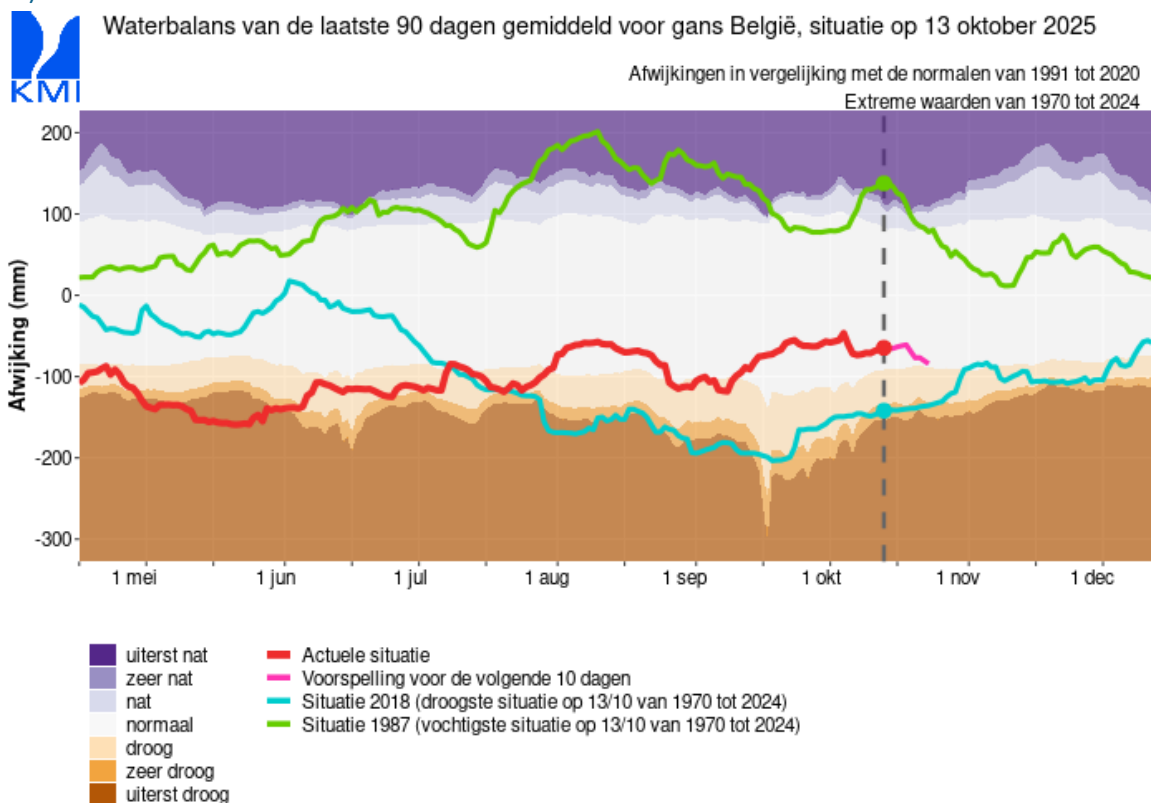
totale neerslag als % van het normaal te Ukkel (87.4mm)

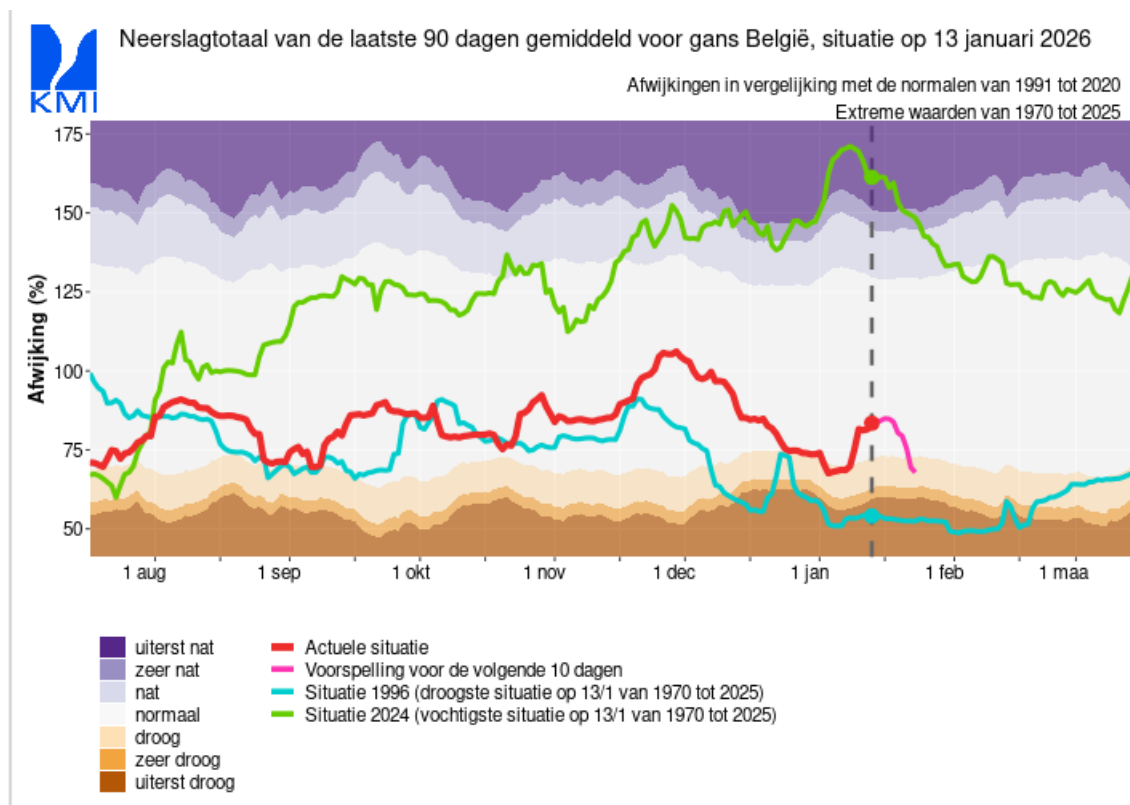

Figuur 3: Neerslagtotaal van de laatste 90 dagen gemiddeld voor gans België doorheen 2025 (bron:

KMI)

De detailcijfers voor de gemiddelde temperatuur en de gevallen neerslag in de verschillende seizoenen en maanden in 2025 worden weergegeven in **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.** en

Tabel 2. **Fout! Ongeldige bladwijzerverwijzing.** geeft de ruimtelijke spreiding van de neerslag in Vlaanderen ten opzichte van het normaal per maand weer.

Tabel 1: Gemiddelde temperatuur en totale seizoensneerslag te Ukkel voor 2025 en normalen voor de periode 1981-2010 evenals de recordwaardes sinds 1901. De waardes met hogere temperaturen dan normaal en/of met minder neerslag dan normaal zijn in rood aangegeven. De waardes met lagere temperaturen dan normaal en/of hogere neerslaghoeveelheden zijn in blauw aangegeven. Bron: KMI.

seizoen	gemiddelde temperatuur (°C)			neerslag (mm)		
	2025	normaal	recordwaardes	2025	normaal	recordwaardes
winter	4,2	4,1	-2,0 (1963) - 6,6 (2007)	278,3	228,6	62,9 (1964) - 365,9 (1995)
lente	11,8	10,5	7,2 (1962) - 12,3 (2007)	54,4	165,6	70,7 (2011) - 285,2 (2024)
zomer	19,3	17,9	14,3 (1907) - 19,9 (2018)	130	234,2	410,7 (2021) - 42,9 (1921)
herfst	12	11,2	7,7 (1952) - 13,9 (2006)	201,9	209,3	75,8 (1953) - 411,6 (1974)
jaar	12	11,0	8,4 (1963) - 12,2 (2022)	620,6	837,3	406,4 (1921) - 1170,7 (2024)

Tabel 2: Gemiddelde temperatuur en totale maandneerslag te Ukkel voor 2025, normalen voor de periode 1981-2010 en recordwaardes sinds 1901. De waardes met hogere temperaturen dan normaal en/of met minder neerslag dan normaal zijn in rood aangegeven. De waardes met lagere temperaturen dan normaal en/of hogere neerslaghoeveelheden zijn in blauw aangegeven. Bron: KMI.

maand	gemiddelde temperatuur (°C)			neerslag (mm)				
	2025	normaal	recordwaardes	2025	2025 cumul.	normaal	normaal cumul.	recordwaardes
januari	3	3,7	-4,6 (1963) - 7,2 (2007)	153,8	153,8	75,5	75,5	2,6 (1997) - 153,8 (2004)
februari	4,4	4,2	-6,1 (1956) - 8,3 (2024)	47,3	201,1	65,1	140,6	5,9 (1959) - 167,8 (2002)
maart	8,3	7,1	2,5 (1917) - 9,6 (2017)	7,8	208,9	59,3	199,9	2,2 (2022) - 140,5 (2008)
april	12,3	10,4	4,6 (1917) - 14,3 (2007)	20	228,9	46,7	246,6	0 (2007) - 134,3 (2001)
mei	14,7	13,9	8,5 (1902) - 16,4 (2008)	26,6	255,5	59,7	306,3	5,4 (2020) - 145,6 (1965)
juni	19,3	16,7	11,5 (1923) - 20,3 (2003)	31,6	287,1	70,8	377,1	12,1 (1976) - 174,6 (2016)
juli	19,4	18,7	13,5 (1919) - 23,0 (2006)	80,6	367,7	76,9	454	5,9 (1921) - 196,5 (1942)
augustus	19,3	18,4	13,8 (1912) - 21,4 (2022)	17,8	385,5	86,5	540,5	10,4 (1983) - 231,2 (1996)
september	15,6	15,2	10,7 (1912) - 18,8 (2023)	29,4	414,9	65,3	605,8	4,7 (1959) - 199,4 (2001)
oktober	12	11,3	5,9 (1905) - 14,4 (2001)	83,6	498,5	67,8	673,6	5,2 (1975) - 227,1 (1932)
november	8,4	7,2	1,8 (1921) - 10,4 (1994)	88,8	587,3	76,4	750	8,5 (2011) - 174,6 (1991)
december	6,3	4,3	-2,7 (1933) - 9,6 (2015)	33,3	620,6	87,4	837,4	10 (1933) - 172,7 (2012)

3.1.2 Oppervlaktewater

De lente van 2025 was het eerste droge seizoen na een reeks van opeenvolgende natte seizoenen. Begin maart vertoont 77% van de meetlocaties op de onbevaarbare waterlopen dan ook een normaal 14-daags gemiddeld debiet voor de tijd van het jaar. Door de zeer geringe neerslag in maart (maar 13% van de normale hoeveelheid neerslag in Ukkel) was het aandeel normale 14-daags gemiddelde debieten tegen begin april gezakt tot 50% en waren het de categorieën lage debieten (17%) en vooral de zeer lage debieten (31%) wiens aandeel was toegenomen. Begin april was op 48% van de meetlocaties het 14-daags gemiddelde debiet laag tot zeer laag. Tegen begin mei was het aandeel normale locaties nog verder gedaald tot 41% maar bleef het aandeel lage tot zeer lage debieten op 48%; op een aantal plaatsen (veelal in de oostelijk helft van Vlaanderen) werden toen ook hoge tot zeer hoge 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar gemeten (11% van de locaties). De westelijke helft van Vlaanderen tekende zich begin mei droger af dan de oostelijke helft; vooral in de bekkens van Dender, IJzer en Brugse Polders worden zeer lage 14-daagse debieten gemeten. Ook begin juni was het aandeel lage tot zeer lage debieten met 48% van de meetlocaties nog steeds zeer groot.

Ook juli was droger dan normaal en de debieten konden zich niet herstellen: we vingen de maand juli aan met op 66% van de meetlocaties een laag (28%) tot vooral zeer laag (38%) 14-daags gemiddelde debiet voor de tijd van het jaar. Het aandeel normale locaties was nog verder gedaald naar 32%. We zien deze keer dat de oostelijke helft droger scoort dan de westelijke helft van Vlaanderen. In juli viel eindelijk een normale hoeveelheid neerslag, waardoor de afvoeren zich wat konden herstellen tegen

begin augustus: het aandeel normale locaties was terug gestegen tot 69% en het aandeel zeer lage debieten was sterk teruggevallen tot 4%. Begin augustus was het 14-daags gemiddelde debiet op nog 23% van de locaties laag tot zeer laag voor de tijd van het jaar. Dit herstel kon echter niet aanhouden; tegen begin september was het aandeel lage tot zeer lage debieten opnieuw gestegen tot 64% en viel het aantal normale locaties terug naar 31%. Begin oktober was deze toestand gelijkaardig, met op 57% van locaties een laag tot zeer laag 14-daags gemiddeld debiet voor de tijd van jaar en op 34% een normaal debiet.

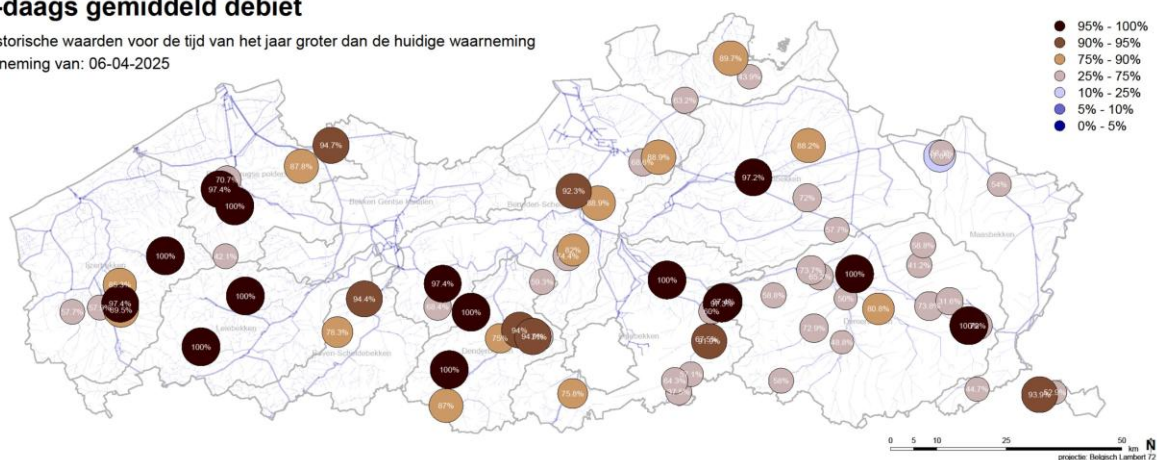
Door de zeer droge lente en zomer van 2025 zijn de afvoeren op de onbevaarbare waterlopen gedurende die periode dus opvallend laag gebleven. Met uitzondering van begin augustus, registreerden we in ongeveer de helft van de locaties (of meer) lage tot zeer lage 14-daags gemiddelde debieten. Begin juli was de situatie het droogste, met in twee derde van de meetlocaties een laag tot zeer laag debiet.

Ook in de gegevens van de basisdebieten op maandbasis zien we de impact van de droogte. Waar we begin maart in 59% van de debietmeetposten nog hoge tot zeer hoge basisafvoeren op maandbasis kenden en in 37% normale basisdebieten, verschoof deze balans tegen begin juli naar 59% lage tot zeer lage basisdebieten op maandbasis en 35% normale basisdebieten. In juli viel een min of meer normale hoeveelheid neerslag, maar de basisdebieten reageerden hier niet zo uitgesproken op als de 14-daags gemiddelde debieten. Het aandeel lage tot zeer lage basisdebieten op maandbasis nam wel af (tot 39%) maar begin augustus hadden we nog steeds in minder dan de helft van de meetlocaties (43%) een normaal basisdebet. De basisdebieten op maandbasis van begin september en begin oktober waren vergelijkbaar met die van begin juli: één derde van de locaties registreerde een normaal debiet en in bijna 60% van de locaties waren de basisdebieten op maandbasis laag tot zeer laag. Het zou uiteindelijk nog tot in december 2025 duren vooraleer we weer in meer dan de helft van de locaties (56%) een normaal basisdebet konden meten; het aandeel lage tot zeer lage basisdebieten bleef ook tijdens het najaar groot waardoor het relatieve aantal hoge en zeer hoge basisdebieten op maandbasis in die tijd niet boven de 10% uit kwam.

Figuur 4: 14-daags gemiddelde debieten op de onbevaarbare waterlopen (bron: VMM), situatie begin april, begin mei, begin juli en begin september.

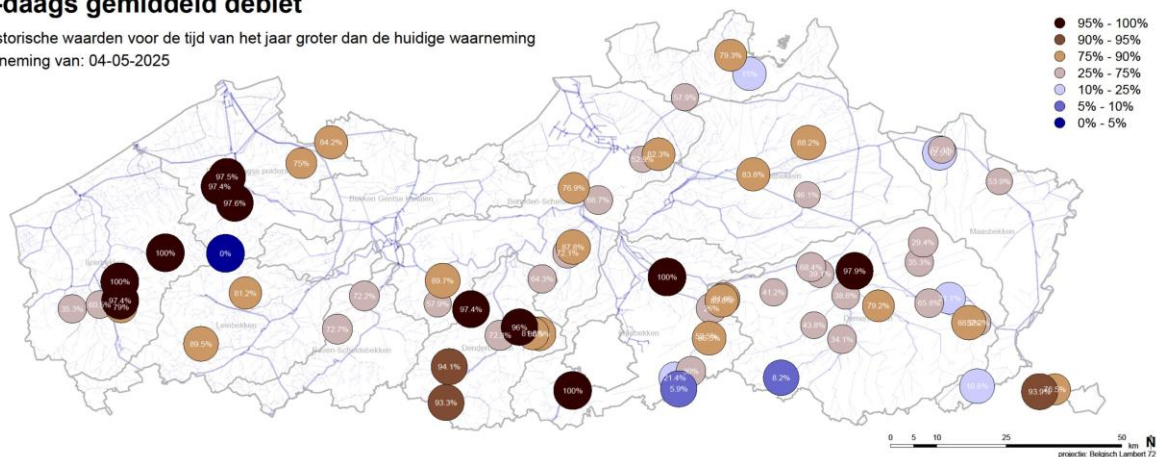
14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 06-04-2025

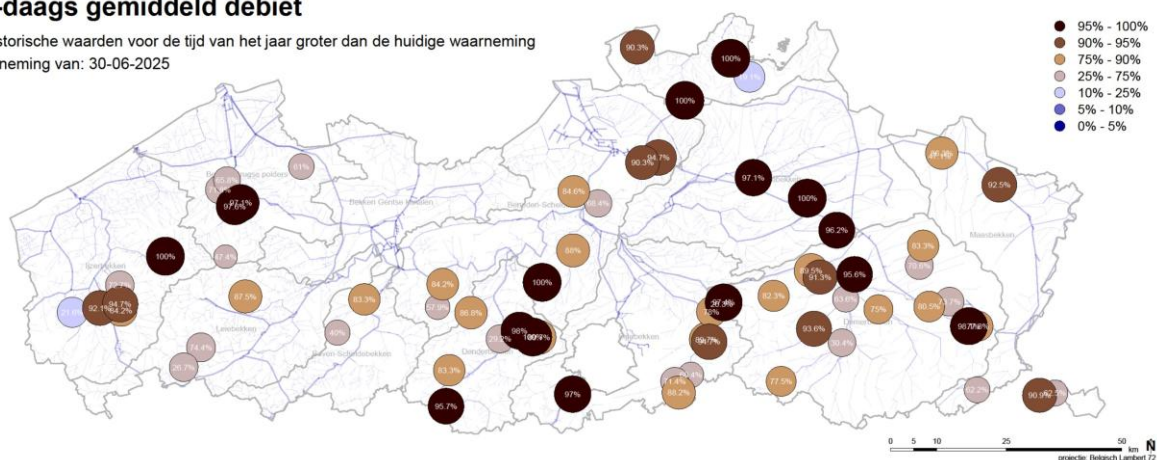
14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 04-05-2025

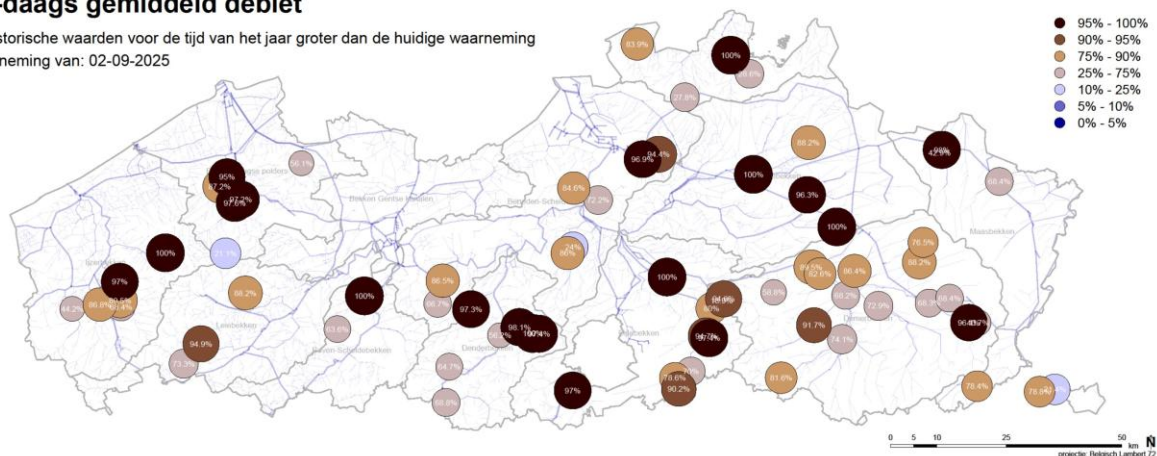
14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 30-06-2025

14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 02-09-2025

De **afvoeren op de waterwegen** in het laagwaterseizoen van 2025 waren (heel) laag, net als in de jaren 2018, 2019, 2020 en 2022.

Voor alle locaties besproken in de laagwaterberichtgeving, werden **de laagste 7-daags gemiddelde afvoeren bereikt eind augustus-begin september 2025**. Dat sluit aan bij een normaal verloop van de **afvoer doorheen een hydrologische jaar**, waarin verwacht kan worden dat de laagste afvoeren aan het einde van de hydrologische zomer voorkomen.

Voor de oostelijke en centrale bekkens, lag de afvoer al vanaf maart 2025 onder de normaal. In de westelijke bekkens was dit vanaf ongeveer mei 2025 het geval. Als gevolg hiervan waren de gecumuleerde afvoeren in de zomer van 2025 overal lager dan de normaal (referentieperiode 1991-2020), maar enkel in het oostelijke Netebekken (Kleine Nete te Grobbendonk) werd de laagste waarde sinds het begin van de referentieperiode gemeten. De gemiddelde gecumuleerde afvoer voor de besproken posten tijdens het groeiseizoen 2025 was 18 % lager dan de normaal. **De cumulatief afgevoerde volumes in de hydrologische zomer van 2025 waren niet uitzonderlijk laag.**

Eenzelfde conclusie kan getrokken worden uit een eenvoudige analyse van het aantal dagen onderschrijding van de droogteniveaus zoals vastgelegd in het Vlaams Reactief Afwegingskader voor een aantal belangrijke locaties op de waterwegen. Voor het peil op de IJzer te Lo-Fintele, de aanvoer naar Gent en de Onverdeelde Maasafvoer werd **tijdens de zomer van 2025 op geen enkel moment droogteniveau 2 bereikt. Voor droogteniveau 1 was dat wel het geval, maar waren het aantal dagen onderschrijding daarvan niet uitzonderlijk hoog.**

Voor meer details over de afvoeren op de bevaarbare waterlopen wordt verwezen naar de laagwaterberichten van het Hydrologisch InformatieCentrum van het Waterbouwkundig Laboratorium, die raadpleegbaar zijn onder de Rapporten op [waterinfo.be](https://www.waterinfo.be).

Het meest recente laagwaterbericht is steeds beschikbaar via deze link:

<https://www.waterinfo.be/rapporten>.

3.1.3 Bodemverzadiging

De **bodemverzadiging** wordt vooral bepaald door de plaatselijke neerslag in de voorafgaande we(e)k(en). VMM meet sinds 2006 op een aantal plaatsen de bodem verzadiging in de laag 0 – 10 cm en 0 – 70 cm. Een algemene beschrijving geven van de bodemverzadigingstoestand in Vlaanderen is dan ook moeilijk.

Begin maart noteerden we in de meeste stations nog een gemiddelde tot bovengemiddelde bodemverzadiging. Tegen begin april viel de bodemverzadiging voor een paar stations al terug tot een historisch minimum. Tijdens de maanden die daarop volgden (april, mei en juni), nam het aantal stations met zeer tot extreem lage bodemvochtgehalten voor de tijd van het jaar verder toe. Zoals verwacht zorgde de regen van juli voor een verhoging van de bodemvochtgehalten en nergens werden nog historische minima onderschreden. In de loop van augustus daalde op de meeste plaatsen de bodemverzadiging gestaag, waardoor we tegen begin september terug historische minima registreerden in een aantal stations. Hoewel begin oktober in sommige stations nog steeds een historisch lage bodemverzadiging werd gemeten, zien we dat voor andere stations er toch een lichte remonte in het bodemvochtgehalte genoteerd werd. Met de regen van oktober steeg de bodemverzadiging op de meeste plaatsen duidelijk en veelal tot gemiddelde waarden voor de tijd van het jaar.

Een meer gedetailleerde bespreking van het verloop van de bodemverzadiging, debieten en basisdebieten op de onbevaarbare waterlopen is beschikbaar in het maandelijkse rapport “Toestand van het watersysteem” via <https://www.waterinfo.be/default.aspx?path=NL/Rapporten/Publicaties>.

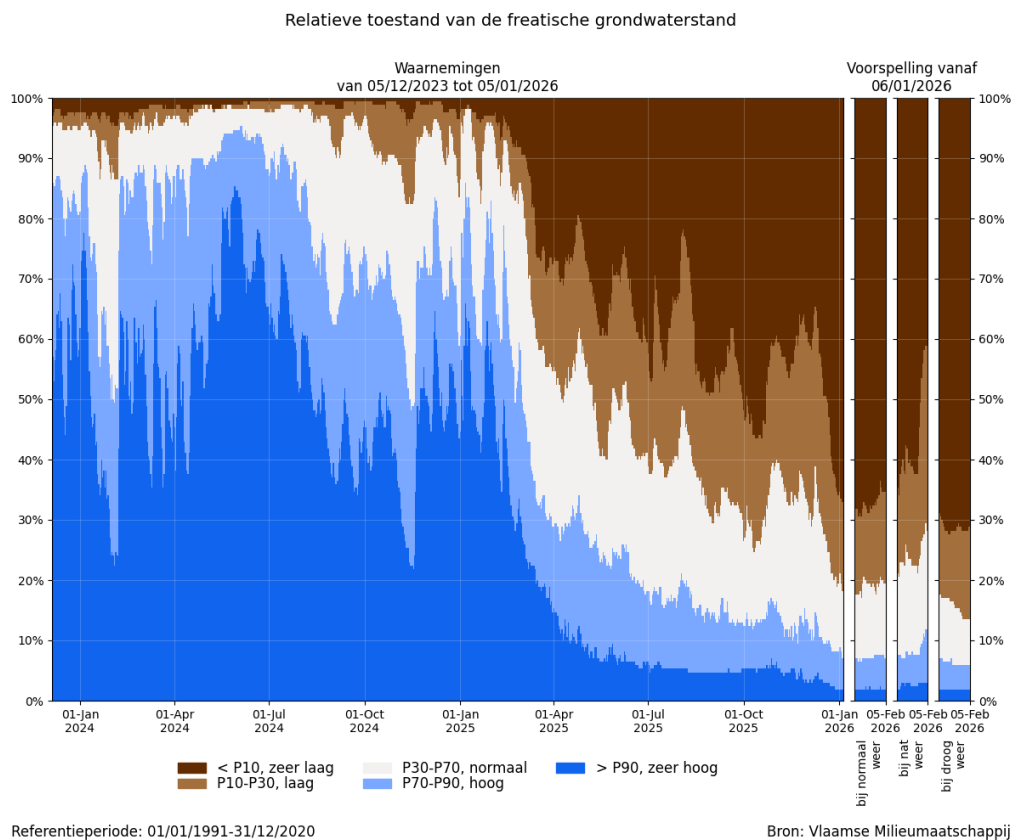

3.1.4 Grondwater

Figuur 5 geeft weer of de freatische grondwaterstand hoog of laag was voor de tijd van het jaar in de periode van december 2023 t.e.m. december 2025. Hierbij wordt de grondwaterstand op een bepaalde dag vergeleken met de grondwaterstanden op dezelfde dag van het jaar in de afgelopen 30 jaar. Een toename van het aandeel hoge (resp. lage) relatieve grondwaterstanden voor de tijd van het jaar geeft aan dat het grondwaterpeil sneller stijgt (resp. daalt) dan gewoonlijk voor de tijd van het jaar.

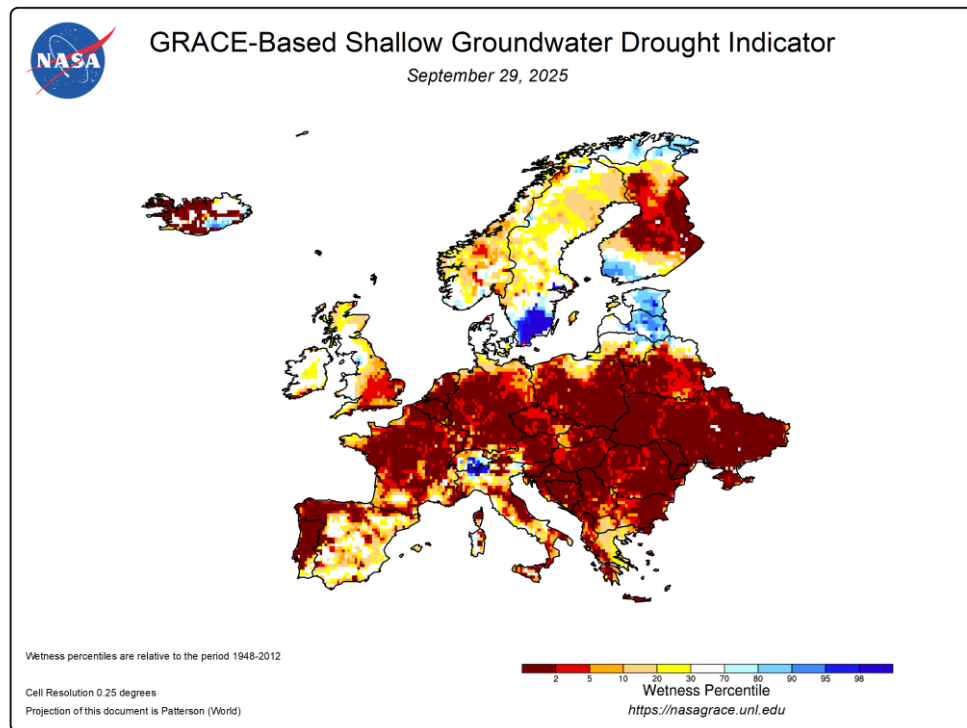
2024 was een zeer nat jaar en 2025 werd dan ook ingezet met overwegend hoger dan normale grondwaterstanden en zeer weinig (< 10%) lager dan normale grondwaterstanden. In grote lijnen nam vanaf januari tot begin september 2025 het aandeel lage tot zeer lage grondwaterstanden voor de tijd van het jaar toe tot 72% begin september. Dat gebeurde onder invloed van een zeer droog voorjaar (februari – april), een daaropvolgende droge zomer (juni – augustus) én een droog najaar (september – november) in 2025. Enkel oktober 2025 was natter dan normaal maar door de droogte sinds februari 2025 bleef het freatisch grondwaterpeil overwegend lager dan normaal. Tot eind december 2025 bleef het overwegend droog voor de tijd van het jaar, met lager dan normale grondwaterstanden op bijna 7 op de 10 meetlocaties van de grondwaterstandindicator.

Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de huidige toestand en de interactieve kaart voor het freatische grondwater. Meer info over de werking van het grondwatersysteem en de betekenis van lage grondwaterstanden is te vinden in dit [filmpje](#).

Figuur 5: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een historisch zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar, voor de het jaar 2024 en 2025 met scenariogebaseerde voorspellingen voor de maand januari 2026 (bron: VMM)

De droogte van 2025 beperkte zich niet tot Vlaanderen, maar had in grote delen van Europa een gelijkaardig effect heeft op het freatische grondwater. Ter illustratie toont onderstaande kaart (Figuur 6) een oppervlakkige grondwaterdroogte-indicator voor Europa op 29/09/2025 (NASA, op basis van satellietdata en modellen).

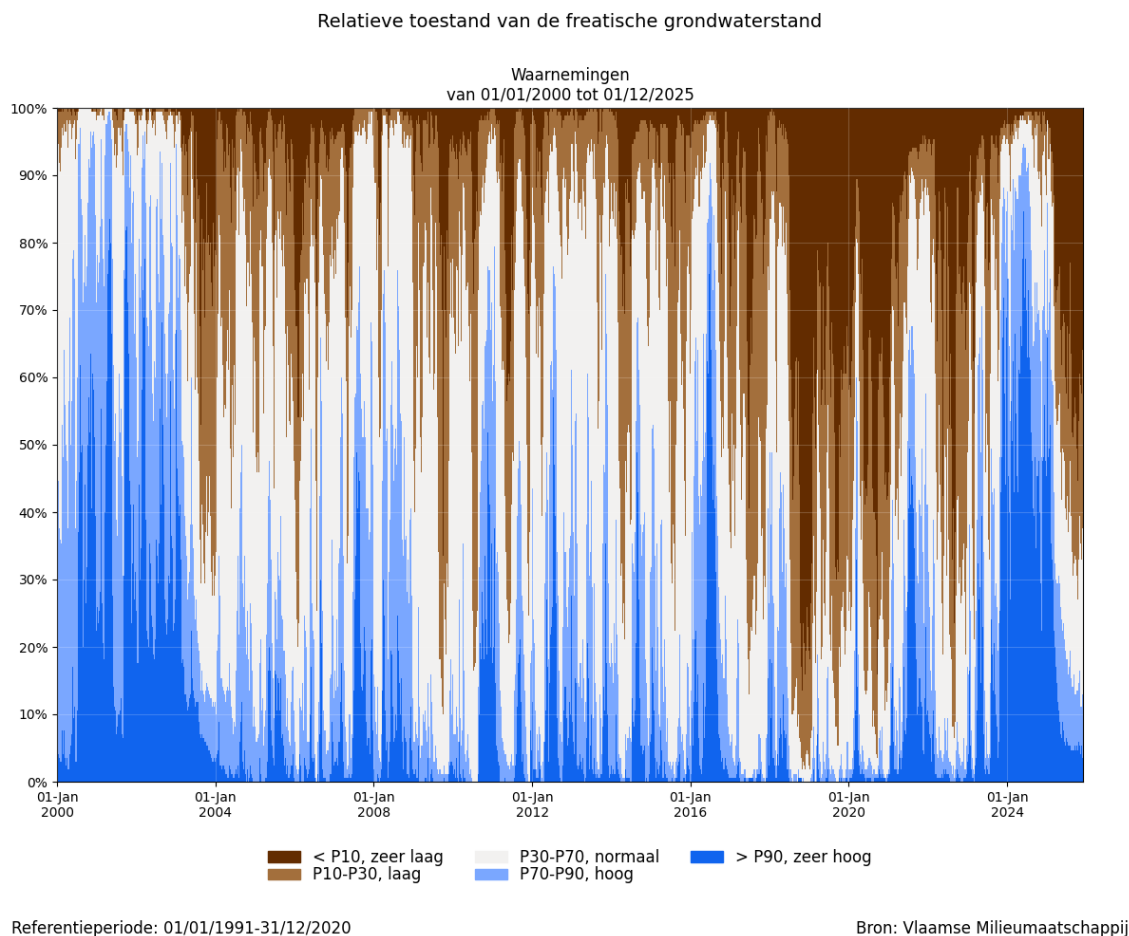
Figuur 6: Oppervlakkige grondwaterdroogte-indicator van NASA voor Europa op 29/09/2025, gebaseerd op GRACEFO Data (beschikbaar op <https://nasagrace.unl.edu>, geconsulteerd op 13/01/2026)

Figuur 7 toont de evolutie van de grondwaterstanden voor de tijd van het jaar weer van begin 2000 tot eind 2025. In de periode 2017-2020 zagen we duidelijk langere periodes met grotere percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Hoewel er ook periodes van herstel waren, waren deze minder regelmatig en van veel kortere duur dan in de jaren voor 2017. Het natte jaar 2024 staat in schril contrast met de droge periode daarvoor met uitzondering van de natte zomer van 2021. De percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar zijn vanaf maart 2025 blijvend afgenomen.

Deze evolutie hangt af van hoeveel neerslag er valt en hoeveel water er verdampt. Neerslag en verdamping bepalen samen het neerslagtekort. Bij een groter dan normaal neerslagtekort is het logische gevolg dat ook de grondwaterstanden sneller dalen of trager herstellen dan normaal.

De voorspellingen voor klimaatverandering geven aan dat periodes van droogte langer zullen duren, vaker zullen voorkomen en intenser (=groter neerslagtekort) zullen zijn. We stellen vast dat de

uitzonderlijke omstandigheden van de afgelopen jaren overeenkomen met deze voorspellingen.

Figuur 7: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 – 1/12/2025): Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar (bron: VMM)

De lager dan normale freatische grondwaterpeilen hebben in de eerste plaats negatieve gevolgen voor grondwaterafhankelijke natuur en mogelijk landbouw, en zorgen voor een beperktere voeding van oppervlaktewater met de daaraan gerelateerde problematieken. Deze problematiek en oplossingen ervoor maken integraal deel uit van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027.

Verder is het mogelijk dat in sommige regio's de grondwaterwinning via ondiepe, freatische winningsputten in het gedrang kwam. Dit wordt niet gemeld bij VMM en er zijn hiervan dan ook geen concrete gevallen bekend.

3.1.5 Waterkwaliteit

3.1.5.1 Geleidbaarheid

Ook in 2025 werd de geleidbaarheid in de IJzer en de kustpolders opgevolgd. Specifiek voor de geleidbaarheid in de polders is dat deze snel kan fluctueren. Wanneer het niet meer mogelijk is om water uit de IJzer of de kanalen in de polders in te laten, bij onvoldoende doorstroming of bij toenemende verdamping door hoge temperaturen, kan de geleidbaarheid snel toenemen. Andersom kan een intense regenbui een snelle daling van de geleidbaarheid teweegbrengen.

Om de impact van de aanhoudende droogte op het zoutgehalte in de waterlopen in het kust- en poldergebied beter te kunnen opvolgen, heeft de VMM geïnvesteerd in een netwerk van continue geleidbaarheidsmetingen. Op 25 locaties in het IJzerbekken en op 10 locaties in het bekken van de Brugse Polders werd de geleidbaarheid het hele jaar door opgevolgd.

Ook diverse polders en De Watergroep volgen de geleidbaarheid op. Alle meetresultaten worden gecommuniceerd via het provinciaal droogteoverleg in West-Vlaanderen en binnen de Adviesgroep Droogte.

In 2025 werden opnieuw (extreem) hoge geleidbaarheidswaarden vastgesteld in de IJzer, de polderwaterlopen en de kanalen. Voor de watergebruiken zijn vooral de pieken in de geleidbaarheid van belang omdat die bepaalde gebruiken kunnen hypothekeren (bv. gebruik als irrigatiewater, drinkwater vee, inname voor drinkwaterproductie, ...).

Verziltingsindicator

De verzilting kan opgevolgd worden via het [verziltingsdashboard](#). Het verziltingsdashboard toont:

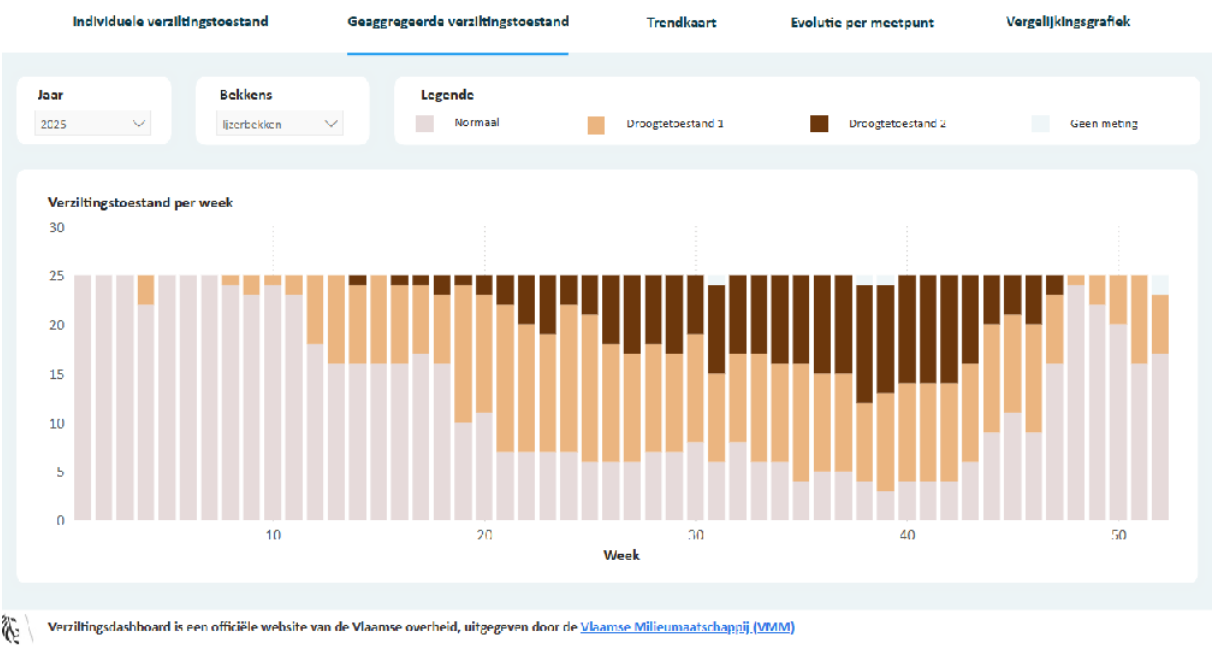
- de actuele resultaten, afgewogen ten opzichte van resultaten in het verleden
- een actuele toestandsbeoordeling per bekken
- de trend tijdens de laatste 2 weken
- de evolutie van het daggemiddelde per meetpunt

De status van de verzilting wordt als volgt gedefinieerd:

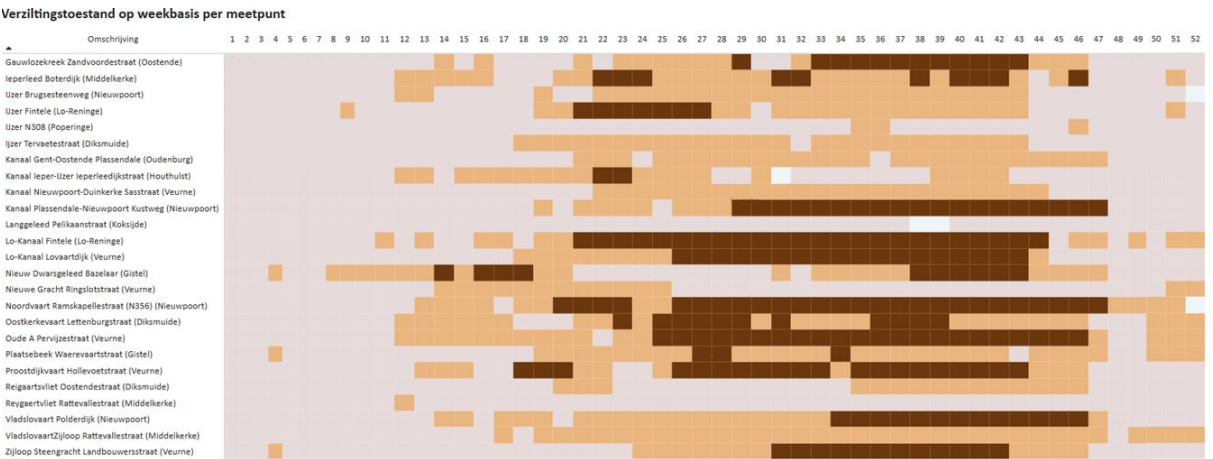
Status	Geleidbaarheid als indicator voor verzilting
Normaal	Geleidbaarheid < 75 ^e percentiel
Droogtetoestand 1	Geleidbaarheid > 75 ^e percentiel
Droogtetoestand 2	Geleidbaarheid > 95 ^e percentiel

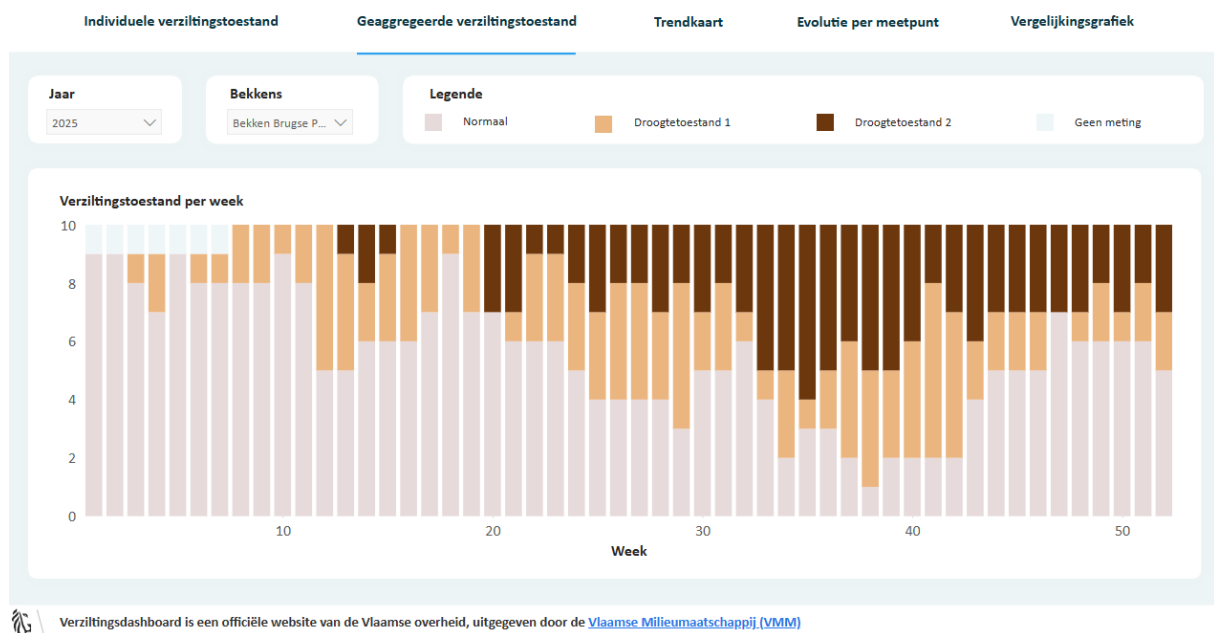
Via een staafdiagram wordt een algemeen beeld gekregen van de verzilting in het IJzerbekken of bekken van de Brugse Polders. Een damborddiagram laat toe om de evolutie per waterloop/meetpunt op te volgen.

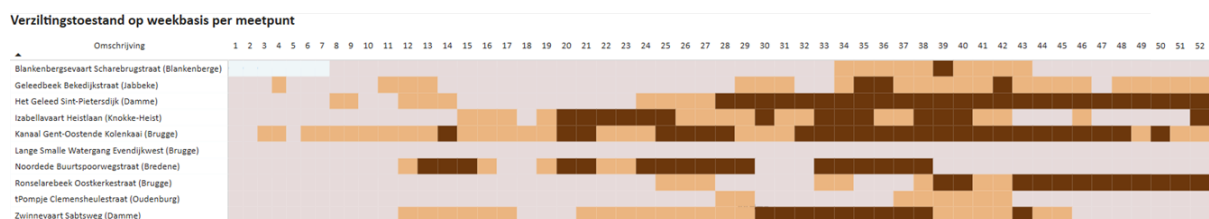
Figuur 8: Staafdiagram status verzilting IJzerbekken

Figuur 9: Dambord status verzilting IJzerbekken per waterloop

Figuur 10: Staafdiagram status verzilting bekken Brugse Polders

Figuur 11: Dambord status verzilting Brugse Polders per waterloop

1213In het **IJzerbekken** neemt de verzilting significant toe vanaf mei. De hoogste waarden worden gemeten van half september tot half oktober. In meer dan 80% van waterlopen werden gedurende lange tijd verhoogde geleidbaarheden gemeten. Het betreft onder meer de Gauwelozeekreek, het Kanaal Plassendale-Nieuwpoort, het Lo-kanaal, de Noordvaart, de Proostdijkvaart en de Vladslovaart. Vanaf eind oktober neemt de verzilting terug af. Op het einde van het jaar zien we echter opnieuw een toename van de verzilting in een aantal waterlopen omwille van de droge decembermaand.

14Voor het **bekken van de Brugse Polders** neemt de geleidbaarheid toe vanaf half maart. Vanaf half augustus wordt in 80% van de waterlopen een verhoogde geleidbaarheid gemeten. Vanaf begin november neemt de geleidbaarheid terug af, maar in 30% van de meetpunten blijven hoge geleidbaarheden tot het einde van het jaar aanwezig, onder meer in het Geleed en de Ronselarebeek.

3.1.5.2 Andere waterkwaliteitsparameters

Naast een toename van de verzilting heeft droogte ook een impact op andere waterkwaliteitsparameters. Zo zal er bij lagere debieten en lagere waterpeilen minder verdunning van de geloosde effluentvrachten optreden, waardoor de fysisch-chemische waterkwaliteit kan achteruitgaan. Dit kan leiden tot een daling van de zuurstofgehaltes, soms nog in de hand gewerkt door een stijging van de watertemperatuur of door overstortwerking na een lange droge periode.

Droogval en uitdroging van de waterloop- of vijverbedding kan zorgen voor een sterke uitdunning of zelfs het verdwijnen van lokale populaties van vissen, amfibieën en macro-invertebraten.

Droogte kan ook een verhogend effect hebben op de nitraatconcentraties in het oppervlaktewater. Droge zomers leiden tot minder opname van stikstof (en fosfor) door de landbouwgewassen en bijgevolg tot een hogere bodemvoorraad nitraat (en fosfaat), die in de winterperiode kan uitspoelen. Aangezien het einde van het groeiseizoen van 2025 droog was, is het risico groter dat er in winterjaar 2025-2026 opnieuw hogere pieken opduiken.

3.2 Impact van de droogte

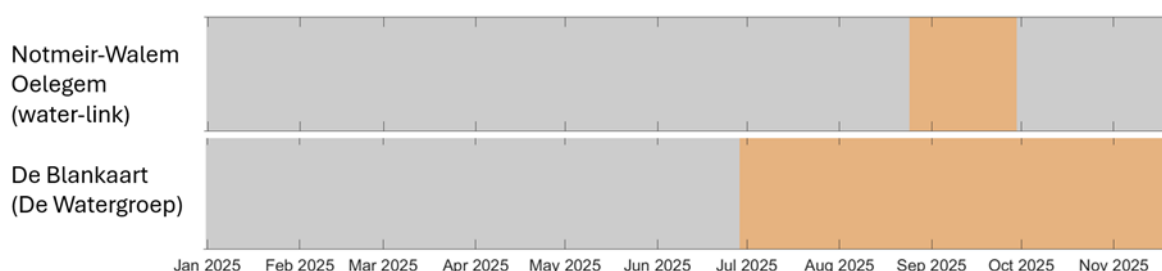
3.2.1 Gevolgen voor de drinkwatervoorziening

De drinkwaterbedrijven hebben de voorbije jaren reeds verscheidene maatregelen geïmplementeerd en investeren continu om dit te bewerkstelligen. Via de langetermijnsvoorzieningsplannen wordt proactief gewerkt aan het verzorgen van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen. Er werd en wordt ingezet op diversifiëring van de bronnen, zowel naar type (grondwater, oppervlaktewater, hergebruik afvalwater) als naar spreiding, op optimalisering van bronnen, de opbouw van strategische reserves, en op de verdere versterking van het kwantitatief en kwalitatief beschermingsbeleid. Er is, en wordt, verder geïnvesteerd in het continu en real-time opvolgen van (grond)waterpeilen, niveau van de spaarbekkens, waterverbruiken en waterkwaliteit. Er worden ook continue inspanningen geleverd voor het beperken van het niet-bemeterd verbruik. Ook de interconnectiviteit tussen drinkwaterbedrijven werd en wordt verder gerealiseerd. Via gericht innovatief onderzoek worden de mogelijkheden van nieuwe winnings-, zuiverings- en opslagtechnieken in een context van wijzigend klimaat verder onderzocht.

Ruwwaterbeschikbaarheid

De indicator ruwwaterbeschikbaarheid bij droogte is een **impactindicator**. Deze indicator wordt door de waterbedrijven aangeleverd (=sectorindicator) en geeft een inschatting weer van de **impact van de droogte op de ruwwaterbeschikbaarheid voor de productie van drinkwater**. Hierbij wordt dus enkel de impact van droogte op de ruwwaterbeschikbaarheid meegenomen.

De zeer droge lente en zomer had voornamelijk impact op de oppervlaktewaterbronnen waarvan er enkele de droogtedrempels voor ruwwaterbeschikbaarheid onderschreden. De kritische waterproductiecentra die de droogtedrempel onderschreden hebben en aanleiding gaven tot escalatie van de statusindicator drinkwater:

Waterproductiecentrum De Blankaart is opgeschaald omwille van een laag peil in het spaarbekken. De inname van oppervlaktewater is er vroegtijdig stilgelegd omwille van de droogte en de verzilting. Er zijn maatregelen genomen om de aanwezige buffer in het spaarbekken zo lang mogelijk te sparen om de drinkwaterlevering te verzekeren in de regio. De waterproductiecentra van water-link zijn tijdelijk opgeschaald omwille van lagere debieten in de Maas (7-daags gemiddelde $<50 \text{ m}^3/\text{s}$). Er waren geen effecten op de leveringszekerheid.

Ondanks de lage freatische grondwaterstanden waren er geen tekorten in de grondwaterwinningen bestemd voor drinkwaterproductie. Enkel in De Watergroep Mid-West is een deelwinning tijdelijk

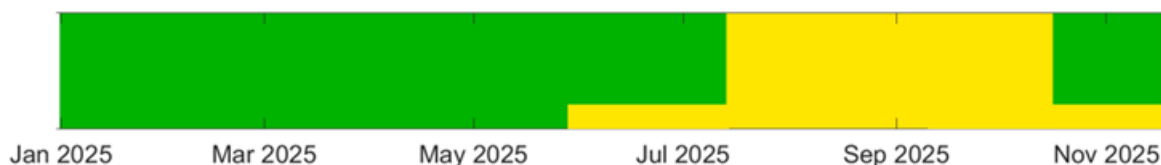
stilgelegd omwille van lage grondwaterstanden. Dit beperkt volume kon zonder problemen worden opgevangen door andere winningen. 15

16

Statusindicator

De statusindicator drinkwater was groen tot 30 juni. Toen werd De Watergroep West opgeschaald naar code geel omwille van de droogtetoestand van waterproductiecentrum De Blankaart. De overige regio's schaalden op tussen 14 juli en 16 oktober omwille van het beheersniveau oranje op Vlaams niveau. Deze indicatoren zijn gekoppeld. Op maandag 1 december werd de statusindicator ook in De Watergroep West terug afgeschaald.

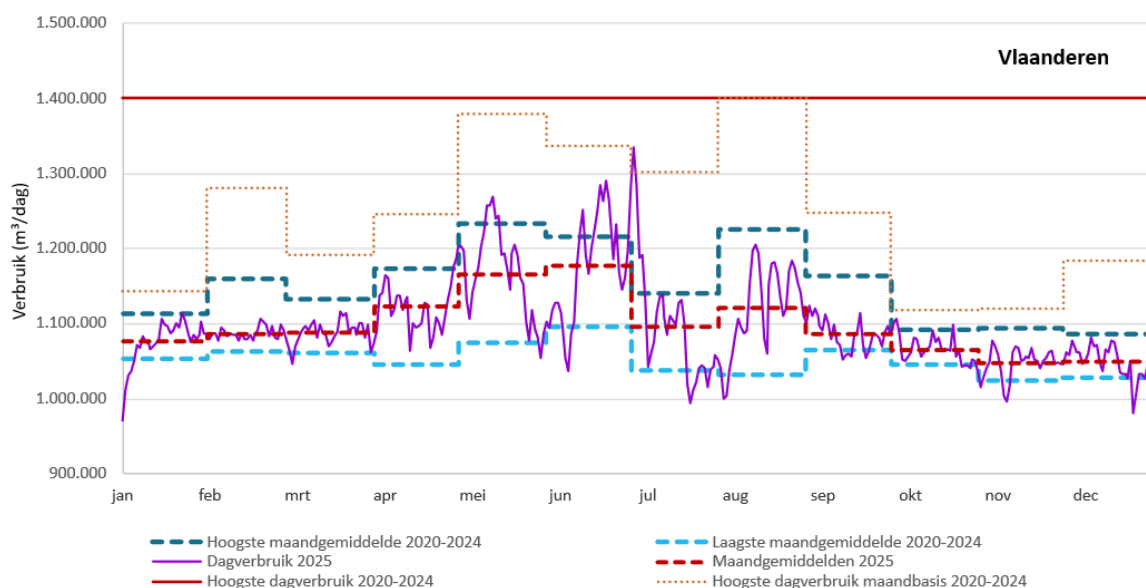
Statusindicator drinkwater

Leidingwaterverbruik

Het leidingwaterverbruik van gezinnen hing de afgelopen jaren vooral samen met de temperatuur: op warme dagen wordt meer water gebruikt dan op koelere dagen. Steeds vaker blijkt dat ook langdurige droogte een belangrijke rol speelt. Door de droogte raken regenwaterputten leeg, waardoor gezinnen moeten overschakelen op leidingwater. Na een lange droge periode kan de vraag naar kraanwater daardoor merkbaar stijgen.

In mei en juni werden enkele relatief beperkte piekverbruiken opgemeten tot 10% meer dan het gemiddelde dagverbruik op Vlaams niveau. Lokaal waren er hogere piekverbruiken. Vanaf juli waren de verbruiken normaal of eerder laag voor de tijd van het jaar. De levering van drinkwater kwam nooit in het gedrang door een te hoog verbruik.

Deze cijfers worden ontsloten via de Indicator bevoorrading leidingwater op <https://www.vmm.be/data/leidingwater-beschikbaarheid>

3.2.2 Gevolgen voor de economie

Landbouw

De winter van 2024-2025 begon nat, maar vanaf februari werd het droger. Maart en april waren zelfs uitzonderlijk droog, vooral in het westen van het land. Door het zonnige, warme weer en de oostenwind droogde de bodem snel op. De zaai- en plantwerkzaamheden konden daardoor vroeger dan gewoonlijk van start gaan en verliepen vlot en zonder onderbrekingen.

Net zoals februari, maart en april waren ook mei en juni weer droge en zonnige maanden. Juni was bovendien erg warm. Doordat er af en toe wat regen viel konden de gewassen zich goed ontwikkelen. Toch waren eind juni hier en daar ook al tekenen van droogtestress zichtbaar bij sommige teelten. Voor wintergerst werden mooie opbrengsten verwacht. Voor wintertarwe bestond echter de vrees dat hitte- en droogtestress tijdens de korrelvulling mogelijk gevolgen kon hebben voor de opbrengst. Voor de vroege aardappelen waren de opbrengstverwachtingen vrij gunstig, vooral doordat heel wat percelen konden beregend worden. Ook de bewaarrassen ontwikkelden zich snel en goed. De suikerbieten ondervonden wel wat hinder van de droogte. De maïs kende een snelle groei in juni, maar liet ook hier de droogte zich later op het seizoen voelen op de lichtere gronden.

Na een zeer droog en zonnig voorjaar volgde een warme, zonnige en zeer droge zomer. Doordat er af en toe toch wat regen viel, waren de opbrengstverwachtingen voor de meeste zomerteelten overwegend gunstig. De suikerbieten leken zelfs recordopbrengsten te gaan halen. Bij de aardappelen werd een gemiddelde opbrengst verwacht met knollen van goede kwaliteit. Bij de maïs zagen we grote verschillen: op sommige percelen was de opbrengst goed, op andere percelen was de maïs kort en verdroogd met nauwelijks ontwikkelde kolven. Ook het grasland leed zwaar onder de aanhoudende droogte.

Ondertussen weten we dat in 2025 droogte of hitte eigenlijk geen problemen heeft veroorzaakt in de veeteeltsector of bij de ruwvoederuitbating.

Het najaar was ook droog waardoor alle teelten onder gunstige omstandigheden konden geoogst worden.

Bron: Agrometeorologische berichten: [bcgms bulletin 2025 05 nl.pdf](#)

Bron: Agrometeorologische berichten: [bcgms bulletin 2025 07 nl.pdf](#)

Bron: Agrometeorologische berichten: [bcgms bulletin 2025 09 nl.pdf](#)

“Door de droogte zijn de peren aan de hoogproductieve bomen wel wat minder gegroeid, maar de kwaliteit is dit jaar absoluut top.”

Bron: [Hardfruittelers hoopvol over appel- en perenjaar bij eerste pluk | VILT vzw](#)

“De tropische hitte van begin juli 2025 heeft een negatieve invloed gehad op de verkoop van zomerfruit

bij groente- en fruitveiling BelOrta. Vooral marktkramers in België, Frankrijk en Duitsland bestelden minder. “Bij dit warme weer blijven mensen weg van de markt,” zegt Laurent De Smedt, hoofd fruitverkoop bij BelOrta.

Tegelijkertijd was er juist meer aanbod. Door de hoge temperaturen rijpt het fruit sneller, wat zorgt voor een verhoogde aanvoer. “Maandag hadden we dubbel zoveel frambozen als op een normale dag. Dat geldt ook voor ander zomerfruit,” aldus De Smedt. Die overvloed zet de prijzen onder druk. Door de versnelde rijping blijft bovendien de maat van het fruit achter. “Het fruit heeft minder tijd om te groeien”, klinkt het bij BelOrta.

Naast het grotere volume zijn er ook zorgen over de kwaliteit. “We zien al lichte zonnebrand op het fruit,” zegt Pieter Van Oost van Boerenbond. “We krijgen signalen uit zowel de appel- als perenteelt. De echte schade wordt pas over enkele dagen duidelijk, en die zou weleens groter kunnen zijn dan nu zichtbaar is.””

Bron:

[Zonnebrand, aangepaste plukuren en prijsdruk: Hete dagen laten groente- en fruittelers niet onberoerd | VILT vzw](#)

[Maïsoogst verloopt bijzonder vlot en belooft hoge opbrengsten | VILT vzw](#)

[Wijnbouwers verwachten topdruiwen en goede oogst | VILT vzw](#)

[Droogte dwingt landbouwers tot vroege maïsoogst | VILT vzw](#)

Scheepvaart

Gegroepeerd schutten, diepgangbeperkingen en stremmingen hebben gevolgen voor het scheepvaartverkeer en de ermee verbonden economie. De belangrijkste diepgangbeperkingen o.w.v. droogte waren deze op het kanaal Dessel – Turnhout – Schoten en de Boven-Schelde.

Industrie

Opnieuw was er een significant negatieve impact door waterschaarste en droogte op diverse sectoren en bedrijven. Naast de directe bedrijfsgevolgen waar bedrijven mee te kampen hebben zijn er ook de indirecte effecten vóór of na hen in de waardeketen.

Er zijn sectoren en bedrijven met een aanzienlijk waterverbruik zoals bvb de bouwsector of groente- en fruitverwerkende bedrijven. Hun patroon leunt nauw aan bij de landbouwsector. De problemen zijn quasi identiek; water als grondstof, bevoorradingsonzekerheid,

Daarnaast botsen bedrijven met onbedoelde regelgeving die niet afgestemd is op dit type van weersveranderingen. Een voorbeeld zijn lozingsnormen, en specifiek dan het tijdelijk verstrengen van lozingsnormen voor bedrijven.

Er blijven tegengestelde milieudoelen, zoals voor droge bulk bedrijven, die enerzijds in het kader van stofbeheersing opslaghoppen dienen te besproeien, maar met lege bufferbekkens tegelijk de richtlijn krijgen zo weinig mogelijk water uit havendokken te capteren.

Een terugkerende ongerustheid was hoe de overheid desgevallend zou omgaan met eventuele watertekorten en daaropvolgende allocaties. Reden is natuurlijk de uniekheid (tussen de diverse

maatschappelijke sectoren) qua grootte financiële schade, bvb bij het stilleggen van productieprocessen.

Recreatie

Op verschillende plaatsen werd gegroepeerd schutten voor de pleziervaart ingevoerd. Hierdoor ontstonden langere wachttijden aan de sluizen voor de pleziervaart.

Ook in 2025 werden op diverse locaties cyanobacteriën (Blauwalgen) vastgesteld, waardoor de geïmpacteerde snelvaartzones werden gesloten. Hierdoor diende ook het WK waterski, oorspronkelijk geplant in Viersel, uit te wijken naar de Zeeschelde in Branst. Overige vormen van recreatie zoals kano, kajak en SUP worden, bij aanwezigheid van Blauwalg ontraden.

Tevens was er tijdens de zomer op delen van de Kleine Nete en de Dommel een vaarverbod voor kajak en kano omwille van te lage waterpeilen.

3.2.3 Gevolgen voor de natuur en ecologie

Voor natuurkwaliteit is droogte één van de vier systeemuitdagingen van Vlaanderen^[1]. Ondertussen is het een structurele drukfactor op onze ecosystemen.

Verlaagde freatische **grondwater**peilen en toegenomen verzilting van grondwater hebben een impact op grondwaterafhankelijke vegetaties en de daaraan gekoppelde soorten. Ook de **oppervlaktewater**peilen in ecologisch kwetsbare waterlopen, vijvers of poelen hebben een ecologische impact, op onder andere het visbestand of het voortplantingssucces van amfibieën, dagvlinders en libellen. Droogte gaat hierbij vaak gepaard met de ontwikkeling van dikke krooslagen. Vaak gaat het om exoten zoals dwergkroos en kroosvaren. Deze waterplanten beletten de opname van atmosferische zuurstof in het water en de afgifte van rottingsgassen uit de waterbodem naar de lucht. Daardoor daalt het zuurstofgehalte in het water onder die dikke tapijten tot quasi nul. Dat kan resulteren in massale vissterfte.

De water**kwaliteit** is hierbij zeker ook van belang: door aanhoudende droogte stijgt de concentratie van vervuilende stoffen te sterk en kunnen zuurstofarme of zuurstofloze omstandigheden ontstaan. Toxische **blauwalgen** (cyanobacteriën) gedijen in die omgeving en dat is een toenemend probleem: in 2025 werden van april tot september blauwalgbloeien vastgesteld op zowel vijvers, kanalen als waterlopen. Via talloze watertappen verspreidt het probleem zich ook naar naburige grachten, beken en vijvers. Blauwalgbloeien zorgen ook voor grote zuurstofschommelingen in het water waardoor vissen fysiologische stress ondervinden en vatbaarder worden voor ziektes. Toxische blauwalgen leiden bij inname door watervogels tot nagenoeg dezelfde symptomen als botulisme.

Recente **bos**vitaliteitsmetingen tonen aan dat natte jaren tijdelijk herstel mogelijk maken, maar dat de onderliggende droogtestress en verzwakking aanhoudt, wat bossen structureel kwetsbaar maakt voor secundaire aantastingen^[2].

Door toenemende droogte is het risico op natuur- en **bosbranden** gestegen. Naast droogte spelen natuurlijk ook weersomstandigheden zoals wind en temperatuur een grote rol in dit risico. In 2025 de risicovolle periode in maart en liep die tot september. In augustus was er een tijdelijke verbetering. De meest risicovolle maand was mei 2025, waarin zowel Antwerpen als Limburg in code rood geklasseerd

werden.

Ook de **periode** waarin droogte zich voordoet is belangrijk: door het terugvallen van de waterstanden reeds in het vroege voorjaar van 2025 lopen veel broedvogels kans op een slecht broedseizoen. Droogte zorgt voor een verminderd voedselaanbod: snavels kunnen niet meer op zoek naar ongewervelden in een verharde bodem^[3].

Veel ecologisch kwetsbare waterlopen zijn al structureel beschermd met een permanent **captatieverbod**, veelal omdat er beschermde vissoorten leven. Er zijn echter ook ecologisch waardevolle wateren die die bescherming niet genieten. In 2025 is op de oude Leiemeanders te Grammene en Gottem een tijdelijk captatieverbod ingesteld geweest. Dit na observatie van de boswachter dat er illegaal gecapteerd werd en eutrofiëring in de waterloop gaande was. Een structurele oplossing hiervoor wordt onderzocht.

2025 leert ons opnieuw dat een reactief **beleid** is geen duurzame manier is om aan natuurbeheer (of zelfs landbouw) te doen. Een systeemaanpak is nodig. Voor ecologisch kwetsbare systemen zijn veel reactieve maatregelen namelijk pas inzetbaar als de ecologische schade al is ingezet. Onttrekkingsverboden zijn in die zin geen preventief natuurinstrument maar een noodrem. Ook **gerichte handhaving** op captatieverboden blijft een probleem, zeker in kleinere ecologisch waardevolle beken.

^[1] Bron: [Natuurrapport INBO 2023](#)

^[2] Bron: [Bosvitaliteitsinventaris 2023 en 2024](#)

^[3] Bron: [Vilt.be](#)

Gevolgen voor grensoverschrijdende verdragen

Als gevolg van de aanhoudende droogte heeft Vlaanderen tijdelijk niet kunnen voldoen aan de bepalingen van het Maasafvoerungsverdrag. Het verdrag betreffende het kanaal Gent-Terneuzen werd wel gerespecteerd.

Verdrag Kanaal Gent-Terneuzen (België-Nederland, 20 juni 1960, gewijzigd op 5 februari 1958)

Het verdrag betreffende het Kanaal Gent-Terneuzen is er op gericht om de zoutindringing vanuit de Westerschelde richting de haven van Gent te beperken. Het verdrag eist een instroom van 13 m³/s (tweemaandelijks rollend gemiddelde) zoet water naar het kanaal Gent-Terneuzen.

De Vlaamse Waterweg verdeelt de beschikbare debieten die worden aangevoerd door Leie en Schelde, zodat

- de diverse waterwegverbindingen elk een minimumdebiet hebben,
- de verzilting in de polders in de kustregio wordt tegengegaan,
- er geen ecologisch onomkeerbare schade op de Zeeschelde optreedt
- het verdrag op het kanaal Gent-Terneuzen in de mate van het mogelijke gerespecteerd wordt.

Een deel van het beschikbare debiet wordt daarenboven ook nog eens gecapteerd voor drinkwaterproductie, landbouw, industrie- en andere doeleinden.

Maasafvoeroverdrag (Vlaanderen – Nederland, 17 januari 1995)

Vlaanderen en Nederland hebben op 17 januari 1995 het Maasafvoeroverdrag ondertekend, dat tijdens periodes met lage Maasafvoeren in beide landen beperkingen stelt aan het waterverbruik. Uitgangspunt bij het Maasafvoeroverdrag is een gelijke verdeling tussen het Nederlandse en het Vlaamse gebruik en een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het debiet van de Gemeenschappelijke Maas. Tijdens 2025 was het Vlaams watergebruik gedurende 32 dagen te hoog volgens de bepalingen van het Maasafvoeroverdrag.

4. WATERSCHAARSTE EN DROOGTECOÖRDINATIE

Het overleg en de coördinatie bij waterschaarste en droogte op Vlaams niveau gebeurt binnen de droogtecommissie en op lokaal niveau binnen het provinciale overleg onder leiding van de gouverneur.

4.1 Droogtecommissie

Om bij een droogteperiode het nodige overleg en de afstemming tussen maatregelen beter te garanderen, is op 22 juni 2018 in de schoot van de CIW de droogtecommissie geïnstalleerd. In mei 2021 werd de governance rond droogte bijgestuurd en werd de droogtecommissie omgevormd tot een uitvoerend orgaan voor het reactief droogtebeheer in Vlaanderen, met een gewijzigde samenstelling en een aangepast takenpakket.

De vernieuwde droogtecommissie wordt voorgezeten door de voorzitter van de CIW en bestaat uit:

- De waterbeheerders: een vertegenwoordiger van DVW, VMM, de provincies, de steden en gemeenten, de polders en wateringen
- Een vertegenwoordiger van de drinkwatermaatschappijen
- De gouverneurs
- Een vertegenwoordiging van Aquafin (omwille van mogelijke maatregelen inzake hergebruik van effluent).

De droogtecommissie komt samen bij een aanhoudende droge periode met algemene watertekorten en zorgt voor een afgestemd reactief droogtebeheer in Vlaanderen. De leden beslissen samen welke bijkomende maatregelen nodig zijn om water te sparen en de resterende watervoorraden optimaal te benutten. Ze maken ook afspraken over de communicatie bij droogte en waterschaarste.

4.1.1 Overleg en advisering

De Droogtecommissie volgde de waterschaarste en droogte van 2025 op de voet op, verzorgde het overleg en de coördinatie over droogtemaatregelen. De technisch inhoudelijke ondersteuning werd geleverd door de CIW Adviesgroep Droogte die -afhankelijk van de algemene waterschaarste- en droogtetoestand- wekelijks of tweewekelijks bijeenkwam om de aangeleverde indicatoren te evalueren, de toestand te beoordelen en de Droogtecommissie in te lichten. Daarnaast werd de Droogtecommissie de voorbije zomer ook bijgestaan door prof. Dehenauw (KMI) om inzicht te geven in meteorologische voorspellingen

15/04/2025	Het beheerniveau wordt opgeschaald van niveau 0 (normaal beheer – code groen) naar niveau 1 (preventieve maatregelen – code geel). De droogtecommissie wordt geïnformeerd over de toestand. Aan de gouverneurs wordt gevraagd de nodige voorbereidingen te treffen voor een eventuele samenkomst van provinciale droogte-overleggen in daaropvolgende weken en het instellen van tijdelijke onttrekkingsverboden
------------	---

	daar waar de ecologisch minimale debieten niet meer gehaald worden.
28/08/2025	Het beheerniveau wordt verhoogd van niveau 1 (code geel – preventieve maatregelen) naar niveau 2 (code oranje – maatregelen afgestemd door droogtecommissie).
10/10/2025	Het beheerniveau wordt verlaagd van niveau 2 (code oranje – maatregelen afgestemd door droogtecommissie) naar niveau 1 (code geel – preventieve maatregelen) .
17/11/2025	De droogtecommissie wordt geïnformeerd over de actuele toestand. Het beheerniveau wordt afgeschaald van niveau 1 (preventieve maatregelen – code geel) naar niveau 0 (normaal beheer – code groen).

4.1.2 Communicatie

De algemene communicatie over de toestand tijdens de droogteperiode gebeurde via de website www.opdehoogtevandroogte.be en via gerichte mailings naar de leden van de droogtecommissie. De communicatie met betrekking tot de verschillende droogtemaatregelen werd centraal gebundeld op www.vlaanderen.be/droogtemaatregelen.

Daarnaast is door VMM in 2024 kant-en-klaar communicatiemateriaal ontwikkeld voor lokale en provinciale besturen en andere organisaties om te communiceren over droogte naar burgers en professionele spelers. In het voorjaar 2025 kwam de communicatie rond droogte in een stroomversnelling. Door het droge voorjaar publiceerde VMM begin april een update van de beleidspagina's rond droogte. De domeinnaam **droogdringend.be** werd gekoppeld aan het nieuwe droogtedossier op de VMM-website. Op 21 mei 2025 werd het campagneconcept #droogdringend met een mailing en video post gelanceerd. Een communicatiepakket samen met visuals, logovarianten per kleurcode en begeleidende copy, bijvoorbeeld voor gebruik op social media werd door VMM ter beschikking gesteld. Dit kant-en-klaar materiaal werd toegevoegd als downloadbaar product zodat partners dit zelf kunnen gebruiken. Daarmee kan men zowel sensibiliseren als communiceren over meer dwingende maatregelen. Dezelfde visuele identiteit en het gebruik van het koepelconcept #droogdringend, maken het makkelijker om consistent en snel de boodschappen te verspreiden. De lancering gebeurde via een brede direct mailing, aangevuld met sociale mediaberichten, een nieuwsbriefartikel en de publicatie van campagnemateriaal op de VMM-website. De mailing behaalde een hoge leveringsgraad en sterke engagementcijfers, met open- en klikratio's van 40% (beter dan gemiddeld).

Door de aanhoudende droogte werd tijdens de zomer van 2025 extra gecommuniceerd over de droogtesituatie. Op 15 april schaalden we op naar code geel, met aangepaste visuals en website-updates na elk overleg van de Droogtecommissie. Op 28 augustus kondigden we code oranje af. Er volgde opnieuw een mailing met social post en de visuals in het campagnemateriaal werden geactualiseerd. Ook deze tweede mailing kende een sterk engagement. Op 16 oktober schaalden we af naar code geel en op 17 november werd het beheerniveau voor droogte terug naar code groen gezet.

De herkenbaarheid van #droogdringend, in combinatie met de nood aan actuele en betrouwbare

informatie, sloeg goed aan bij steden, gemeenten en andere stakeholders.

De website www.opdehoogtevandroogte.be informeert over de taakstelling en samenstelling van de droogtecommissie en geeft een algemeen beeld van de droogtetoestand in Vlaanderen. De droogteberichtgeving wordt frequent (in droge periodes wekelijks tot tweewekelijks) geactualiseerd.

Zie ook 5.2.3 voor communicatie met betrekking tot de genomen maatregelen en besluiten.

4.2 Provinciaal overleg

Het overleg over lokale waterschaarste gebeurt in de provinciale overlegvergaderingen onder leiding van de provinciegouverneurs. In aanloop naar en gedurende de droogteperiode van 2022 vonden in alle provincies verscheidene vergaderingen plaats. Een overzicht van alle beslissingen die tijdens de provinciale overlegvergaderingen in 2025 werden genomen, is terug te vinden in hoofdstuk 77.

5. GENOMEN MAATREGELEN

5.1 Maatregelen genomen door de waterbeheerders

5.1.1 Voor de onbevaarbare waterlopen

De waterbeheerders moeten uitvoering geven aan de 'Europese Kaderrichtlijn Water'. Die bepaalt onder meer dat er voor alle waterlopen een goede ecologische toestand moet bekomen worden. Deze toestand komt onder druk te staan bij extreme weersomstandigheden zoals droogte. Bovendien dienen de waterbeheerders in uitvoering van de 'Europese Habitatrichtlijn' de biodiversiteit in stand te houden door flora en fauna en hun habitats te beschermen.

Een belangrijk luik van het reactief droogtebeheer is de afweging wanneer debieten en peilen op onbevaarbare waterlopen te laag zijn in functie van de ecologische doelstellingen. Als basis wordt het reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste toegepast. In dit afwegingskader zijn er per type waterloop in functie van de ecologische kwetsbaarheid droogtedrempels bepaald. De waterbeheerders monitoren tijdens een droogteperiode of de waterpeilen en debieten boven of onder de droogtedrempel zitten en houden ook de evolutie ervan in het oog. Wanneer nodig adviseren de waterbeheerders de provinciegouverneur om een tijdelijk onttrekkingsverbod in te stellen om verdere achteruitgang van de te lage waterpeilen en –debieten te beperken.

In 2025 hebben de 5 provinciegouverneurs tijdelijke onttrekkingsverboden voor gecategoriseerde onbevaarbare waterlopen en publieke grachten ingesteld om onherstelbare schade aan de ecologische toestand van waterlopen te beperken. De eerste tijdelijke onttrekkingsverboden zijn uitgevaardigd op 9 mei in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen. Bij verdere verslechtering van de droogtetoestand zijn de tijdelijke onttrekkingsverboden stapsgewijs verder uitgebreid uit tot een maximale perimeter in augustus.

Langs de onbevaarbare waterlopen eerste categorie werden waar mogelijk de peilinstellingen van stuwen en pompgemalen aangepast om het beschikbare water beter vast te houden en verzilting van de polderwaterlopen te beperken. Het maaibeheer werd waar mogelijk aangepast om het water minder snel af te voeren en iets hogere peilen te realiseren. Om de waterafvoer te beperken, werden waar nodig en mogelijk visdoorgangen dicht gezet. Bij vissterfte werden o.a. beluchters ingezet, de oorzaken onderzocht en de dode vissen snel verwijderd.

Er werden niet alleen maatregelen getroffen voor de waterlopen van eerste categorie, maar ook voor 2e categorie, 3e categorie en polder- en wateringgrachten. Zie bijlage 7.1.3 voor de maatregelen die genomen werden door polders en watering.

Sinds januari 2022 zijn (semi-)permanente onttrekkingsverboden van toepassing voor waterlopen die zijn gecategoriseerd zijn als kleine ecologisch zeer kwetsbare beken. Voor de provincies West-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg geldt een jaarrond onttrekkingsverbod in de betrokken stroomgebieden. In de provincie Oost-Vlaanderen geldt het onttrekkingsverbod tussen 1 april en 31 oktober 2025. Op 23 mei 2025 stelde de gouverneur van provincie Antwerpen bijkomend

voor het stroomgebied van het Merkske een permanent onttrekkingsverbod in. Na afstemming met de Nederlandse waterbeheerder bleek dat voor een optimale bescherming van deze grensvormende waterloop een permanent onttrekkingsverbod was aangewezen.

5.1.2 Voor de bevaarbare waterlopen

Waterbezuinigingsmaatregelen voor het verzekeren van voldoende waterpeilen voor de scheepvaart

- **schutbeperkingen**

Bij het schutten (= versassen) van schepen van een rivier- of kanaalpand naar een volgend pand verplaatst een volume water die overeenkomt met het volume van de sluiskolk zich van het opwaartse naar het afwaartse pand. Als er onvoldoende toevoer is om dit schutverlies te compenseren, heeft dit een daling van het waterpeil in het opwaartse kanaalpand tot gevolg. Om schutverliezen te beperken, werd op verschillende kanalen en rivieren vooral pleziervaart maar plaatselijk ook beroepsvaart gegroepeerd geschut (o.a. Veurnesluis, Gravensluis, sluis Merelbeke, sluis Schoten,...).

- **stopzetten lozingen naar zee**

Reeds vóór er risico's op peilproblemen ontstonden, werd begin april 2025 de afvoer naar zee in Oostende en Nieuwpoort sterk gereduceerd. Het volledig stopzetten van de afvoer is operationeel niet haalbaar. We streven er wél naar het verlies van zoet water naar zee tot een minimum te beperken. Afhankelijk van de bovenstroomse afvoer – onder meer door schutverliezen – is het echter noodzakelijk om alsnog een beperkte hoeveelheid water te lozen.

Aangezien hierover geregeld klachten worden ontvangen, is het belangrijk deze situatie duidelijk toe te lichten. Het beschikbare zoete water werd maximaal verdeeld over de kustwaterwegen en de aansluitende polders, met het oog op een zo efficiënt mogelijk waterbeheer.

- **in verbinding zetten van kanalen**

Ter hoogte van de sluis van Plassendale werd het kanaal Gent–Oostende in open verbinding gebracht met het kanaal Plassendale–Nieuwpoort. Op die manier kunnen eventuele wateroverschotten op het kanaal Gent–Oostende de tekorten op het kanaal Plassendale–Nieuwpoort compenseren. Een gelijkaardige, zij het beperktere, strategie wordt toegepast in Veurne, waar via de Nieuwpoortsluis uitwisseling mogelijk is tussen het op- en afwaartse pand.

De keuze om met een open sas te werken wordt mee bepaald door de beperkte bovenstroomse watertoevoer. Hierdoor blijven de peilschommelingen die nodig zijn voor de waterhuishouding gering, waardoor een open verbinding operationeel voordeliger is voor een vlotte scheepvaartafwikkeling.

Het is echter essentieel dat de waterkwaliteit nauwgezet wordt opgevolgd. Bij significante verschillen in waterkwaliteit tussen de panden wordt de sluis gesloten om contaminatie te vermijden en de ecologische toestand van de waterwegen te beschermen.

- **dichtzetten watervangen**

De watervangen langs het Albertkanaal en Kempische kanalen ten behoeve van landbouwirrigatie en natuur werden op 21/05/25 voor 50 % en op 26/08/25 voor 80% dichtgezet. De watervangen langs de kanalen die getroffen werden door blauwalgen werden volledig dichtgezet om verdere verspreiding te voorkomen.

- **diepgangbeperkingen voor het vermijden van averij ten gevolge van te lage waterpeilen**

Op verschillende locaties stelde de waterwegbeheerder diepgangbeperkingen in voor de scheepvaart, onder meer op het kanaal Dessel–Turnhout–Schoten. Een bijkomend voorbeeld is de diepgangbeperking op de Boven-Schelde ter hoogte van Asper. Dergelijke maatregelen zijn noodzakelijk om schade aan zowel het patrimonium als aan schepen te voorkomen.

Deze beperkingen hebben echter een duidelijke economische impact, aangezien schepen genoodzaakt zijn met een lagere ladingsgraad te varen. Het treffen van dergelijke maatregelen blijft daarom een afweging tussen nautische veiligheid, infrastructuurbescherming en de gevolgen voor de logistieke keten.

- **maatregelen om te kunnen voldoen aan de bepalingen van internationale verdragen**

Er wordt in Gent een evenwichtige verdeling gemaakt van het beschikbare gemeenschappelijk debiet van Leie en Boven-Schelde om zo goed mogelijk aan de vraag vanuit het Kanaal Gent-Terneuzen, de polders en de Zeeschelde te voldoen.

De vereiste zoetwatertoevoer is bedoeld om het zoutgehalte van het kanaal binnen de normen te houden én de schuttingen in Terneuzen mogelijk te maken. Omdat er toch al een tekort is om de verzilting te compenseren wordt door een equivalent stuwbeheer in Evergem gepoogd om het peilverloop van het Groot Pand gelijk te laten fluctueren met dat van het kanaal Gent-Terneuzen. Bij tijdelijk té weinig debiet zakken beide panden, en bij tijdelijke overschotten stijgen beide panden. Op die manier wordt getracht de functie scheepvaart nog te vrijwaren van beperkingen.

Alle waterbesparende maatregelen ten behoeve van het peilbeheer voor de scheepvaart in het stelsel van het Albertkanaal en de Kempische kanalen werden ook genomen in functie van het Maasafvoeroverdrag.

5.2 Maatregelen die door de gouverneurs werden uitgevaardigd

5.2.1 Uitgevaardigde besluiten t.g.v. waterschaarste

Sinds begin 2022 zijn in alle provincies permanente of halfjaarlijkse onttrekkingsverboden van kracht voor ecologisch zeer kwetsbare waterlopen en hun stroomgebieden. Deze onttrekkingsverboden staan los van de actuele droogtetoestand en waterschaarste en zijn daarom niet mee opgenomen in onderstaand overzicht.

Provincie Antwerpen:

- Eerste tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen van kracht vanaf 9 mei 2025(stroomgebied Kleine Aa) Opgeheven door uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod van 23 mei 2025.
- Uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen van kracht vanaf 23 mei 2025(Maasbekken, Netebekken, Antitankgracht). Opgeheven door uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod van 18 juni 2025.
- Uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen voor bijna alle stroomgebieden van provincie Antwerpen, met lokale uitzonderingen. Van kracht op 19 juni 2025. De uitzonderingen werden trapsgewijs verder afgebouwd door de verdere uitbreidingen van 3 juli en 19 juli 2025. Vanaf 19 juli is een verbod van kracht voor nagenoeg heel de provincie Antwerpen met uitzondering van de stroomgebieden van Postelvaartje en van de polders rondom Antwerpen.
- Volledige opheffing van het tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen voor alle stroomgebieden. Van kracht op 28 oktober 2025

Provincie West-Vlaanderen:

- Op 9 mei 2025 noodzaakte de evolutie van de droogtetoestand om de eerste tijdelijke onttrekkingsverboden uit te vaardigen in de stroomgebieden van Heulebeek (volledig), Poekebeek (volledig), Rivierbeek (gedeeltelijk) en Handzamevaart (gedeeltelijk)
- Al op 19 mei 2025 volgde een uitbreiding naar het volledige stroomgebied van de Rivierbeek-Hersbergebeek, de stroomgebieden van de Mandel (gedeeltelijk) en De Blankaart.
- Op 29 mei was een versoepeling mogelijk voor het stroomgebied van de Heulebeek (deel 1ste categorie waterloop vanaf Moorsele).
- Op 30 juni 2025 volgde opnieuw een uitbreiding naar een groot deel van de waterlopen in hellend gebied (met uitzondering voor delen onder directe invloed van een bevaarbare waterloop) of met nog een hoger debiet, zoals deel Heulebeek en Poperingevaart)

Provincie Oost-Vlaanderen:

- 08/05/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 26/05/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 03/07/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 20/08/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 27/08/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op de Oude Leiemeanders
- 15/10/2025: Besluit tot opheffing van het tijdelijk onttrekkingsverbod op de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in 8 onttrekkingszones
- 31/10/2025: Besluit tot volledige opheffing van het tijdelijk onttrekkingsverbod op de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 12/01/2026: Besluit tot opheffing van een tijdelijk onttrekkingsverbod op de Oude Leiemeanders

Provincie Limburg:

- 23/05/2025: Besluit van de gouverneur betreffende invoering van een tijdelijk verbod op onttrekking van water uit de onbevaarbare waterlopen van de stroomgebieden van de Zwarte Beek en Netebekken - Molse Nete en Grote Laak.
- 13/08/2025: Besluit van de waarnemend gouverneur tot invoering van een tijdelijk verbod om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in de stroomgebieden van de provincie Limburg met uitzondering van de Jeker; de Gete; de Velpe; de Demer afwaarts de Tuiltermolen in Hasselt; de Herk afwaarts de kruising met de Sint-Truidersteenweg (N79) in Tongeren-Borgloon; de Mombeek afwaarts de kruising met de Daaleindestraat (N76) in Hasselt; het stroomgebied van de Voer en de Berwijn in Voeren.
- 04/11/2025: Opheffing van het besluit van de waarnemend gouverneur van 13 augustus 2025 betreffende een tijdelijk verbod om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in stroomgebieden van de provincie Limburg.

Provincie Vlaams-Brabant:

- 15/05/2025: tijdelijk onttrekkingsverbod vanaf 16 mei 2025 op alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in het stroomgebied van de Mark.
- 23/05/2025: tijdelijk onttrekkingsverbod vanaf 24 mei 2025 op alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in het stroomgebied van de Zwarte Beek.
- 27/06/2025: tijdelijk onttrekkingsverbod vanaf 30 juni 2025 op alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in het volledige Vlaams-Brabantse deel van het Denderbekken en het Benedenscheldebekken en in meerdere stroomgebieden in het Dijle- en Zennebekken, het Demerbekken en het Netebekken.
- 22/08/2025: tijdelijk onttrekkingsverbod vanaf 23 augustus 2025 op alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten op alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in Vlaams-Brabant, met uitzondering van een aantal onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie.
- 30/10/2025: opheffing vanaf 31 oktober 2025 van het tijdelijk onttrekkingsverbod op de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in Vlaams-Brabant.

5.2.2 Uitgevaardigde besluiten in functie van toxische blauwalgenbloeien

Voor de bevaarbare waterlopen vaardigde de waterwegbeheerder uit voorzorg voor de kanaalpanden waarin blauwalgenbloeien werden vastgesteld een captatieverbod uit voor het besproeien van landbouwgewassen en voor drinkwater voor vee en een verbod voor zachte recreatie. Om watergebruiken niet te zwaar te hypothekeren, werd gekozen voor een stapsgewijze aanpak, waarbij het verbod enkel van toepassing werd gesteld op de getroffen panden, en indien nodig werd uitgebreid via nieuwe besluiten. Deze aanpak vereiste wel een snelle en adequate besluitvorming. Ook op verscheidene onbevaarbare waterlopen werden blauwalgen vastgesteld. Gezien er op dat ogenblik al een algemeen onttrekkingsverbod van kracht was, werden geen bijkomende besluiten uitgevaardigd.

5.2.3 Communicatie uitgevaardigde besluiten

De betreffende besluiten werden gecommuniceerd naar de betrokken burgemeesters, de toezichthouders en partners in de provinciale droogte-overleggen en via de websites van de gouverneur, de federale dienst noodplanning van de gouverneur of de provincie, de Vlaamse Waterweg.

Sinds 2020 worden droogtemaatregelen van verschillende provincies centraal verzameld via <https://www.vlaanderen.be/droogtemaatregelen>.

5.2.4 Handhaving uitgevaardigde besluiten

Voor het aantal aanmaningen en PV's voor het niet respecteren van de waterbesparende maatregelen werden de volgende aantallen genoteerd:

- **Provincie Antwerpen:** Politie en waterbeheerders ontvingen in totaal 17 meldingen van inbreuken op het onttrekkingsverbod. In de meerderheid van de gevallen kon de illegale onttrekking onmiddellijk worden stilgelegd en is er een raadgeving of aanmaning uitgeschreven om herhaling van de inbreuk te voorkomen. In drie gevallen heeft de waterbeheerder een PV uitgeschreven.
- **Provincie Oost – Vlaanderen:** Via een bevraging bij de diensten van de Dirco blijkt dat er 2 processen-verbaal zijn uitgeschreven door de PZ Scheldewaas voor inbreuken op het besluit van de gouverneur van 26 mei 2025.
- **Provincie West-Vlaanderen:** Via een bevraging bij de diensten van de DIRCO blijken er 49 meldingen doorgegeven aan de lokale politiediensten, die uiteindelijk leidden tot de opmaak van 9 processen-verbaal.
- **Provincie Vlaams-Brabant:** De provinciale toezichthouders van de provincie Vlaams-Brabant hebben geen schendingen van de door de gouverneur ingestelde tijdelijke onttrekkingsverboden vastgesteld.

5.3 Maatregelen genomen door sectoren en openbare besturen

5.3.1 Drinkwatermaatschappijen

Na de afgelopen droge jaren heeft de drinkwatersector bijkomende inspanningen geleverd. Via onder andere het strategisch plan voor watervoorziening, om de drinkwatervoorziening robuuster te maken in het kader van droogte. De combinatie van de inzet van zowel grond- als oppervlaktewaterbronnen is cruciaal voor een robuust en duurzaam watervoorzieningssysteem in Vlaanderen, zowel in tijden van droogte als doorheen het jaar. Dit is ook dit jaar opnieuw gebleken en de sector wil daar blijvend op inzetten. Tevens zorgt de hechtere samenwerking tussen de waterbedrijven ervoor dat de impact van een eventuele calamiteit op de drinkwatervoorziening in vele gevallen kan beperkt worden.

De drinkwaterbedrijven hebben extra maatregelen genomen om impact van de droogte op de

kraanwaterlevering te vermijden:

- Berichtgeving bijvullen regenwaterputten.
- Extra sensibilisatie kraanwaterverbruik via media-berichtgeving vanuit de sector en de Vlaamse overheid.
- Verhoogde frequentie van opvolging verbruikscijfers en indicatoren.
- Maandelijkse update van de leveringszekerheidprognose.
- Doorrekening van scenario's afnemende waterbeschikbaarheid in De Watergroep-West.
- Operationele maatregelen in De Watergroep-West.
- Operationele maatregelen door De Vlaamse Waterweg om de waterbeschikbaarheid op het kanalsysteem te garanderen (terugpompen sluizen, gegroepeerd schutten, ...).

Deze voorzorgsmaatregelen waren voldoende om de levering van leidingwater te garanderen zonder bijkomende maatregelen af te kondigen. Een verbod op verbruik van leidingwater voor niet-essentiële toepassingen was vanuit de drinkwatersector dan ook niet nodig.

5.3.2 Landbouw

5.3.2.1 Communicatie richting landbouwsector

Op 16 april 2025 riep het Agentschap Landbouw en Zeevisserij via een post op Facebook en LinkedIn landbouwers op om meer water vast te houden en zoals steeds spaarzaam om te gaan met het beschikbare water:

“Met de start van het groeiseizoen heb je als landbouwer als geen ander gemerkt dat er de laatste weken erg weinig regen is gevallen.

Daarom roept de CIW Adviesgroep Droogte naast de waterloopbeheerders, ook de landbouwers op om:

- *Kleine stuwen op te trekken om het waterpeil in waterlopen/perceelsgrachten op niveau te houden.*
- *Drainage te stoppen of beperken of de peilsturing goed te beheren (in geval van peilgestuurde drainage) zodat het beschikbare water niet verloren gaat.*

Meer info op <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/overleg/droogtecommissie>

In mei 2025 kreeg de webpagina droogte een update ([Droogte | Landbouw en Zeevisserij](#)) en werd deze op de homepage gepubliceerd: [Landbouw en Zeevisserij](#) (sinds november 2025 niet meer op de homepage maar via [Droogte | Landbouw en Zeevisserij](#) te vinden). Via deze pagina is informatie te vinden over: welke preventieve maatregelen zijn er, wat zijn de actuele droogtemaatregelen en welke alternatieve waterbronnen zijn beschikbaar? Enz. Een mooi voorbeeld hiervan is www.waterradar.be, hierbij wordt in kaart gebracht waar landbouwers effluentwater van bedrijven kunnen ophalen om te irrigeren.

Ook de landbouwactoren (landbouworganisaties, praktijkcentra, voedingsindustrie, Vilt, ILVO, ...) informeerden over de droogte en droogtemaatregelen via hun eigen communicatiekanalen.

5.3.2.2 Ondersteuning landbouwsector

Lidstaten kunnen op basis van overmacht en uitzonderlijke omstandigheden tijdelijk afwijkingen toestaan van de conditionaliteitsverplichtingen (vb. door weersomstandigheden) [zie [art. 49/1 van het BVR van 21 april 2023](#)]. Ook voor bepaalde ecoregelingen zijn er afwijkingen mogelijk op de uiterste inzaaidatum als gevolg van uitzonderlijke weersomstandigheden. [zie bijvoorbeeld [art. 78, §3, laatste lid van het BVR van 21 april 2023](#)]. In 2025 is er, m.b.t. droogte, geen gebruik gemaakt van deze toepassingsmogelijkheid.

Het beheer en de behandeling van uitzonderlijke weersfenomenen, ook deze met impact op de landbouw, die zich voordoen vanaf 2020 zijn de bevoegdheid van het Departement Kanselarij en Bestuur - [Team rampenfonds](#). De ambtenaren van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij nemen vanaf 2020 niet meer deel aan schattingscommissies.

Naast (of met) de ondersteuning vanuit de overheid, werden ook maatregelen door land- en tuinbouwers op het terrein genomen:

- Er werd meer bewust en veel beredeneerder omgegaan met het beschikbare water. Keuzes werden gemaakt waarvoor het water het best inzetten.
- Er werd geïnvesteerd in extra hemelwateropslag op eigen bedrijf.
- Tijdens studiemomenten met landbouwers werd meer aandacht besteed aan bodemstructuur.
- Landbouwers zetten meer in op het verhogen van organisch koolstofgehalte in de bodem en niet kerende bodembewerking, waardoor het waterbergend vermogen van de bodem toeneemt. (zie ook: [Gigantische toename milieuvriendelijke praktijken op één jaar tijd | VILT vzw](#))

Daarnaast kan verwezen worden naar de ondersteuning via diverse projectoproepen (eiwitstrategie, hergebruik restwater, samenwerking en digitalisering) in kader van de Blue Deal: [Projecten relance 2021 | Landbouw en Visserij \(vlaanderen.be\)](#), via VLIF steun voor waterkwantiteit en waterkwaliteit, via demonstratie- en EIP projecten, bedrijfsadvies, ed. wat wel vooral ondersteuning voor proactief beleid is. Ook de webpagina van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij [Droogte | Landbouw en Zeevisserij](#) bevat een luik over beleid en onderzoek droogte.

Met resterende middelen van Blue deal (VV030 hergebruik restwater) werden eind 2022 nog verschillende projecten goedgekeurd die lopen tot eind 2025/begin 2026 zoals het project WAVE (rond waterverbruik in de veehouderij), SOILSTRUCT (rond mulching van de bodem), KLIMREK- T (met o.a. waterscans) en Restwater (project Aquafin rond hergebruik van RWZI effluent en regenwater voor landbouw).

5.3.3 Natuurbeheerders

Waar mogelijk namen beheerders van natuurgebieden zelf maatregelen om water zo lang mogelijk in hun gebieden te houden: ontwateringsgrachten binnen de gebieden niet meer onderhouden, verondiepen, afdammen of dempen; poelen uitdiepen; maai- en begrazingsbeheer aanpassen;

naaldhout omvormen naar gemengd loofbos of grasland; regenwaterreservoirs plaatsen; brandgangen onderhouden, enz.

Het risico op natuurbranden wordt wekelijks tot dagelijks geëvalueerd op basis van de Fire Weather Index (FWI) en andere indices van het Europese waarschuwingssysteem European Forest Fire Information System (EFFIS), en aan de hand van gedetailleerde weersvoorspellingen van het KMI. Hieraan worden vier opeenvolgende risicofases gekoppeld, uitgedrukt in een kleurcode (groen – geel – oranje – rood) die verband houden met de mate van toezicht en paraatheid van brandweerdiensten, natuurbeheerders en andere hulpdiensten. Deze nemen maatregelen die gaan van het bezetten van brandtorens tot het stand-by staan in uiterste paraatheid of zelfs het preventief patrouilleren door brandweerdiensten in het terrein.

Vissterfte kan voorkomen worden door de waterloop kunstmatig van zuurstof te voorzien m.b.v. beluchters. Zelfs in een doorgaans snelstromende beek zoals de Zwalm in de Vlaamse Ardennen heeft de hele zomer lang een beluchter gedraaid aan de Ijzerkotmolen. Dit beluchten werkt enkel op locaties met nog voldoende waterdiepte en heeft slechts een lokaal effect op de zuurstofhuishouding.

Op meerdere plaatsen waar de situatie acuut was, werden visreddingen uitgevoerd: vissen werden afvangen en naar dieper water verplaatst. Dit is echter niet overal mogelijk. Zo kon dit in een aantal Scheldemeanders niet uitgevoerd worden vanwege de dikke sliblaag en de te grote oppervlakte waarover het probleem zich voordeed. Dat resulteerde o.a. in het Doornhammeke in een decimering van het visbestand.

5.3.4 Volksgezondheid

De laatste jaren wordt een graduele toename van ernstige cyanobacteriënbloei, ook wel blauwalgenbloei genoemd, vastgesteld op een aantal kanalen, stilstaande wateren en waterlopen.

Alle contact met de drijfslagen van cyanobacteriën dient omwille van het mogelijk vrijkomen van verschillende toxines vermeden te worden. Daarom wordt bij het voorkomen van een potentieel toxische blauwalgenbloei op bevaarbare waterlopen de betrokken snelvaartzone voor waterski en jetski gesloten en wordt de vergunning voor andere recreatieve activiteiten waarbij men rechtstreeks in contact komt met water (zwemmen, duiken, windsurfen, triatlon, waterpolo, ...), ingetrokken. Op de onbevaarbare waterlopen worden deze recreatieve activiteiten verboden. Andere vormen van waterrecreatie met een beperkt risico op blootstelling (kano- en kajakvaren, hengelen, ...) worden afgeraden. Captaties voor het besproeien van voedings- en voedergewassen en het drinken van vee worden verboden. Omdat de toxines van blauwalgen ook als aërosol in de lucht verspreid kunnen worden, worden alle andere captaties voor toepassingen in de landbouw en de industrie afgeraden.

Recreatie- en/of captatieverboden worden uitgevaardigd door de betrokken gouverneur of burgemeester. De verschillende watergebruikers worden door de waterbeheerder verwittigd via email (wanneer ze gekend zijn) of via het plaatsen van een waarschuwbord.

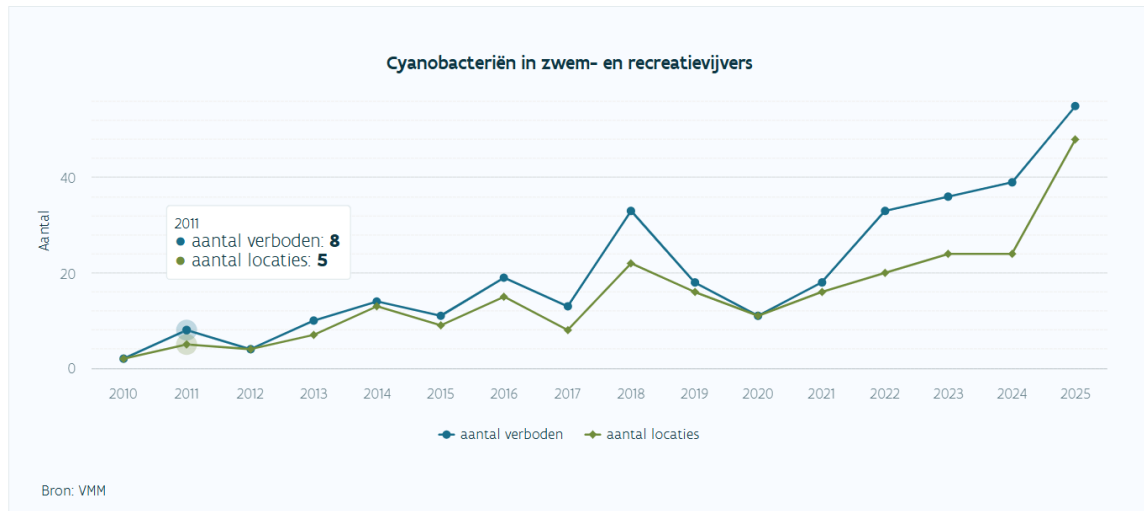
Pas nadat bij twee opeenvolgende visuele controles de bloei van cyanobacteriën visueel volledig verdwenen is en de concentratie aan microcystines onder een vastgelegd niveau (1 µg microcystine/l voor watercaptatie, 20 µg microcystine/l voor waterrecreatie) gedaald is, wordt de snelvaartzone weer geopend, wordt de ingetrokken vergunning weer geactiveerd en/of wordt het recreatie- en/of

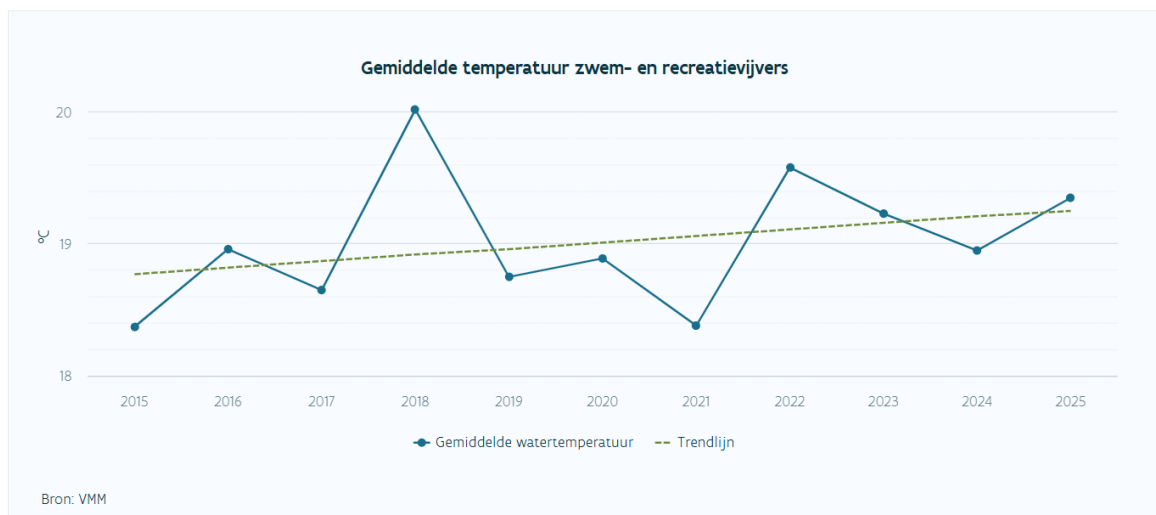
captatieverbod opgeheven.

Bij de regulier vergunde zwem- en recreatievijvers werd in 2025 tijdens het badseizoen van mei tot september 55 keer een zwem- of waterrecreatieverbod omwille van cyanobacteriënbloei uitgevaardigd. In 2022 gebeurde dit 35 keer, in 2020 15 keer, in 2019 19 keer en in 2018 31 keer.

Figuur 17: Evolutie locaties en verboden cyanobacteriën laatste 15 jaar

Niet alleen stellen we meer blauwalgen op meer verschillende zwem- en recreatievijvers vast, de bloeien treden ook steeds vroeger in het seizoen op. 10 jaar geleden werd de eerste blauwalgenbloei van het badseizoen pas vastgesteld op 1 juli. 5 jaar geleden was dat al op 16 juni en dit jaar reeds op 16 mei. De gemiddelde watertemperatuur van de zwem- en recreatievijvers tijdens het badseizoen toont een gelijkaardige stijgende tendens.

5.3.5 Havens

- Water is voor havens van cruciaal belang. Er moet voldoende diepgang behouden worden in de dokken om scheepvaart te kunnen garanderen en ook de bedrijven moeten te allen tijde blijven functioneren. Periodes van aanhoudende droogte zoals in 2025 hebben dan ook een enorme impact op een haven. Voor de dokken op Rechteroever in de Antwerpse haven komt de grootste zoetwateraanvoer via het Albertkanaal, die zelf gevoed wordt door de Maas. In 2025 nam het Maasdebiet sterk af met als gevolg dat er tijdens de droogteperiode nauwelijks nog zoet water richting de dokken op Rechteroever stroomde. Het Havenbedrijf Antwerpen-Brugge monitort deze periodes van droogte nauwgezet en neemt proactieve maatregelen om de negatieve gevolgen te vermijden en/of op te vangen.
- Zo is het gezien de tij-afhankelijkheid van de Schelde, noodzakelijk om het dokpeil tijdens de periode voor een doortij te gaan verhogen. De dokken kunnen enkel gravitair aangevuld worden (als het Scheldepeil hoger staat dan het dokpeil) en tijdens doortij zijn er een aantal dagen waarop het Scheldepeil niet boven het dokpeil uitkomt. Het Havenbedrijf moet steeds de dokken op Rechteroever aanvullen omdat er bij elke versassing richting de Schelde een schutverlies is.
- Om dit verlies te minimaliseren, probeert POAB de sluisoperaties zo efficiënt mogelijk te laten verlopen door optimaal te schutten. Dit houdt in dat een schutting zoveel schepen als mogelijk versast en lege schuttingen vermeden worden.
- Ook met Rijkswaterstaat zijn er goede afspraken gemaakt. Rijkswaterstaat pompt namelijk standaard water uit het Schelde-Rijnkanaal richting de dokken om verzilting van het Volkerrak-Zoommeer tegen te gaan. Tijdens droogte zijn Rijkswaterstaat en Port of Antwerp-Bruges overeengekomen dat hetzelfde volume werd verpompt maar dat deze verplaatst werd tijdens de doortij-periode.
- POAB voorziet jaarlijks budgetten om mobiele pompen te plaatsen. Deze kunnen water uit de Schelde pompen richting de dokken om ze bevaarbaar te houden voor de scheepvaart. Deze zijn nodig als er (mobiele) pompen worden ingezet op het Albertkanaal en dan voornamelijk t.h.v. Wijnegem. De pompen zijn in 2025 echter niet gebruikt door De Vlaamse Waterweg waardoor ook het Havenbedrijf geen pompen heeft geplaatst.
- Als laatste maatregel communiceert het Havenbedrijf ook rechtstreeks met de andere waterwegbeheerders zoals DVW en Rijkswaterstaat om de situatie strikt op te volgen.
- Naast verminderde toevoer van water naar de dokken heeft de aanhoudende droogte ook impact op de verzilting van de dokken. Er komt dan minder zoet water binnen via het Albertkanaal. Daarnaast wordt er meer zout water ingenomen van de Schelde, die zelf ook zouter wordt tijdens droogte door verminderde bovenafvoer. Om de verzilting van het water in de dokken tegen te gaan, is er in 2025 getest om meer stroomopwaarts te steken, via de afvoerkanalen van de Boudewijns-luis. Deze hebben echter een veel kleinere capaciteit dan de afvoerkanalen van de Berendrecht- en Zandvlietsluis. Deze maatregel kan daarom enkel genomen worden buiten de droogteperiode om met een zo laag mogelijk zoutgehalte te starten. Een te hoge zoutconcentratie in de dokken valt te vermijden aangezien het mogelijk is zorgt voor een verhoogde corrosie van de haveninfrastructuur, de operaties van bedrijven

bemoeilijkt en ook verzilting van het Albertkanaal met zich meebrengt (waar de productie van Water-link voor drinkwater zich bevindt).

- Er zijn in 2025 ook blauwalgen vastgesteld in de dokken in de haven.

6. Aanbevelingen en actiepunten naar aanleiding van de droogte 2025

6.1 Aanbevelingen

De recente evaluatie van de droogtewerking toont een aantal positieve ontwikkelingen die bijdragen tot een efficiëntere en meer onderbouwde besluitvorming. Digitale vergaderingen verlopen vlot en verhogen de efficiëntie van overlegmomenten. De afstemming tussen provincies inzake onttrekkingsverboden is verbeterd, wat zorgt voor een uniforme aanpak. Waterbalansvoorspellingen blijken een waardevol instrument voor proactieve (beleids)maatregelen. Het gehanteerde afwegingskader biedt een solide basis voor transparante en goed gefundeerde beslissingen. Daarnaast is de communicatie merkbaar geoptimaliseerd, onder meer door het aanbieden van kant-en klaar communicatiemateriaal dat gedeeld kon worden op diverse sociale mediakanalen.

Ondanks deze positieve punten blijven er een aantal aandachtspunten die opvolging vereisen.

Het gehanteerde kader moet beperkt worden bijgestuurd. De huidige regels rond watervangen en beperkingen dienen te worden herzien in functie van hun effectiviteit en proportionaliteit. Gebrek aan ogen en handhaving op het terrein blijft een knelpunt

Het waterbalansdashboard vraagt om een functionele en inhoudelijke optimalisatie om de bruikbaarheid voor beleidsmakers te versterken. De stabiliteit en betrouwbaarheid van digitale tools moeten worden verbeterd om continuïteit in de besluitvorming te verzekeren.

Verder is een evaluatie van de samenstelling en werking van de adviesgroep droogte aangewezen om de representativiteit en deskundigheid te garanderen.

Veel onttrekkers melden onttrekkingen nog steeds niet via het e-loket ondanks dat dit een wettelijke vereiste is. Bijkomende inspanningen zijn nodig om het correcte gebruik ervan te vergroten, voornamelijk via communicatie en handhaving.

Het e-loket is een ideaal instrument om de communicatie met de potentiële onttrekkers te voorzien. Onttrekkers die een melding gedaan hebben worden via het loket geïnformeerd. Omdat niet alle onttrekkers een melding doen wordt vastgesteld dat communicatie over droogtemaatregelen niet altijd tijdig doordringt tot alle betrokkenen. Er was in de zomer van 2025 een technisch knelpunt waarbij niet alle onttrekkers meteen geïnformeerd werden, maar dit werd snel opgelost. Daarenboven is bij het instellen of opheffen van onttrekkingsverboden de interactieve kaart een essentieel instrument. Het is belangrijk om ter voorbereiding van volgende droogteperiodes een aantal operationele afspraken te maken zodat op moment dat beslissing onttrekkingsverbod in gaat dit ook via het e-loket gecommuniceerd wordt.

Een nog meer proactieve en gestructureerde aanpak is nodig, inclusief duidelijke adviezen in het voorjaar voor waterbeheermaatregelen zoals stuwen en peilgestuurde drainage. Deze adviezen moeten gebaseerd zijn op een analyse van indicatoren, aangevuld met lange termijn

weersverwachtingen. Het raadplegen van meteorologische expertise kan deze onderbouwing versterken. Op basis hiervan kan een concreet advies worden geformuleerd en gedeeld met relevante overlegstructuren.

Tot slot wordt vanuit het provinciaal droogteoverleg in West-Vlaanderen gevraagd om een socio-economische impactanalyse uit te voeren van onttrekkingsverboden en om alternatieve watergebruiksstrategieën in kaart te brengen. Gelet dat de socio-economische impact van onttrekkingsverboden al deels in kaart is gebracht bij de opmaak van het reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste, wordt door de Adviesgroep Droogte voorgesteld om te focussen op een proactieve aanpak om ook tijdens droogteperiodes een duurzame waterbevoorrading te kunnen verzekeren. Dit is een actiepunt dat kan opgenomen worden in de opmaak van het strategisch plan waterbevoorrading voor landbouw en industrie.

Deze werkpunten worden hieronder opgenomen in een actieplan voor het komende jaar, met een duidelijke actiehouders.

6.2 Overzicht actiepunten en actie-eigenaar

Aandachtspunt	Uitgebreide Actieomschrijving	Actiehouder
Watervangen en beperkingen herevalueren	Uitvoeren van een grondige analyse van huidige watervanglocaties en beperkingen. Opstellen van een herzieningsvoorstel inclusief criteria voor toekomstige evaluaties.	DVW, Provincies Antwerpen & Limburg
Onttrekkingsloket weinig gebruikt	Lanceren van een communicatiecampagne om het onttrekkingsloket bekender te maken. Voorzien van duidelijke handleidingen en promotie via provinciale en landbouwkanalen. Gerichte inzet van handhaving voor een correcte toepassing van de meldingsplicht	VMM, Provincies, VVPW, Agentschap LV
Waterbalans-dashboard verbeteren	Technische update van het dashboard, verbeteren van gebruiksvriendelijkheid en toevoegen van real-time data en visuele indicatoren.	DVW, VMM
Handhaving op terrein onvoldoende	Opstellen van een handhavingsplan met duidelijke verantwoordelijkheden, extra controles en rapportage van overtredingen.	DVW, Provincies
Samenstelling adviesgroep droogte evalueren	Screening van de verzendlijst, toevoegen van relevante partijen zoals KMI voor seizoensverwachtingen. Voorstel voor structurele deelname van KMI.	Secretariaat
Alternatieve waterbronnen voor watergebruik	Onderzoek naar duurzame waterbevoorrading voor landbouw (en industrie) tijdens droogteperiodes	SP Waterbevoorrading (Landbouw & Industrie)
Stabiliteit digitale tools verbeteren	Technische optimalisatie van digitale tools, inclusief stress-tests en implementatie van redundantie om storingen te voorkomen.	DVW, VMM
Herevaluatie peilmetingen en drempels	Herzien van meetmethodes en drempelwaarden, opstellen van nieuwe criteria en implementatie van verbeterde meetapparatuur.	Provincies, VMM
Inventarisatie watervangen + debietinschatting	Uitvoeren van een volledige inventarisatie van watervanglocaties en berekening van debieten per locatie. Rapportage en integratie in beleid.	DVW
Proactiever optreden in	Adviesgroep vroegtijdig activeren, opstellen	Adviesgroep

voorjaar	van preventieve adviezen en communicatie naar betrokken partijen.	
Operationele afspraken kaartbeheer en afstemming e-loket	Operationele afspraken zodat er duidelijkheid en afstemming is over de kaarten en wanneer een beslissing onttrekkingsverbod ingaat dit ook via het e-loket gecommuniceerd wordt.	VMM
Communicatie naar provinciaal droogteoverleg te laat	Voorzien van een document met indicatoren en vooruitblik eind maart. Structureel inplannen van provinciaal droogteoverleg.	Secretariaat, Provinciaal droogteoverleg
Beperkte bereikbaarheid info via website	Actieve verspreiding van samenvattingen en adviezen via provinciaal droogteoverleg en landbouwkanalen. Gebruik van alternatieve communicatieplatformen.	Provinciaal droogteoverleg
Onvoldoende concreet advies voor landbouwers	Opstellen van duidelijke richtlijnen voor stuwen/PGD tijdens eerste adviesgroep droogte en updates bij weerswijzigingen.	Adviesgroep
Gebrek aan structurele lange termijn weersinfo	Structureel betrekken van KMI door consultatie vooraf en uitnodiging op adviesgroep. Integratie van lange termijn voorspellingen in beleid.	Secretariaat
Onderzoek naar algemene noodzaak en haalbaarheid van onderbouwd afwegingskader voor verzilting	De algemene noodzaak en haalbaarheid van een onderbouwd afwegingskader voor verzilting nagaan, inclusief aspecten als sturing van brak water en bodemzorg.	VMM ism provinciaal droogteoverleg

7. BIJLAGES

7.1 Bijdrage provinciaal droogte-overleg evaluatie droogte zomer 2025

7.1.1 Provincie West-Vlaanderen

Evaluatie vanuit het provinciaal droogteoverleg

Situering

Terwijl 2024 het warmste en natste jaar was sinds de start van de metingen in 1833 te Ukkel, sloeg het weer in 2025 volledig om. Zowel in Koksijde als Oostende kenden we de droogste lente in de meetreeks (sinds 1954). Met de zomer en wat buien komen we op het op één na droogste halfjaar in honderd jaar. Experts stellen dat we dit maar één keer om de 20 jaar meemaken.

Nooit vroeger kwamen we dan ook tot droogtemaatregelen en beperkingen om water te onttrekken. Na de 1e bijeenkomst van het provinciaal droogteoverleg op 9 mei werden de eerste onttrekkingsverboden uitgevaardigd. Het provinciaal droogteoverleg kwam verder nog 4 keer bijeen (19 mei, 27 mei, 26 juni en 13 oktober). Pas op 30 oktober werden de laatste tijdelijke onttrekkingsverboden opgeheven en waren er zo gedurende 174 dagen in sommige stroomgebieden gebruiksbeperkingen van kracht.

Tijdens de laatste bijeenkomst van het provinciaal droogteoverleg was er een bespreking over de aanpak van de droogteperiode. Elke partner bezorgde daartoe een schriftelijke insteek². Deze nota vormt de samenvatting van de besprekingen en de aangeleverde schriftelijke bijdragen.

Een goede coördinatie tussen de verschillende waterbeheerders zorgde voor voldoende water gedurende lange tijd in het IJzerbekken en het bekken van de Brugse Polders. Wekelijks was er op woensdag een (digitaal) overleg tussen de waterbeheerders wat een meerwaarde vormde om snel te schakelen. Het afwegingskader bood houvast, maar vraagt nog om verfijning. Dit geldt evenzeer voor de locatie en redundantie van de sensoren. Naarmate de zomer vorderde stuitte het *infuus van de Vlaamse Waterweg* via het kanaal Plassendale-Nieuwpoort op zijn grenzen. De inkomende debieten op Leie en Boven-Schelde daalden onder de 20m³/s.

Met de verspreiding van blauwalgen en de toenemende verzilting kwam de wateraanvoer nog meer in het gedrang. De Watergroep stelde vast dat de verzilting plotser, heviger en hardnekkiger was dan voorgaande droogteperiodes. Door het ontbreken van uniforme en heldere beoordelingskaders primeerde het voorzorgsbeginsel. Verder onderzoek en experimenten kunnen leiden tot meer handvaten voor de waterbeheerders en maatwerk.

Voor alle onbevaarbare waterlopen in de hellende gebieden en in enkele kustpolders waren er

² De afzonderlijke bijdragen zijn samengevoegd in 1 document en zijn opgenomen als bijlage bij deze nota.

de ganse zomer onttrekkingsverboden van kracht. Op een deel van de Gaverbeek, Heulebeek, Poperingevaart en Bourgognevaart zorgde afstemming en maatwerk voor uitzonderingen. De meeste bevaarbare waterwegen waren gevat door blauwalgen zodat de kansen op waterinname sterk herleid waren. De schade hiervan op landbouw en natuur verdient verdere aandacht. INBO leverde alvast een advies³.

West-Vlaanderen is nog meer dan andere provincies kwetsbaar voor waterbeschikbaarheid en voor waterkwaliteit. De Watergroep levert kraanwater in een groot deel van de provincie West-Vlaanderen in het bevoorradingsgebied De Watergroep West. Het waterproductiecentrum De Blankaart is een cruciale schakel in het bevoorraden van regio's in het zuiden van West-Vlaanderen. Het waterproductiecentrum gebruikt oppervlaktewater uit de regio om kraanwater te produceren. De productie van drinkwater uit oppervlaktewater ondervond een sterke impact van de droogte. In de periode van 12 mei tot oktober bleef de verzilting te hoog om water in te nemen voor drinkwaterproductie. Om de drinkwatersector weerbaarder te maken tegen droogte is een project aan de Ganzepoot opgestart (Aquaduï, De Watergroep en Farys) net als het hergebruik van afvalwater in het Calmeynbos (Aquaduï).

Als landbouwprovincie bij uitstek met seizoensgebonden waternoden (bv. teelten in oogst- of opstartfase) kreunde de sector onder een generiek captatieverbod en het wegvallen van het alternatief van de bevaarbare waterwegen door blauwalgen. Is meer maatwerk mogelijk door toelaten selectieve inname op segmenten van een waterloop onder onttrekkingsverbod, bij aanwezigheid blauwalg of door de bestaande vaste innamepunten te optimaliseren?

Meermaals weerklonk de vraag om versterkte handhaving. Een bevraging bij de politiediensten leert dat er 7 processen-verbaal zijn opgesteld en 12 meldingen zijn geregistreerd voor vermoedelijke inbreuken.

Elke droogtesituatie is uniek en biedt leerkansen. Vooral kortstondige piekdebieten na een neerslagzone kenmerkten deze droogteperiode. Deze kortstondige piekdebieten zorgden niet voor een structureel herstel en verantwoorden om naast gemiddelde waarden ook rekening te houden met actuele debieten. Verder leidde een simultane bevoorrading van de IJzer via de Sint- Jorissluis en het Lokanaal via Fintele onbedoeld tot een versnelde zoutintrusie stroomopwaarts de IJzer. De sterkere aanwezigheid van blauwalgen stelde het afwegingskader voor waterverdeling op scherp. Een uiterst laag peil van de Blankaartvijver, het laagste in 15 jaar, werkte vissterfte in de hand en vraagt om het instellen van een bodempeil. Een samenvattend overzicht van vaststellingen met telkens ook aanbevelingen is hieronder opgenomen³.

Samenvatting

De droogte van 2025 benadrukt het belang van:

³ Het advies van INBO op vraag van het provinciaal droogteoverleg na 9 mei 2025 is beschikbaar via <https://www.vlaanderen.be/inbo/publicaties/advies-over-droogtegevoeligheid-van-soorten-in-west-vlaanderen>

- Structurele samenwerking en overleg,
- Betrouwbare en geïntegreerde monitoring,
- Flexibel en onderbouwd beleid,
- Sterke handhaving en heldere communicatie,
- Innovatie en maatwerk in waterbeheer.

Kernbevindingen en aanbevelingen

Operationele samenwerking en overleg

- **Sterke operationele samenwerking** tussen waterbeheerders, met vroegtijdig en frequent overleg, bleek cruciaal om snel te kunnen schakelen tijdens de droogteperiode.
- **Wekelijks digitaal overleg**, ook tijdens verlofperiodes, zorgde voor tijdige bijsturing en gepaste reacties op evoluerende omstandigheden.

Aanbevelingen:

- Behoud en versterk het wekelijkse coördinatieoverleg tussen waterbeheerders als vast instrument, zowel bij droogte als wateroverlast. Voorzie mogelijkheid tot input vanuit de verschillende partners richting het operationeel overleg tussen de waterbeheerders.
- Bewaak voldoende informatiedoorstroming naar alle partners van het droogteoverleg over geadviseerde beheerstrategieën. Signaleer aan iedere partner wijzigingen in het gehanteerde draaiboek coördinatie en waterschaarste.

Monitoring, data en sensornetwerken

- **Verziltingsdashboard** en continue geleidbaarheidsmetingen zijn essentieel, maar er zijn hiaten door technische problemen en gebrekkige datadoorstroom.
- Data van verschillende instanties zijn versnipperd (bv. gegevens De Watergroep zijn niet beschikbaar in verziltingsdashboard; gegevens over blauwalgen zitten verspreid bij De Vlaamse Waterweg en VMM); integratie in één centraal loket (waterinfo.be) ontbreekt.

Aanbevelingen:

- Evalueer en optimaliseer het bestaande sensornetwerk, met focus op betrouwbaarheid en snelle probleemopvolging.
- Integreer data van alle relevante beheerders in één centraal platform voor realtime monitoring.

Afwegingskaders en regelgeving

- Het huidige **afwegingskader** voor onttrekkingsverboden biedt een goede basis, maar vraagt verfijning, vooral bij laagdebietwaterlopen (minimumdrempel i.p.v. P2-drempel).
- Regelgeving rond het wateronttrekkingsloket laat te weinig maatwerk toe; controle en transparantie zijn beperkt.

Aanbevelingen:

- Evalueer locatie bestaande meetpunten en de gehanteerde P-waarden bij ecologisch kwetsbare waterlopen.
- Zorg voor meer meetpunten in grotere stroomgebieden buiten polder met referentieparameters.
- Ontwikkel een onderbouwd afwegingskader voor verzilting, inclusief sturing van brak water en bodemzorg.
- Evalueer het wateronttrekkingsloket en onderzoek hoe meer maatwerk en terreinwerking mogelijk kunnen worden gemaakt. Overweeg openstellen onttrekkingsloket tijdens een onttrekkingsverbod voor inschatten actuele watervraag en activering van onttrekkingsmogelijkheid bij bereiken van bepaald waterpeil (aanvullen eigen, voorraden).

Handhaving en meldingsprocedures

- Handhaving van onttrekkingsverboden en meldingen van illegale handelingen zijn onvoldoende.
- Niet alle onttrekkingen worden gemeld in het e-loket; handhaving en sensibilisering verhogen het gebruik.

Aanbevelingen:

- Versterk handhaving en sensibilisering rond meldingsplicht en onttrekkingsverboden.
- Zorg voor duidelijke en uniforme meldingsprocedures, o.a. bij blauwalgen.

Waterkwaliteit en -verdeling

- Blauwalgen en verzilting blijven grote uitdagingen; juiste procedures en preventieve maatregelen zijn niet altijd gekend of gevolgd.
- Waterverdeling bij aanwezigheid van blauwalgen vraagt meer onderzoek en duidelijke richtlijnen.

Aanbevelingen:

- Investeer in onderzoek naar preventie en bestrijding van blauwalgen en verzilting.
- Werk objectieve kaders uit voor inname van water met blauwalgen of verhoogde geleidbaarheid, en uniformeer waar mogelijk. Beperk captatieverboden tot een veilige zone en niet het ganse pand of kanaal.

Biodiversiteit en natuurwaarden

- De droogte van 2025 had niet alleen impact op waterbeschikbaarheid, maar ook op biodiversiteit. Vooral kleine beken, sloten, poelen, kusthabitats, moerasvegetaties, vochtige heide, halfnatuurlijke vochtige graslanden en valleibossen zijn gevoelig voor droogte. Dit heeft gevolgen voor habitattypische soorten zoals amfibieën, vissen, weide- en watervogels, dagvlinders, libellen en zoogdieren zoals de otter en waterspitsmuis.

Aanbevelingen:

- Integreer de ecotoopkwetsbaarheidskaart en het INBO-droogtemeetnet in het operationeel beleid om kwetsbare gebieden en soorten tijdig te detecteren en te beschermen.
- Brongerichte maatregelen zijn nodig om water langer vast te houden en te laten infiltreren, zodat de grondwatervoorraad beter gebufferd wordt voor natuurwaarden.

Specifieke operationele aanbevelingen

- Diverse casussen (Bergenvaart, IJzer, Blankaart, Leopoldkanaal, enz.) tonen het belang van lokale afwegingen en maatwerk.
- Snelle besluitvorming in crisissituaties is noodzakelijk, soms afwijkend van standaardafspraken.

Aanbevelingen:

- Leg duidelijke drempelwaarden en responsacties vast in een adaptief droogteplan.
- Maak het mogelijk om in crisissituaties tijdelijk af te wijken van vastgelegde afspraken.

Beleidsadvies richting 2026

- **Brongerichte maatregelen** door bovenstrooms water vasthouden en te laten infiltreren
- **Snelle en adequate besluitvorming** in noodsituaties.
- **Structurele aanvoorzekerheid** vanuit het Leiebekken blijft prioritair.
- **Investeren in waterbeschikbaarheid** en innovatieve technieken (bv. proefprojecten met stuwtjes, vaste hevels).
- **Socio-economische impactanalyse** van captatieverboden en alternatieven voor watergebruik bij beperkingen

7.1.2 Provincie Oost-Vlaanderen

1. Besluiten van de gouverneur

- 08/05/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 26/05/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 03/07/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 20/08/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 27/08/2025: Besluit tot invoering van een tijdelijk onttrekkingsverbod op de Oude Leiemeanders
- 15/10/2025: Besluit tot opheffing van het tijdelijk onttrekkingsverbod op de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in 8 onttrekkingszones
- 31/10/2025: Besluit tot volledige opheffing van het tijdelijk onttrekkingsverbod op de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten
- 12/01/2026: Besluit tot opheffing van een tijdelijk onttrekkingsverbod op de Oude Leiemeanders

2. Vergaderingen provinciale werkgroep droogte

- 8 mei 2025
- 26 mei 2025
- 2 juli 2025
- 19 augustus 2025

3. Vergaderingen provinciale werkgroep droogte

Vergadering 8 mei 2025

De eerste vergadering op 8 mei 2025 betreft een bespreking van de huidige droogtetoestand wegens het gebrek aan regenval en het ondermaatse debiet van verschillende waterlopen.

Er wordt beslist om een onttrekkingsverbod uit te vaardigen voor de onttrekkingszones waar de kritische drempelwaarde is onderschreden of waar die drempel eerstdaags zal worden bereikt. Er mag tijdelijk geen water meer worden opgepompt uit alle onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in 41 onttrekkingszones:

- OVL-256: Rone
- OVL-259: Oude Schelde vanaf Gent-Brugge sluis + Schelde tot monding Molenbeek/Grondebeek
- OVL-267: Molenbeek/Beiaardbeek - afwaarts deel

- OVL-268: Molenbeek/Wolfputbeek
- OVL-269: Schelde monding Grote/Zwarte Spierbeek (excl.) tot monding Molenbeek (incl.) - rechter Schelde-oever
- OVL 273: Leopoldkanaal van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl.) tot monding Isabelleageleed (incl.)
- OVL-275: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-276: Gaverbeek van monding Hooibeek (incl) tot monding in oude Leiearm
- OVL-278: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-279: Zuidlede
- OVL-294: Mark van monding Scheibeek (excl.) tot monding in Dender
- OVL-298: Leie van monding Plaatsbeek (excl.) tot monding Mandel (excl.)
- OVL-300: Poekebeek
- OVL-301: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal tot Kanaal Gent-Oostende (Excl.)
- OVL-305: Leopoldkanaal van monding Isabellageleed (excl.) tot stuw van Sint-Laureins (excl.)
- OVL-306: Leopoldkanaal van stuw Sint-Laureins (incl.) tot monding Moerhuizewatergang (incl.)
- OVL-307: Vlietbeek/Zwarte Sluisbeek van monding 080/74001 (excl.) tot Leopoldkanaal
- OVL-308: Molenbeek/Gondebeek
- OVL-309: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl.) tot monding 085/87001 (incl.)
- OVL-312: Sleidingsvaardeken
- OVL-313: Gentse binnenwateren + Ringvaart tot Sas Merelbeke
- OVL-507: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierebeek (excl.) tot monding Molenbeek (incl.)
- OVL-656: Mark van monding Scheibeek (excl.) tot monding in Dender
- OVL-663: Moervaart van monding Oostvaart (excl.) tot monding kanaal Gent-Terneuzen
- OVL-668: Molenbeek/Plankebeek 432/30000
- OVL-670: Kanaal Gent-Terneuzen v. Leie binnenstad/Benedenschelde (excl.) - monding Moervaart (excl.)
- OVL-680: Molenbeek/Gondebeek
- OVL-684: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-686: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-691: Leie van monding Mandel (excl) tot monding Oude Mandelbeek (incl)
- OVL-695: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-696: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-698: Leopoldkanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-699: Leopoldkanaal van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isbellageleed (incl)
- OVL-701: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-1040: 't Liefken
- OVL-1041: Zuidlede
- OVL-1043: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van Kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-1044: Leie van monding Kalebeek (excl) tot monding in Ringvaart

Vergadering 26 mei 2025

De actuele toestand van de peilen en debieten wordt besproken.

Er vindt een bespreking plaats met als doel het opstellen van een nieuw onttrekkingsverbod in Oost-Vlaanderen. Het reeds geldende onttrekkingsverbod zal uitgebreid worden met 6 extra onttrekkingszones. Onderstaande onttrekkingszones vallen onder het nieuwe besluit:

- OVL-256: Rone
- OVL-257: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-259: Oude Schelde vanaf Gentbruggesluis + Schelde tot monding Molenbeek/Gondebeek (excl)
- OVL-267: Molenbeek/Beiaardbeek – afwaarts deel
- OVL-268: Molenbeek/Wolfputbeek
- OVL-269: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierbeek (excl) tot monding Molenbeek (incl) – rechter Schelde-oever
- OVL-273: Leopoldkanaal van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isabellageleed (incl)
- OVL-275: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-276: Gaverbeek van monding Hooibeek (incl) tot monding in oude Leiearm
- OVL-278: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-279: Zuidlede
- OVL-294: Mark van monding Scheibeek (excl.) tot monding in Dender
- OVL-297: Noord-Zuid verbinding
- OVL-298: Leie van monding Plaatsbeek (excl) tot monding Mandel (excl)
- OVL-300: Poekebeek
- OVL-301: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal tot Kanaal Gent-Oostende (excl)
- OVL-305: Leopoldkanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-306: Leopoldkanaal van stuw Sint-Laureins (incl) tot monding Moerhuizewatergang (incl)
- OVL-307: Vlietbeek/Zwarte Sluisbeek van monding 080/74001 (excl) tot Leopoldkanaal
- OVL-308: Molenbeek/Gondebeek OVL-309: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-312: Sleidingsvaardeken
- OVL-313: Gentse binnenwateren + Ringvaart tot Sas Merelbeke
- OVL-316: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-322: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-324: Zwalmbeek tot monding Molenbeek (excl.)
- OVL-507: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierebeek (excl) tot monding Molenbeek (incl)
- OVL-656: Mark van monding Scheibeek (excl.) tot monding in Dender
- OVL-663: Moervaart van monding Oostvaart (excl.) tot monding kanaal Gent-Terneuzen
- OVL-668: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-670: Kanaal Gent-Terneuzen v. Leie binnenstad/Benedenschelde (excl) - monding Moervaart (excl)
- OVL-671: Kanaal Gent-Terneuzen van Leie binnenstad/Benedenschelde (excl) tot monding Moervaart (excl)
- OVL-672: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-675: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo

- OVL-680: Schelde van monding Stampkotbeek (excl.) tot Ringvaart Sas van Merelbeke
- OVL-684: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-686: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-691: Leie van monding Mandel (excl) tot monding Oude Mandelbeek (incl)
- OVL-695: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-696: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-698: Leopoldkanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-699: Leopoldkanaal van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isabellageleed (incl)
- OVL-701: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-1040: 't Liefken
- OVL-1041: Zuidlede
- OVL-1043: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van Kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-1044: Leie van monding Kalebeek (excl) tot monding in Ringvaart

Vergadering 2 juli 2025

Tijdens de vergadering werden de waterpeilen en weersverwachtingen besproken. Het tijdelijk onttrekkingsverbod wordt uitgebreid met 14 onttrekkingszones, bovenop het verbod dat al van kracht was op 47 onttrekkingsverboden. Het gaat om volgende onttrekkingsverboden:

- OVL-256: Rone
- OVL-257: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-259: Oude Schelde vanaf Gent-Brugge sluis + Schelde tot monding Molenbeek/Grondebeek (excl)
- OVL-263: Schelde van monding Molenbeek/Grotebeek (excl) tot monding Oostveergote (incl)
- OVL-267: Molenbeek/Beiaardbeek – afwaarts deel
- OVL-268: Molenbeek/Wolfputbeek
- OVL-269: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierbeek (excl) tot monding Molenbeek (incl)– rechter Schelde-oever
- OVL-273: Leopoldkaa van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isabellageleed (incl)
- OVL-275: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-276: Gaverbeek van monding Hooibeek (incl) tot monding in oude Leiearm
- OVL-278: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-279: Zuidlede
- OVL-282: Leie van monding Oude Mandelbeek (excl) tot monding Kalebeek (incl)
- OVL-284: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-287: Molenbeek/Graadbeek
- OVL-294: Mark van monding Scheibeek (excl) tot monding in Dender
- OVL-297: Noord-Zuid verbinding
- OVL-298: Leie van monding Plaatsbeek (excl) tot monding Mandel (excl)
- OVL-300: Poekebeek
- OVL-301: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal tot Kanaal Gent-Oostende (excl)

- OVL-305: Leopoldskanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-306: Leopoldkanaal van stuw Sint-Laureins (incl) tot monding Moerhuizewatergang (incl)
- OVL-307: Vlietbeek/Zwarte Sluisbeek van monding 080/74001 (excl) tot Leopoldkanaal
- OVL-308: Molenbeek/Gondebeek
- OVL-309: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-312: Sleidingsvaardeken
- OVL-313: Gentse binnenwateren + Ringvaart tot Sas Merelbeke
- OVL-316: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-320: Molenbeek/Markebeek
- OVL-322: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-323: Molenbeek/Maarkebeek
- OVL-324: Zwalmbeek tot monding Molenbeek (excl)
- OVL-328: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-507: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierebeek (excl) tot monding Molenbeek (incl)
- OVL-528: De Vliet/Grote Molenbeek van monding Vuilbeek (excl) tot monding Kanaal Willebroek
- OVL-656: Mark van monding Scheibeek (excl) tot monding in Dender
- OVL-663: Moervaart van monding Oostvaart (excl.) tot monding kanaal Gent-Terneuzen
- OVL-666: Moervaart tot monding Overloopbeek (incl)
- OVL-668: Molenbeek/Plankebeek 432/30000
- OVL-670: Kanaal Gent-Terneuzen v. Leie binnenstad/Benedenschelde (excl) - monding Moervaart (excl)
- OVL-671: Kanaal Gent-Terneuzen v. Leie binnenstad/Benedenschelde (excl) -monding Moervaart (excl)
- OVL-672: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-673: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding vaart van Eeklo
- OVL-675: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-680: Molenbeek/Gondebeek
- OVL-684: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-686: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-691: Leie van monding Mandel (excl) tot monding Oude Mandelbeek (incl)
- OVL-693: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-694: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-695: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-696: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-697: Dender van monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl.) tot monding Hoezebeek (excl.)
- OVL-698: Leopoldkanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-699: Leopoldkanaal van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isbellageleed (incl)

- OVL-701: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-1039: Oude Schelde vanaf Gentbruggesluis + Schelde tot monding Molenbeek/Gondebeek (excl)
- OVL-1040: 't Liefken
- OVL-1041: Zuidlede
- OVL-1043: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van Kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-1044: Leie van monding Kalebeek (excl) tot monding in Ringvaart

Vergadering 19 augustus 2025

Op de vergadering van het provinciaal droogteoverleg op 19 augustus werden de waterpeilen en weersverwachtingen besproken. In 7 bijkomende onttrekkingszones werd de kritische drempel onderschreden of zal die bijna onderschreden worden. De gouverneur beslist om voor deze 7 onttrekkingszones een tijdelijk onttrekkingsverbod in te voeren, bovenop het verbod dat al sinds 4 juli 2025 van kracht was. In 1 zone (OVL-316) wordt het verbod opgeheven. Het peil in de Kalkenvaart was opnieuw boven de kritische drempel gestegen, maar wordt nu door de waterloopbeheerder tijdelijk kunstmatig laag gehouden omwille van werkzaamheden aan de waterloop.

Er mag vanaf 21 augustus tijdelijk geen water worden opgepompt uit de onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in 67 onttrekkingszones:

- OVL-256: Rone
- OVL-257: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-259: Oude Schelde vanaf Gent-Brugge sluis + Schelde tot monding Molenbeek/Grondebeek (excl)
- OVL-263: Schelde van monding Molenbeek/Grotebeek (excl) tot monding Oostveergote (incl)
- OVL-267: Molenbeek/Beiaardbeek – afwaarts deel
- OVL-268: Molenbeek/Wolfputbeek
- OVL-269: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierbeek (excl) tot monding Molenbeek (incl)– rechter Schelde-oever
- OVL-273: Leopoldkaa van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isabellageleed (incl)
- OVL-275: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-276: Gaverbeek van monding Hooibeek (incl) tot monding in oude Leiearm
- OVL-278: Molenbeek/Plankebeek
- OVL-279: Zuidlede
- OVL-282: Leie van monding Oude Mandelbeek (excl) tot monding Kalebeek (incl)
- OVL-284: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-287: Molenbeek/Graadbeek
- OVL-294: Mark van monding Scheibeek (excl) tot monding in Dender
- OVL-297: Noord-Zuid verbinding
- OVL-298: Leie van monding Plaatsbeek (excl) tot monding Mandel (excl)
- OVL-300: Poekebeek

- OVL-301: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal tot Kanaal Gent-Oostende (excl)
- OVL-305: Leopoldskanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-306: Leopoldkanaal van stuw Sint-Laureins (incl) tot monding Moerhuizewatergang(incl)
- OVL-307: Vlietbeek/Zwarte Sluisbeek van monding 080/74001 (excl) tot Leopoldkanaal
- OVL-308: Molenbeek/Gondebeek
- OVL-309: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-312: Sleidingsvaardeken
- OVL-313: Gentse binnenwateren + Ringvaart tot Sas Merelbeke
- OVL-315: Oude Schelde vanaf Gentbruggesluis + Schelde tot monding Molenbeek/Gondebeek (excl)
- OVL-318: Lede
- OVL-320: Molenbeek/Markebeek
- OVL-322: Schelde van monding Molenbeek/Gondebeek (excl) tot monding Molenbeek/Grote Beek (excl)
- OVL-323: Molenbeek/Maarkebeek
- OVL-324: Zwalmbeek tot monding Molenbeek (excl)
- OVL-328: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-507: Schelde van monding Grote/Zwarte Spierebeek (excl) tot monding Molenbeek (incl)
- OVL-528: De Vliet/Grote Molenbeek van monding Vuilbeek (excl) tot monding Kanaal Willebroek
- OVL-531: Molenbeek/Pachtbosbeek
- OVL-656: Mark van monding Scheibeek (excl) tot monding in Dender
- OVL-663: Moervaart van monding Oostvaart (excl.) tot monding kanaal Gent-Terneuzen
- OVL-666: Moervaart tot monding Overloopbeek (incl)
- OVL-668: Molenbeek/Plankebeek 432/30000
- OVL-670: Kanaal Gent-Terneuzen v. Leie binnenstad/Benedenschelde (excl) - monding Moervaart (excl)
- OVL-671: Kanaal Gent-Terneuzen v. Leie binnenstad/Benedenschelde (excl) -monding Moervaart (excl)
- OVL-672: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-673: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding vaart van Eeklo
- OVL-675: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-680: Molenbeek/Gondebeek
- OVL-681: Schelde van monding Zwalmbeek (excl) tot monding Stampkotbeek (incl)
- OVL-682: Schelde van monding Zwalmbeek (excl) tot monding Stamkotbeek (incl)
- OVL-684: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-686: Kanaal Gent-Terneuzen van monding Moervaart (excl) tot monding in Schelde
- OVL-691: Leie van monding Mandel (excl) tot monding Oude Mandelbeek (incl)
- OVL-692: Leie van monding Mandel (excl) tot monding Oude Mandelbeek (incl)
- OVL-693: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-694: Dender van monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl) tot monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl)
- OVL-695: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)
- OVL-696: Dender tot monding Molenbeek/Pachtbosbeek (excl.)

- OVL-697: Dender van monding Molenbeek/Wolfputbeek (excl.) tot monding Hoezebeek (excl.)
- OVL-698: Leopoldkanaal van monding Isabellageleed (excl) tot stuw van Sint-Laureins (excl)
- OVL-699: Leopoldkanaal van Vlietbeek/Zwartesluisbeek (excl) tot monding Isbellageleed (incl)
- OVL-701: Leopoldkanaal van monding Moerhuizewatergang (excl) tot monding 085/87001 (incl)
- OVL-1039: Oude Schelde vanaf Gentbruggesluis + Schelde tot monding Molenbeek/Gondebeek (excl)
- OVL-1040: 't Liefken
- OVL-1041: Zuidlede
- OVL-1043: Afleidingskanaal van de Leie/Schipdonkkanaal van Kanaal Gent-Oostende (excl) tot monding Vaart van Eeklo
- OVL-1044: Leie van monding Kalebeek (excl) tot monding in Ringvaart
- OVL-1060: Vlietbeek/Zwartesluisbeek tot monding 080/74001 (incl)

Inbreuken:

Via een bevraging bij de diensten van de Dirco blijkt dat er 2 processen-verbaal zijn uitgeschreven door de PZ Scheldewaas voor inbreuken op het besluit van de gouverneur van 26 mei 2025.

7.1.3 Provincie Antwerpen

Meteorologische verschillen

De totale neerslaghoeveelheden waren in 2025 sterk verschillend binnen Vlaanderen. De droogte was lokaal dan ook intenser in Antwerpen in vergelijking met de referentie metingen van Ukkel. Bovendien zijn er voor verschillende neerslag meetstations binnen de provincie Antwerpen relevante verschillen gemeten. Onderstaande tabel toont de verschillende jaarneerslag per meetstation in vergelijking met Ukkel gerangschikt van droog naar minder droog. Ter vergelijking: de gemiddelde jaarneerslag voor de huidige referentieperiode is 837,1 mm.

Meetstation	Jaarneerslag (mm)
Stabroek	506,1
Kapellen	526,1
Loenhout	540,8
Wilrijk	558,2
Retie	561,3
Gemiddelde voor provincie Antwerpen	576,1
Vosselaar	602,8
Ukkel	620,6
Bonheiden	626,3
Herentals	687,1

De neerslaghoeveelheden gedurende de lente en zomer waren over het algemeen vrij gelijk verdeeld en kenden een gelijkaardig verloop met dat van het meetstation in Ukkel. Maar in de herfst werden er grote lokale verschillen opgetekend met vooral een natte uitschieter voor het meetstation Herentals waardoor de jaarneerslag voor dat station veel hoger uitvalt. Deze uitschieter is niet het gevolg van 1 extreme bui maar van structureel meer neerslag gedurende 3 maanden.

Het noorden van de provincie valt op als droogste regio in 2025. Vooral in februari en in de lente kreeg deze regio opvallend minder neerslag dan de rest van de provincie. Deze trend zette zich door waardoor ook de jaarneerslag voor deze stations de laagste zijn. Dit had ook een effect op de droogtemaatregelen in die regio.

Droogte coördinatie in Antwerpen

Op 8 mei 2025 werd het provinciaal droogteoverleg voor een eerste keer samengeroepen. Op basis van de actuele droogtetoestand werd door de waterbeheerders geadviseerd om voor het stroomgebied van de onbevaarbare waterloop de Kleine Aa een tijdelijk onttrekkingsverbod in te stellen. De debieten van de Mark, Grote en Kleine Nete waren op dat moment ook erg laag, maar bleven nog boven hun respectievelijke ecologische minimumdrempel. Wel werd er op het overleg besloten om de droogtetoestand van nabij op te volgen en 2 weken later de vergadering opnieuw bijeen te roepen om de situatie te herbekijken. Aan de leden van het provinciaal droogteoverleg werd gevraagd om naar hun netwerk te communiceren dat al het resterende water maximaal moest worden bijgehouden.

Op 22 mei 2025 stelde het provinciaal droogteoverleg effectief vast dat de toestand verder was

verslechterd door het uitblijven van neerslag en werd het tijdelijk onttrekkingsverbod verder uitgebreid met de stroomgebieden van het Maasbekken (exclusief stroomgebied Weerij), Grote Nete, Kleine Nete en een gedeelte van de Antitankgracht. Voor de overige stroomgebieden was de ecologische minimumdrempel nog niet bereikt en waren maatregelen nog niet nodig. Wel werd er door waterbeheerders op gewezen dat de lente tot dan toe extreem droog was en afstevende op een recorddroogte. De Vlaamse Waterweg, beheerder van de bevaarbare waterwegen, nam ook reeds voorzorgsmaatregelen door water aan de sluizen terug te pompen langs het Albertkanaal. De watervangen langs de kanalen werden beperkt tot 50%. Substantiële neerslag in de laatste week van de mei en begin juni zorgde voor een tijdelijke verlichting van de druk op het watersysteem. De ingevoerde tijdelijke verboden bleven echter wel behouden.

Vanaf midden juni werd het opnieuw droger en naar aanleiding van de weersverwachtingen voor de rest van de maand juni (droog en hittegolf), werd het provinciaal droogteoverleg opnieuw samengeroepen op 18 juni 2025. Op advies van de waterbeheerders werd het tijdelijk onttrekkingsverbod op onbevaarbare waterlopen verder uitgebreid naar bijna alle stroomgebieden van provincie Antwerpen. Een uitzondering werd nog gemaakt voor enkele stroomgebieden en waterlopen die op dat moment nog boven hun respectievelijke ecologische minimumdrempels bleven. Door het uitblijven van substantiële neerslag en door de steeds hogere temperaturen verslechterde de toestand van het watersysteem stelselmatig. Waterbeheerders hielden de waterpeilen en – debieten aandachtig in het oog en door verdere onderschrijdingen van de ecologische minimumdrempels werd het tijdelijk onttrekkingsverbod nog tweemaal beperkt uitgebreid op 3 en 18 juli 2025. Een kaart van de maximale omvang van het tijdelijk onttrekkingsverbod is op de kaart hieronder weergegeven.

Op advies van de waterbeheerders werd voor 2 stroomgebieden een uitzondering gemaakt op het tijdelijk onttrekkingsverbod:

- Stroomgebied Postelvaartje:
Het Postelvaartje is een historisch irrigatiekanaal dat voor watertoevoer volledig afhankelijk is van de toevoer vanuit het kanaal. Hoewel de watertoevoer fel werd beperkt, viel deze nooit volledig weg. Omdat de ecologie in de waterloop niet werd bedreigd door waterschaarste was een verbod niet noodzakelijk. Het aanvoerdebiet was echter onvoldoende om alle watergebruikers van voldoende water te voorzien waardoor de meeste gebruikers wel te kampen hadden met watertekorten.
- Stroomgebied polders rondom Stabroek:
De poldergebieden rondom Stabroek zijn door de uitbreiding van de haven van Antwerpen afgesneden van hun natuurlijke ontwatering naar de Schelde. Door het aanslagpeil te sturen aan het pompgemaal van de Rode Weel en Noordland werd er tijdens de droogte slechts minimaal water afgevoerd. De specifieke hydrologische ligging van de polders, benedenstrooms van de heuvelrug Brabantse wal / waterscheidingslijn Maas-Schelde, zorgt ervoor dat de waterlopen in het gebied zelfs bij droogte nog voldoende werden gevoed met kwelwater. Dat deze voeding van kwelwater heel de zomer bleef duren is een direct gevolg van het uitzonderlijk nat jaar 2024. Hierdoor kon tijdens de droogte steeds een minimaal ecologisch debiet worden gehaald en was een tijdelijk onttrekkingsverbod niet noodzakelijk.

Dit was echter een uitzonderlijke situatie en het vormt geen zekerheid dat dit bij een toekomstige droogte opnieuw het geval zal zijn.

Tijdens de maand augustus verslechterde de droogtetoestand opnieuw aanzienlijk, opnieuw versterkt door een hittegolf. Waterbeheerders volgden de toestand verder op maar op de onbevaarbare waterlopen waren geen nieuwe maatregelen nodig. Voor de kanalen besliste de Vlaamse Waterweg om naar aanleiding van een verdere daling van het debiet van de Maas, enkele maatregelen verder aan te scherpen. De watervangen werden verder beperkt naar 80%, aan de sluizen werd gegroepeerd schutten toegepast en aan pleziervaart werden beperkingen opgelegd. Aan de sluis van Wijnegem werd uit voorzorg een noodpomp geïnstalleerd, maar het gebruik hiervan bleek uiteindelijk niet nodig dankzij voldoende regenval in het stroomgebied van de Maas (Frankrijk en Wallonië). Omdat deze maatregelen binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Waterweg vielen is hiervoor geen nieuw provinciaal droogteoverleg georganiseerd.

Het dieptepunt van de droogte in 2025 werd bereikt rond 1 september. Daarna viel er regelmatig wat neerslag maar in onvoldoende mate om het uitgedroogde watersysteem volledig te laten herstellen. Het duurde daardoor nog tot oktober voordat de waterpeilen en debieten op de onbevaarbare waterlopen voldoende waren hersteld tot boven hun respectievelijke ecologische minimumdrempel voordat de onttrekking uit deze onbevaarbare waterlopen opnieuw mogelijk was zonder schade toe te brengen aan de waterloop of het ecosysteem.

Op 28 oktober 2025 werd het tijdelijk onttrekkingsverbod voor onbevaarbare waterlopen opgeheven. Voor de stroomgebieden waarvoor een permanent onttrekkingsverbod van kracht was, wijzigde er niets. Het permanent onttrekkingsverbod voor ecologisch zeer kwetsbare kleine beken blijft van kracht.

Los van de droogtetoestand, maar toch vermeldenswaardig, is er op 23 mei 2025 een permanent onttrekkingsverbod ingevoerd voor het stroomgebied van het Merkske. De waterbeheerders van deze grensvormende waterloop adviseerden aan de gouverneur dat een grensoverschrijdend permanent verbod op onttrekking uit de waterloop het meest aangewezen is om deze ecologisch kwetsbare waterloop te beschermen tegen de gevolgen van droogte. Na positief advies van de CIW voerde de gouverneur het permanent onttrekkingsverbod in, dat ook langs Nederlandse kant door de Dijkgraaf van waterschap Brabantse Delta werd ingesteld op 5 juni 2025. Hiermee werd het eerste grensoverschrijdende permanent onttrekkingsverbod tussen België en Nederland een feit.

Handhaving politiebepsluiten

Politie en waterbeheerders ontvingen in totaal 17 meldingen van inbreuken op het onttrekkingsverbod. In de meerderheid van de gevallen kon de illegale onttrekking onmiddellijk worden stilgelegd en is er een raadgeving of aanmaning uitgeschreven om herhaling van de inbreuk te voorkomen. In drie gevallen heeft de waterbeheerder een PV uitgeschreven.

Overzicht politiebepsluiten gouverneur m.b.t. tijdelijke onttrekkingsverboden

- Eerste tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen van kracht vanaf 9 mei 2025 (stroomgebied Kleine Aa). Opgeheven door uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod van 23 mei 2025.
- Uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen van kracht vanaf 23 mei 2025 (Maasbekken, Netebekken, Antitankgracht). Opgeheven door uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod van 18 juni 2025.
- Uitbreiding tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen voor bijna alle stroomgebieden van provincie Antwerpen, met lokale uitzonderingen. Van kracht op 19 juni 2025. De uitzonderingen werden trapsgewijs verder afgebouwd bij aanhoudende droogte door de verdere uitbreidingen van 3 juli en 19 juli 2025. Vanaf 19 juli is een verbod van kracht voor nagenoeg heel de provincie Antwerpen met uitzondering van de stroomgebieden van Postelvaartje en van de polders rondom Antwerpen.
- Volledige opheffing van het tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen voor alle stroomgebieden. Van kracht op 28 oktober 2025.

Conclusie en verbetering

De droogte van 2025 duurde van 1 maart tot midden oktober en was het meest intens in de lente. De impact van deze lange droogteperiode werd gemilderd door 2 belangrijke factoren:

- hoge grondwaterstanden bij aanvang van de droogte (nat 2024) die als buffer kon worden gebruikt tijdens de extreem droge lente; en
- een substantiële hoeveelheid neerslag in de maand juli (67 mm) zorgde voor verlichting van het watertekort voor natuur, landbouw en waterlopen op een cruciaal moment .

Dit toont aan dat we ons moeten blijven inzetten op het zoveel mogelijk bijhouden van water tijdens natte perioden om het watersysteem en de maatschappij weerbaar te maken tegen toekomstige droogteperioden.

Het provinciaal droogte overleg van provincie Antwerpen neemt het volgende werkpunt mee naar de droogte coördinatie in 2026:

- Bij de eerste tekenen van een mogelijke droogteperiode zal er sneller worden gecommuniceerd naar de leden van het provinciaal droogteoverleg. Dit moet de leden van het overleg de kans geven om via hun netwerk proactieve maatregelen om water bij te houden sneller te communiceren. Hiervoor zal er een provinciaal droogteoverleg worden samengeroepen, ook als er nog geen droogtemaatregelen noodzakelijk zijn.

7.1.1 Provincie Vlaams-Brabant

Zie hoofdstuk 5.2.1

7.1.2 Provincie Limburg

De werkwijze en afspraken voor het Limburgs Droogteoverleg (LDO) bleven ook voor 2025 aangehouden. Er werden in onze provincie daarom geen structurele overlegmomenten ingepland. Er werd afgesproken om indien nodig ad hoc samen te komen om zo snel te schakelen en een digitale samenkomst vast te leggen. Op die manier kon er even gevat en snel gereageerd worden op de droogteproblematiek.

- Het Limburgs Droogteoverleg vergaderde in 2025 een eerste maal op 23 mei 2025. Op dit overleg werd vastgesteld dat ingevolge het besluit van de gouverneur van Antwerpen waarbij een tijdelijk onttrekkingsverbod werd ingesteld op een aantal stroomgebieden stroomafwaarts er in Limburg stroomopwaarts logischerwijze omwille van de solidariteit en effectiviteit gelijkaardige maatregelen moesten genomen worden. Het betrof in het in het bijzonder de stroomgebieden van het Netebekken - Molse Nete en Grote Laak. Er werd dan ook door de gouverneur op 23 mei 2025 een tijdelijk onttrekkingsverbod ingesteld op deze waterlopen.
- Zoals hoger reeds aangestipt werden er geen structurele samenkomsten van het LDO ingepland. Wel werd aan de leden van het LDO op regelmatige basis per mail update gegeven van de droogtetoestand in de provincie.
- Het provinciaal droogteoverleg van de provincie Limburg kwam voor een tweede maal samen op 12 augustus 2025. Er werd vastgesteld dat de drempel van de droogte-indicatoren voor stroomgebieden, de ecologische minimumdebieten en/of -waterpeilen van de waterlopen gelegen in de provincie Limburg niet langer worden gehaald en er derhalve een onttrekkingsverbod moest worden ingesteld met uitzondering van de Jeker, de Gete, de Velpe, de Demer afwaarts de Tuiltermolen in Hasselt, de Herk afwaarts de kruising met de Sint-Truidersteenweg (N79) in Tongeren-Borgloon, de Mombeek afwaarts de kruising met de Daaleindestraat (N76) in Hasselt en het stroomgebied van de Voer en de Berwijn in Voeren. De waarnemend gouverneur breidde dan ook op 13 augustus 2025 het tijdelijk onttrekkingsverbod uit tot alle onbevaarbare waterlopen de provincie Limburg met uitzondering van de vermelde waterlopen.
- Overeenkomstig de vaststellingen van de waterbeheerders begin november en de bespreking d.d. 04/11/2025 binnen de Adviesgroep Droogte was het niet langer nodig om het tijdelijke onttrekkingsverbod dat bij besluit van 13 augustus 2025 werd ingevoerd aan te houden. Het tijdelijke onttrekkingsverbod werd derhalve door de gouverneur opgeheven op 4 november 2025.

Overzicht besluiten tijdelijk onttrekkingsverbod onbevaarbare waterlopen

- 23/05/2025: besluit van de gouverneur betreffende invoering van een tijdelijk verbod op onttrekking van water uit de onbevaarbare waterlopen van de stroomgebieden van de Zwarte Beek en Netebekken - Molse Nete en Grote Laak.
- 13/08/2025: besluit van de waarnemend gouverneur tot invoering van een tijdelijk verbod om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in de stroomgebieden van de provincie Limburg met uitzondering van de Jeker; de Gete; de Velp; de Demer afwaarts de Tuiltermolen in Hasselt; de Herk afwaarts de kruising met de Sint-Truidersteenweg (N79) in Tongeren-Borgloon; de Mombeek afwaarts de kruising met de Daaleinestraat (N76) in Hasselt; het stroomgebied van de Voer en de Berwijn in Voeren.
- 04/11/2025: opheffing van het besluit van de waarnemend gouverneur van 13 augustus 2025 over een tijdelijk verbod om water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten in stroomgebieden van de provincie Limburg.

7.1.3 Polders en Wateringen

Watersparende maatregelen Polders en Wateringen 2025 per bekken

7.1.3.1 Bekken Gentse Kanalen

Generale Vrije Polders

De Generale Vrije Polders ziet erop toe dat in alle krekken in hun werkingsgebied de peilen niet onder de 1,40 TAW zakken, zoals besloten in de Algemene Vergadering. Dit om de vissterfte en verzilting tegen te houden.

In het voorjaar worden de peilen bij droogte op 1,60 à 1,65 TAW gehouden door kleppen zo nodig op te trekken zodat geen water kan wegvloeien naar het Leopoldkanaal.

Vervolgens wordt het “algemeen onttrekkingsverbod” nauwlettend in de gaten gehouden.

In 2025 heeft het grondgebied van de Generale Vrije Polders geen probleem van “droogte” gekend. De bodemstructuur, kleigrond, heeft meer nadelen door bevoeiing dan voordelen. In een droog voorjaar als de planten/gewassen boven staan zoeken deze diep hun water (capillaire werking) waardoor betere beworteling ontstaat, sterkere planten en beter bestand tegen droogte. Te hoge waterstanden in winter en voorjaar zijn problematisch, wortels rotten af, en in droge perioden is dan geen capillaire werking meer mogelijk.

Polder Vlassenbroek

Het bestuur en personeel van Polder Vlassenbroek heeft voor het droge jaar 2025 een aantal maatregelen genomen. Een kort overzicht:

Voor het lagergelegen gebied dat binnenkort onder een peilbesluit 'Vlassenbroek' wordt ondergebracht, werd het aanslagpeil ter hoogte van Pompstation zo hoog mogelijk ingesteld. Met een aanslagpeil op 1,3 mTAW en een afslagpeil op 1,1m TAW Vlassenbroek is er steeds voldoende water in het grachtenstelsel. Om de buffer -en infiltratiecapaciteit nog te verhogen, wordt momenteel de bouw van 3 stuwen onderzocht. Met de toekomstige constructies zal de waterloopbeheerder in staat zijn om een actiever peilbeheer te organiseren. De inplanting van een captatieplaats wordt wegens financiële redenen niet langer behandeld als een korte termijnactie.

Op de bovenlopen in Vlassenbroek werden in 2024 drie stuwen gebouwd op onbeveerbare waterlopen 3de categorie. De impact van deze opstuwning wordt gemonitord door Boerennatuur, KULeuven en de Bodemkundige Dienst van België. Omdat 2024 een zeer nat jaar was, hebben de stuwen toen amper dicht gestaan maar in 2025 was het droog en hebben de stuwen wel maximaal dichtgestaan. Enkel in de maand november werd het waterpeil tijdelijk verlaagd voor de onderhoudsbeurt aan de grachten. De eerste resultaten van het stuwviewerproject zijn met andere woorden zeer positief en werden tijdens het landbouwersoverleg enthousiast onthaald. Er is zelfs zoveel enthousiasme dat de uitbouw van een stuwennetwerk in 2026 in een stroomversnelling zal komen omdat de Vlaamse Regering een budget heeft goedgekeurd voor de bouw van stuwen. Op dit ogenblik worden 11 potentiële stuwlocaties onderzocht.

Een andere maatregel is het maximaliseren van de open beddingen. Dit gezond principe werd overgenomen uit de beginselen van het decreet integraal waterbeleid en komt er op neer dat overvloedige inbuizingen, duikers, kokers en doorgangen worden weggenomen als er zich een opportuniteit aandient.

7.1.3.2 Beneden Scheldebekken

Polder Schelde Durme Oost

In heel polder Schelde Durme Oost worden maatregelen genomen om water op te houden. Hiervoor worden alle stuwen op maximale hoogte ingesteld (maximaal wil zeggen: zonder wateroverlast te berokkenen voor ingelanden doordat het water op de percelen komt te staan). Daarnaast worden aan sluizen schotbalken voorzien die het afvoeren van water bij laagtij in de Schelde en Durme beperken. Het plaatsen van schotbalken aan de sluizen is eerder uitzonderlijk en gebeurt niet in een nat jaar. De pompgemalen worden ingesteld op uitzonderlijk hoog niveau. Dit niveau is het hoogste niveau zonder wateroverlast te berokkenen aan ingelanden. Wanneer regen of onweer wordt voorspeld, dienen deze peilen bijgesteld te worden.

Daarnaast wordt in Polder Schelde Durme Oost sinds jaar en dag water vanuit de Schelde in het achterland gelaten via de sluizen. Zodoende wordt op ongeveer 35 % ($\pm$ 3000 ha) van de oppervlakte van de polder het waterpeil in de onbeveerbare waterlopen gegarandeerd. Deze vermazing van zoet water geeft het water ook meer tijd om in te dringen in de bodem richting grondwater.

Om het zoutgehalte te monitoren worden de EC gehalten op de Schelde opgevolgd en wordt op verschillende representatieve punten in de polder het EC gehalte van de waterlopen gemeten.

Het regelen van het maximale waterpeil vergt een constante opvolging door onze polderwachters. De peilen situeren zich immers op de grens van overlast.

Samengevat:

- Stuwen op hoogste niveau: jaarlijks
- Pompen op uitzonderlijk hoog niveau: enkel tijdens langere droogte (sinds 2017 jaarlijks)
- Schotbalken aan sluizen: enkel tijdens langere droogte (sinds 2017 jaarlijks)
- Water inlaten via sluizen en vermazen via netwerk van onbevaarbare waterlopen: jaarlijks

Polder van Ettenhoven en Muisbroek

In de Polder van Ettenhoven en Muisbroek worden er op een 5tal stuwen (betonconstructies met houten balken) water opgehouden. Wanneer er grote hoeveelheid neerslag wordt verwacht, zullen er een aantal balken worden uitgehaald, net zoals dat voor de najaars- en winterperiode gebeurt.

Eerste stuw staat in op het Schoon Schijn, tweede stuw in de Krekelberg, derde en vierde stuw in de Smalle Weg, vijfde stuw in de Sint Jacobsloop.

7.1.3.3 IJzerbekken

Middenkustpolder

Steeds vroeger worden hogere waterpeilen ingesteld. Vanaf half februari 2025 werden de waterstanden geleidelijk op het zomerpeil ingesteld, begin maart stonden de waterpeilen op het zomerpeil. Met de Vlaamse Waterweg werden verdere afspraken gemaakt om te komen tot een betere peilregeling. Begin mei wordt gevraagd aan de Vlaamse Waterweg om niet meer te lozen van het Kanaal Plassendale-Nieuwpoort. Eind mei wordt gevraagd om het peil op de Kreek van Nieuwendamme nog verder te verhogen, tot een peil van 2,20 mTAW.

Eind maart werden alle pompen afgelegd. Op dat moment werd nergens het zomerstreefpeil nog gehaald, ook de vispassage werd dicht gezet.

Vanaf 31 maart zagen wij in de Middenkustpolder de eerste beregeningsinstallaties opduiken. De waternemingen werden op dat moment allen opengezet.

Eén augustus werd een captatieverbod ingesteld in het gebied van de Middenkustpolder, waarop alle waternemingen werden dicht gezet.

Op 21 augustus werd ook gevraagd om de schuiven aan het Hagebruggeleed (waterloop 1ste categorie) dicht te zetten om zo geen blauwalgen binnen te laten in de polder.

Tweewekelijks, vanaf april, worden de zoutwaarden op meer van 50 verschillende locaties gemeten. Al vroeg in het voorjaar 2022 stegen de zoutwaarden. Niettegenstaande het aanhouden van hogere waterstanden, gunstig om de zoutdruk in de waterloop te onderdrukken, worden toch vroeg in het voorjaar hogere zoutwaarden gemeten.

Er wordt gezocht naar geschikte locaties om meer ruimte voor water vrij te maken. Dit door het verbreden van bestaande waterlopen maar ook het openmaken van bestaande overwelvingen. Zo werd er afgelopen jaar een project uitgevoerd voor het verflauwen van oevers aan de Vladslovaart, om hier meer ruimte voor water te creëren. Tot slot worden er jaarlijks slibruimingens uitgevoerd, zo'n 25 tot 30 km waterloop per jaar.

Westkustpolder

Binnen de Westkustpolder werd op alle gebieden begin april het zomerpeil² ingesteld. Dit is 14 dagen vroeger dan anders.

Hogere peilen instellen in pompgebieden. Water inlaten uit bevaarbare waterlopen Lokanaal en Bergenvaart. Schotbalken in Langgeleed op 2 locaties, schotbalken in Schoudervliet (ophouden effluent RWZI), in polderwaterlopen. Sluizen om ons deel van Ringsloot te isoleren, werden gesloten.

Vanaf half april werd extra waterbuffer opgebouwd door alle peilen 10cm hoger in te stellen dan zomerpeil.

Er was wekelijks operationeel overleg met de verschillende waterloopbeheerders. Dit werd zowel intern als extern positief geëvalueerd.

Maandelijks wordt op meer dan 40 plaatsen de verziltingsgraad gemonitord.

7.1.3.4 Demerbekken

Watering Het Velpedal

In de Velpevallei zijn er een aantal gebieden waar waterbesparende maatregelen genomen worden:

Aangepast ruimingsbeleid:

Waar mogelijk wordt getracht het ruimingsbeleid aan te passen als waterbesparende maatregel.

- In het natuurgebied “Snoekengracht” te Boutersem, deelgemeente Verrijck:
- Sedert verschillende jaren wordt in dit gebied geen onderhoud uitgevoerd. Ook machinale ruiming wordt hier niet meer uitgevoerd.
- Natuurgebied “Rosendaalbeek” te Tienen, deelgemeente Vissenaken:
- In dit gebied worden ook geen onderhoudswerken uitgevoerd. Het waterpeil van het gebied stijgt hierdoor. Daarnaast functioneren de draineringen van de omliggende weilanden en gronden niet meer, waardoor het water ter plaatse wordt opgehouden en het grondwaterpeil stijgt.
- Natuurgebied “De Paddepoel”, onbevaarbare waterloop “Kleine Velpe” en niet geklasseerde waterloop “Sluisgracht (WVTNN-9) te Glabbeek, deelgemeente Bunsbeek en te Tienen, deelgemeente Vissenaken:

- In overleg met Natuurpunt wordt jaarlijks afgesproken om het maaibeheer in natuurgebieden tot een minimum te herleiden wat tot een hoger waterpeil leidt in deze gebieden.
- Wachtbekken te Kortenaken, deelgemeente Hoeleden: de onbevaarbare waterlopen Oude Velpe, Kapellebeek, Kattebeek en Paardenbeek en de niet geklasseerde waterlopen die uitmonden in het wachtbekken worden in dit wachtbekken niet onderhouden wat leidt tot een hoger waterpeil stroomopwaarts deze waterlopen.
- In samenspraak met Natuurpunt en ANB worden de waterlopen gelegen in hun natuurreservaten niet of nauwelijks onderhouden met als doel om het water ter plaatse te houden, het grondwaterpeil te verhogen en de natuurlijke wetlands te herstellen.
- De watering “Het Velpedal” heeft ook een aangepast maaibeheer met betrekking tot de zomermaaibeurt. Het jaarlijks maaiprogramma voorziet op een aantal waterlopen ook een zomermaaibeurt. Deze maaibeurt wordt enkel uitgevoerd in de buurt van overstorten en op locaties waar overstromingsrisico’s zijn.

Beekstructuur herstellingsprojecten:

In het gebied van watering “Het Velpedal” zijn er verschillende projecten geweest rond het herstellen van de beekstructuur als waterbesparende maatregel.

- Beekstructuurherstel van de Walsbeek te Kortenaken: Een lange overwelling werd verwijderd en in open gracht aangelegd, dat een groter waterbergend vermogen heeft met een vertraagde afvoer.
- Hermeandering van de onbevaarbare waterloop “Moergracht” ter hoogte van de Leuvensesteenweg te Boutersem, deelgemeente Roosbeek:
- In overleg met verschillende actoren zal een project “Natte Natuur” opgestart worden. De schaarse open ruimte in het centrum van de deelgemeente Roosbeek, gemeente Boutersem, die nog rest, zal gebruikt worden op een sterk samenhangend geheel te realiseren van hermeandering, waterberging, natte natuur en valleigebied.
- In open leggen van de onbevaarbare waterloop “Meenselbeek” en het aanleggen van een winterbedding in Glabbeek, deelgemeente Attenrode-Wever.
- Het in open bedding leggen van de WvKTN-64 ter hoogte van de Rectorijstraat in Kortenaken.

Aanleg bufferbekkens:

De watering “Het Velpedal” is ook actief betrokken met het aanleggen van bufferbekkens.

- Aanleg van een bufferbekken ter hoogte van de Neerlintersesteenweg/Braamstraat te Kortenaeken
- Aanleg van een bufferbekken ter hoogte van de Kluisdelweg te Kortenaeken.
- Aanleg van een bufferbekken in de Pottelbergstraat te Kortenaeken
- Aanleg van een bufferbekken in de Donkelstraat te Kortenaeken.

Plaatsen van stuwen in de waterloop/publieke gracht:

Om verdroging te voorkomen en om het grondwaterpeil te verhogen worden in een aantal bovenstroomse vakken van waterlopen ingrepen uitgevoerd met als doel waterinfiltratie te bevorderen en water vertraagd af te voeren.

Watering “Het velpedal” werkt actief mee aan projecten in haar gebied (Water+Land+Schap 2.0, studieproject VMM,...) met betrekking tot het plaatsen van schotten. Er werden schotten geplaatst in verschillende onbevaarbare waterlopen en publieke grachten, waaronder de Kleinbeek, Kleine-Vondelbeek, Grote-Vondelbeek, Binkombeek,... .

Hemelwater- en droogteplan:

De gemeenten Kortenaeken, Glabbeek, Boutersem, Lubbeek en Bierbeek en de stad Tienen zijn bezig met de opmaak van een hemelwater- en droogteplan. De watering “Het Velpedal” is zeer nauw betrokken bij de opmaak van deze plannen

Watering De Mene

In de Menevallei zijn er een aantal gebieden waar water wordt opgehouden:

- Gemeente Boutersem – deelgemeente Willebringen – waterloop Bosbeek: hier wordt in de zomer niet gemaaid.
- Gemeente Boutersem – deelgemeente Willebringen – waterloop Fonteinbeek: aan deze waterloop wordt geen zomermaaiing uitgevoerd. In het natuureservaat worden geen machinale werken uitgevoerd (enkel manueel – oppervlakkige ruiming).
- Gemeenten Boutersem en Hoegaarden – deelgemeenten Willebringen en Meldert – waterloop Rottebeek: hier wordt in de zomer niet gemaaid.
- Gemeenten Boutersem en Hoegaarden – deelgemeenten Willebringen en Meldert – vallei van de Jordaen: in dit gebied worden ook geen onderhoudswerken uitgevoerd. Het waterpeil van het gebied stijgt hierdoor. De draineringen van de omliggende weilanden en gronden

functioneren niet meer, waardoor het water ter plaatse wordt opgehouden en het grondwaterpeil stijgt.

- Hoegaarden, deelgemeenten Hoxem en Meldert – natuurreservaat Mene – Jordaanvallei: hier wordt geen (of heel weinig) onderhoud uitgevoerd. Ook machinale werken worden hier niet uitgevoerd. Het waterpeil van het gebied stijgt hierdoor.
- Gemeente Hoegaarden – deelgemeente Meldert – natuurreservaat Meldertbos: hier worden geen maaiwerken/onderhoudswerken uitgevoerd. Binnen dit gebied wordt het water vastgehouden.
- Gemeente Hoegaarden – deelgemeente Meldert – waterloop 4052: hier wordt in de zomer niet gemaaid. In het natuurreservaat worden geen machinale werken uitgevoerd.
- Gemeente Hoegaarden – deelgemeente Hoxem – niet geklasseerde waterloop WMHOE-15: ook hier worden in overleg met Natuurpunt in het natuurreservaat geen onderhoudswerken uitgevoerd. Het water wordt ter plaatse opgehouden en het grondwaterpeil stijgt.
- Gemeente Hoegaarden – deelgemeente Hoxem – publieke gracht Pipelbergbeek: ook hier wordt in de zomer niet gemaaid.
- Gemeente Hoegaarden – deelgemeente Hoxem: publieke grachten WMHOE-01, WMHOE-02 en WMHOE-03: hier wordt in de zomer niet gemaaid. Ook machinale werken worden hier niet uitgevoerd
- Gemeente Hoegaarden – natuurreservaat Spoorwegzate Tienen-Hoegaarden – publieke gracht Waterloop Oud nr 15: hier wordt in de zomer niet gemaaid. Ook machinale werken worden hier niet uitgevoerd.
- Gemeente Hoegaarden – waterloop Klein Overlaar: aan deze waterloop wordt geen zomermaaiing uitgevoerd. Ook machinale werken worden hier niet uitgevoerd
- Stad Tienen – natuurreservaat Tienen: hier wordt in de zomer niet gemaaid. Indien er gemaaid wordt, gebeurt dit in overleg met Natuurpunt.
- Stad Tienen – deelgemeente Oorbeek – niet gerangschikte onbevaarbare waterloop WMTIE-27 (nr. 4.047): hier wordt in de zomer niet gemaaid.
- Stad Tienen – deelgemeente Oorbeek – waterloop Waterloop (nr. 4.056): hier wordt geen zomermaaiing uitgevoerd.
- Stad Tienen – deelgemeente Bost – publieke gracht WMTIE-09: in de zomer worden aan deze waterloop geen maaiwerken/onderhoudswerken uitgevoerd.
- Stad Tienen – deelgemeente Bost – publieke grachten WMTIE-10, WMTIE-11, WMTIE-12 en WMTIE-13: hier wordt in de zomer niet gemaaid.
-

Opvolging watercaptaties door land- en tuinbouwers langsheen geklasseerde waterlopen van tweede en derde categorie en ook langs niet gerangschikte onbevaarbare waterlopen.

Watering van Sint-Truiden

Maatregelen die de Watering van Sint-Truiden, samen met de gemeentelijke/stedelijke partners, in 2025 uitvoerde m.b.t. de droogte- en erosieproblematiek :

- In kader van Leader project werd in Gingelom en Sint-Truiden maatregelen genomen om het landbouwgebied klimaatrobuust te maken.

De gevolgen van de klimaatverandering laten zich meer en meer voelen; langere droge periodes en intensere buien. Om ons te wapenen tegen de droogte gaan we meer regenwater moeten vasthouden én meer regenwater laten infiltreren in de bodem. Om dit te realiseren is er helaas geen mirakeloplossing die overal toepasbaar en doeltreffend is. Zo kan er in vlakkere gebieden worden ingezet op o.a. peilgestuurde drainage en stuwtjes in grachten en beken. In de hellende leemgebieden van Zuid-Limburg zijn deze ingrepen minder doeltreffend en moet er dus uitgekeken worden naar alternatieve maatregelen. In de gemeente Gingelom heeft de Watering van Sint-Truiden, in samenwerking met de provincie en het gemeentebestuur, een pilootproject opgestart waarbij infiltratiezones worden aangelegd in bestaande erosiebuffers (= opvangzone voor modderstromen).

Foto 1: oorspronkelijke toestand erosiebuffer (bron: Watering van Sint-Truiden)

Foto 2: infiltratiezone in bestaande erosiebuffer na aanleg (bron: Watering van Sint-Truiden)

In mei 2025 werd een infiltratiezone aangelegd in een bestaande erosiebuffer (foto 1) langs de Borgwormsesteenweg in Mielen-boven-Aalst (Gingelom). Deze infiltratiezone is ongeveer 200 m² groot (foto 2) en heeft een volume van ruim 300m³ (of 300.000 liter). Met deze ingreep kunnen we een deel van het afstromend (hemel)water vanuit het opwaartse landbouwgebied opvangen én bovendien laten infiltreren in de bodem. In april 2025 werd een infiltratiezone aangelegd in een bestaande erosiebuffer (foto 1) langs de Waalhovenweg in Velm (Sint-Truiden). Deze infiltratiezone is ongeveer 72m² groot (foto 2) en heeft een volume van ruim 60 m³ (of 60.000 liter). Met deze ingreep kunnen we het afstromend (hemel)water vanuit het opwaartse landbouwgebied opvangen, vasthouden én bovendien laten infiltreren in de bodem. Een maatregel die werd aangelegd om Velm te beschermen tegen water- en modderstromen (teveel water) doet nu tevens dienst om het landbouwgebied te beschermen tegen droogte. Dit draagt bij tot een meer waterrobuust landelijk gebied in de Provincie Limburg.

Foto 3: oorspronkelijke toestand erosiebuffer (bron: Watering van Sint-Truiden)

Foto 4: infiltratiezone in bestaande erosiebuffer (bron: Watering van Sint-Truiden)

De uitvoering van deze ingreep is onderdeel van het project 'Waterrobuuste landbouwgebieden' (LIM22/INV/01), een plattelandsproject binnen PDPO III: Omgevingskwaliteit – Investerings.

In mei 2025 werd een infiltratiezone aangelegd in een bestaande erosiebuffer (foto 1) langs de Borloweg in Mielen-boven-Aalst (Gingelom). Deze infiltratiezone is ongeveer 190 m² groot (foto 2) en heeft een volume van ruim 130m³ (of 130.000 liter). Met deze ingreep kunnen we het afstromend (hemel)water vanuit het opwaartse landbouwgebied opvangen én bovendien laten infiltreren in de bodem. Een maatregel die oorspronkelijk werd aangelegd om woningen langsheen te Borgwormsesteenweg te beschermen tegen water- en modderstromen (teveel water) doet nu tevens

dienst om het landbouwgebied te beschermen tegen droogte (te weinig water). Dit draagt bij tot een meer waterrobuust landelijk gebied in Ginkelom.

Foto 5: oorspronkelijke toestand erosiebuffer (bron: Watering van Sint-Truiden)

Foto 6: infiltratiezone in bestaande erosiebuffer (bron: Watering van Sint-Truiden)

De uitvoering van deze ingreep is onderdeel van het project 'Waterrobuuste landbouwgebieden' (LIM22/INV/01), een plattelandsproject binnen PDPO III: Omgevingskwaliteit – Investerings.

- In Geetbets werd in het kader van erosiebestrijding een wadi aangelegd.

De Glabbeekstraat heeft soms te kampen met modderstromen die vanuit het hoger gelegen landbouwgebied naar beneden komen gestroomd (foto 1)

Foto 7: Modderstroom in Glabbeekstraat

Om deze modderstromen op te vangen werd achter de woningen van de Glabbeekstraat een zone uitgegraven (maximaal 1 m diep). Hierdoor ontstaat een wadi of erosiepoel (figuur 1). Tijdens hevige en langdurige regenbuien wordt het afstromend (modder)water in deze wadi opgevangen en kan het infiltreren in de bodem. De wadi heeft een volume van net geen 1.000 m³ (of 1.000.000 liter). Door de aanleg van deze wadi wordt de 'sponswerking' van het landschap verhoogd. Deze maatregel helpt in onze strijd tegen water- en modderoverlast in de Glabbeekstraat én tegelijkertijd tegen de verdroging van het landbouwgebied.

Figuur 1: schematische weergave maatregel

Foto 8: voor de werken

Foto 9: na de werken

Foto 10: voor de werken

Foto 11: na de werken

Foto 12: voor de werken

Foto 13: na de werken

Foto 14: Voor de werken

Foto 15: Na de werken

Deze werken werden uitgevoerd in het kader van het “Erosiebesluit” van de Vlaamse Regering. De totale kostprijs van het project (grondinname en werken) bedraagt ongeveer 120.000 euro (incl. BTW). De maatregelen werden gefinancierd door de Vlaamse Overheid (75%), de provincie Vlaams-Brabant (15%) en de gemeente Geetbets (10 %).

- In de deelgemeente Heiselt van Gingelom werden twee erosiebuffers aangelegd.
- In Landen werden in het kader van erosiebestrijding een aantal houthakseldammen aangelegd
- Ook in gemeenten Heers, Riemst en Lanaken werden houthakseldammen aangelegd in kader van erosiebestrijding.

Foto/ Heserstraat (Lanaken)

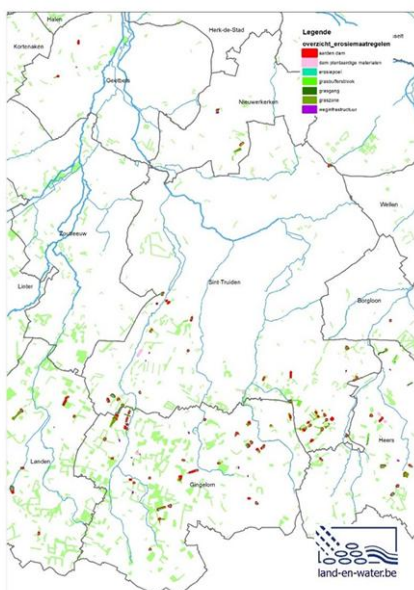
- In Sint-Truiden werd een erosiepoel aangelegd.
- In de gemeente Voeren werden twee water- en modderbufferende wegdrempels aangelegd.

Daarnaast heeft de watering het beheer over talrijke wachtbekkens én gecontroleerde overstromingsgebieden in het deelbekken die jaarlijks hun nut bewijzen.

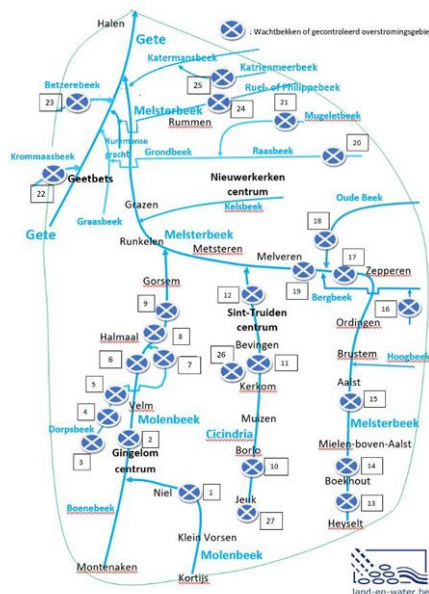
Het effect van de maatregelen van de Watering van Sint-Truiden in het deelbekken van de Melsterbeek op piekafvoer, infiltratie, sedimentafvoer,..... Zie afbeelding hieronder.

Effect van klimaatrobuuste aanpak van bodemerrosie & modder- en wateroverlast in het deelbekken van de Melsterbeek

Figuur 1 : overzicht erosiemaatregelen in het deelbekken van de Melsterbeek.

Figuur 2 : overzicht wachtbekkens en gecontroleerde overstromingsgebieden in het deelbekken van de Melsterbeek.

Effect van mix van erosiebestrijdingsmaatregelen, wachtbekkens én gecontroleerde overstromingszones tijdens noodweer op in het deelbekken van de Melsterbeek

	Piekafvoer droge vallei of waterloop	Tijd tot bereiken piekafvoer in droge vallei of waterloop	Duur verhoogde afvoer in droge vallei of waterloop	Infiltratie toestroomgebied	Afvoercoëfficiënt toestroomgebied	Sedimenttransport in droge vallei of waterloop
Lokaal niveau (droge vallei, waterloop 3 ^{de} of 2 ^{de} categorie)	Matig tot sterke afname ^{1,2,5}	Matig tot sterke toename ^{1,2,5}	Matig tot sterke toename ^{1,2,5}	Matige toename bij kleine en matige regenbuien. Geen toename bij extreme buien ^{1,2}	Matige afname bij kleine en matige regenbuien. Geen afname bij extreme buien ^{1,2}	Sterke afname ^{1,2,3,4}
Boven lokaal niveau (waterloop 1 ^{ste} categorie)	Beperkte afname bij kleine tot matige regenbuien en geen effect bij extreme buien ⁷	Sterke toename ⁵	Sterke toename ⁵	Matige toename bij kleine en matige regenbuien. Geen toename bij extreme buien ⁷	Matige afname bij kleine en matige regenbuien. Geen afname bij extreme buien ⁷	Matig tot sterke afname ^{3,5,6}

1. Vandaele, K., Evrard, O., Swerts, M., Lammens, J. Priemen, P., van Wesemael, B., De Vrieze, M., 2009. [Runoff and sediment response to erosion control measures in a 300 ha cultivated catchment \(Belgium\)](#). Geophysical Research Abstracts, Vol. 11, EGU2009-7811, 2009 EGU General Assembly 2009
2. Evrard, O., Vandaele, K., Van Wesemael, B., Biellers, Ch., 2008. [A grassed waterway and earthen dams to control muddy floods from a cultivated catchment of the Belgian loess belt](#). Geomorphology.
3. Boardman, J., Vandaele, K., 2019. [Managing muddy floods: Balancing engineered and alternative approaches](#). Journal of Flood Risk Management, 1-10.
4. Vlaamse Milieumaatschappij (2021), [Rapport sedimentmeetnet onbevaarbare waterlopen 2020](#)
5. Waarnemingen meetstations VMM in de Heulen Gracht (droge vallei), de Molenbeek te Velm en de Melsterbeek te Rummen (www.waterinfo.be).
6. [Dronebeelden VMM](#) van samenvloeiingsgebied Gete en Melsterbeek tijdens overstromingen van juni en juli 2021.
7. Info Team Hydrologie oost van Vlaamse Milieumaatschappij.

7.1.3.5 Bekken Brugse Polders

Nieuwe Polder van Blankenberge

De Nieuwe Polder van Blankenberge heeft waar mogelijk het zomerpeil verhoogd door het bijregelen van stuwen en sluizen. Gemiddelde verhoging van het zomerpeil tot 10 cm. Dit is het geval in alle stroomgebieden binnen de Nieuwe Polder van Blankenberge. (Noordede, Blankenbergse vaart, Lisseweegse Vaart, Pompgebieden De Steger, De Katte en Kwetsbage).

Verhoging van het zomerpeil is een uitzonderlijke maatregel, die met de nodige voorzichtigheid moet gebeuren.

Bij neerslag dient snel gehandeld te worden aangezien de buffer voor de eerste neerslag op deze manier tot quasi nul gereduceerd werd. De verhoging van het peil werd eind maart opgestart.

Polder van Maldegem

Er werden een tijd geleden drie proefstuwen geplaatst in de polder. Op de waterloop O404 werkt de stuw goed nadat er nog wat aanpassingen zijn gebeurd. Deze stuw staat op ruime afstand van het Afleidingskanaal. De twee andere stuwen staan in waterlopen 0413 en 0410. Beide lopen parallel naast het afleidingskanaal. Door het semi permanente (sinds 2012) lage peil (ruim 50cm onder het bodempeil van deze waterlopen) van het afleidingskanaal worden deze waterlopen droog ‘gezogen’ door het kanaal en hebben beide proefstuwen weinig effect. Wij zien een sterk verdrogend effect in de omgeving van het kanaal in de polder.

De Polder van Maldegem plaatste, op initiatief van het lokaal bestuur Maldegem, recent twee nieuwe stuwen die nodig zijn om de water- en droogteproblematiek aan te pakken. De stuwen werden geplaatst in een landelijk gebied nabij Celie, in de zone tussen het afleidingskanaal van de Leie (het Schipdonkkanaal) en de N49.

Door de plaatsing van deze stuwen kan er water worden opgevangen in een hoger gelegen afstromingsgebied, waar geen risico is op overstromingen. Dit verhoogt de buffer van het volledige afstromingsgebied waardoor we mogelijke overstromingsgevaaren in het centrum van Maldegem vermijden. In periodes van droogte wordt het water opgehouden wat de waterbeschikbaarheid voor de gewassen van landbouwers in de omgeving bevordert.

Hiermee komt de polder tegemoet aan het gemeentelijk masterplan wateroverlast, het hemelwater- en droogteplan, en het klimaatadaptatieplan van Maldegem.

Project ‘WIJ-Water’:

Op waterlopen binnen de Polder van Maldegem worden in de loop van 2026 nog een tiental stuwen en knijpconstructies geplaatst.

Deze kaderen binnen het project ‘WIJ-Water’ van Interreg VI Vlaanderen – Nederland, dat voor de helft gefinancierd wordt door de Europese Unie.

De tijdelijke stuwen blijven zeker nog tot de vervanging door de 10 nieuw geplande. Die tijdelijke zullen dan nadien vermoedelijk op een andere locatie worden opgesteld.

Oostkustpolder

In de Oostkustpolder worden de zomerpeilen in normale omstandigheden vanaf april/mei ingesteld, afhankelijk van de neerslaghoeveelheden. Dit gebeurt via de beschikbare stuwen en via het inlaten van water vanuit een aantal captatiepunten op kanalen en RWZI's.

2025 werd een bijzonder droog jaar. Het voorjaar startte al droog en de droogte bleef zich tijdens de zomermaanden verder zetten. Wanneer het voorjaar droog start, wordt al vroeger richting zomerpeil gegaan. In geval van dergelijke langdurige droge periodes worden de stuwen ter hoogte van de uitstromen maximaal opgetrokken om als doel zoveel mogelijk water vast te houden.

Er wordt ook geprobeerd om zoveel mogelijk bevoeiingswater de polder binnen te laten. De bestaande captatiepunten worden maximaal benut.

Op vraag van de polder en in overleg met de andere waterbeheerders verhoogde de Vlaamse Waterweg nv het peil op het Leopoldkanaal. Dankzij het wat hogere waterpeil op het Leopoldkanaal en het openen van de terugslagdeuren op de erin uitstromende polderwaterlopen kon er via bepaalde waterlopen toch wat water vanuit het kanaal de polder binnen stromen.

Daarnaast werd een proefopstelling gedaan waarbij water vanuit het Schipdonkkanaal overgeheveld werd naar de Hoge Watering. Via een aalton werd water vanuit het Schipdonkkanaal (die een hoger waterpeil heeft dan de polders) overgeheveld en in de Hoge Watering gelaten. Hierdoor was er toch enige bevoeiing richting Moerkerke mogelijk.

